

ନିନ୍ଦା ମାସ

ବେ ୧୯୮୪

LIKE TO FLY INTO
THE EXCITING
WORLD OF
ADVENTURE AND
HUMOUR?

**DOLTON
SUPER COMICS
CAN TAKE YOU THERE
EVERY FORTNIGHT!**

IT COSTS ONLY Rs. 2.50 A COPY.
EVIDENTLY THE MOST EASILY
AVAILABLE COMICS MAGAZINE
YOU'VE EVER READ:

ITS 36 FULL COLOUR PAGES TAKE YOU
THROUGH MYSTERY AND EXCITEMENT TO A
RENDEZVOUS WITH THE SUPER HEROES-

SUPERMAN &

BATMAN

**DOLTON
COMICS**

EDUCATIONS

Mr. Ambika Mohapatra

मुफ्त ! मुफ्त !! मुफ्त !!!

हमारी कंपनी ने पूरे हिंदुस्तान में बहुत नाम कमाया है. पांच साल गारंटी का माल पहले पहल हमने ही बनाया है. पंद्रह साल की कोशिश और तजुबों के बाद हमने यह माल बनाया है. हिंदुस्तान की तमाम कंपनियों में हमारी कंपनी एकदम बड़ी है. हमारी कंपनी के समस्त जेवरों की सूची तथा उनके मूल्य आप घर बैठे ही मुफ्त मंगा सकते हैं. हमारे बहुमूल्य कटलाग को देखकर आप अपनी मनपसंद चीज सिर्फ नंबर लिखकर बी.पी.पी. द्वारा मंगा सकते हैं.

पूरे हिन्दुस्तान में हमें अनुभवी एजेंटों की जरूरत है

 No 565 Rs 100-50	 No 618 Rs 50-50	 No 619 Rs 35-50	 No 622 Rs 35-50	 No 547 Rs 100-50
 No 563 Rs 100-50	 No 624 Rs 50-50	 No 627 Rs 50-50	 No 626 Rs 50-50	 No 573 Rs 100-50
 No 564 Rs 100-50	 No 612 Rs 25-50	 No 607 Rs 25-50	 No 590 Rs 15-50	 No 595 Rs 25-50
 No 541 Rs 100-50	 No 593 Rs 25-50	 No 517 Rs 25-50	 No 524 Rs 25-50	 No 520 Rs 25-50
 No 574 Rs 201-50	 No 507 Rs 25-50	 No 515 Rs 25-50	 No 518 Rs 25-50	 No 599 Rs 25-50
	 No 594 Rs 25-50	 No 598 Rs 25-50	 No 592 Rs 30-50	 No 597 Rs 25-50
	 No 591 Rs 15-50	 No 646 Rs 25-50	 No 648 Rs 35-50	 No 641 Rs 25-50
	 No 580 Rs 20-50	 No 638 Rs 25-50	 No 660 Rs 50-50	 No 636 Rs 25-50
	 No 633 Rs 25-50	 No 632 Rs 25-50	 No 662 Rs 100-50	 No 651 Rs 50-50
	 No 663 Rs 50-50	 No 653 Rs 25-50	 No 645 Rs 35-50	 No 631 Rs 25-50
	 No 635 Rs 25-50	 No 630 Rs 25-50	 No 540 Rs 100-50	

सभी सूचना हिन्दी अथवा अंग्रेजी में लिखना

MERI GOLD COVERING WORKS. (Estd: 1963)
 P.O. BOX 1405, 14, RANGANATHAN STREET
 T. NAGAR MADRAS-600 017 INDIA

Anil Kumar

**We're all in it together
for the fun of it,
for the taste of it!**

CAMP ORANGE FLAVOUR - IT'S THE FLAVOUR OF FUN!

ନିନ୍ଦା ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରବାଣୀ'

ସମ୍ପାଦକ : ନାଗି ରେଡ଼ି

ଏହି ସଂଖ୍ୟାର 'ଜ୍ଞାନ କାହାଣୀ' ଚନ୍ଦ୍ର କଥାରେ ପରିବେଷିତ ହୋଇଛି କୃଷ୍ଣାକୁମାରଙ୍କ କରୁଣ କାହାଣୀ । ଏକ ଦିଗରେ ଦୁଇ ରାଜାଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଓ ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ନିଜ ବଂଶର ଶାନ୍ତି ପାଇଁ ଶାନ୍ତି ପାଇଁ ଶାନ୍ତି—ଏ ଉଭୟ ଦିଗ ଭିତରେ ଦହଣି ହୋଇ ପ୍ରାଣବଳ ଦେଲେ ଏହି ନିନ୍ଦା ରାଜକୁମାର !

ଅମରବାଣୀ

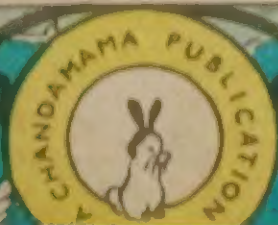
ନ ତରୁ ଶାନ୍ତିଃ ନାଶେନ୍ନଃ ନ ହସେନ୍ନଃ ନ ପଦାତିତଃ ।
କାର୍ଯ୍ୟ ସଂସିଦ୍ଧି ମାହୋତ, ସ୍ୱଦ୍ ବୁଦ୍ଧା ତୁ ପ୍ରସାଦିତମ୍ ॥
[ଅସୁଖସ୍ତ, ହାତୀ ଘୋଡ଼ା ବା ସୈନ୍ୟବାହନ ଦ୍ୱାରା ପେଡ଼ି କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ ହୋଇ ନ ପାରେ, ତାହା ବୁଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ହୋଇ ପାରେ ।]

କର୍ଣ୍ଣ : ୧୭

ମେ ୧୯୮୪

ପୃଷ୍ଠା : ୧୧

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୦୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୨୪-୦୦

କହମାମୁଁ ସମ୍ବାଦ

କଥାକହା ହାତୀ

ବୁଦ୍ଧିଆର କାଗାନ୍ନା ଚିଡ଼ିଆଖାନାରେ ଅଛି ଏକ ଅରୁଣ ହାତୀ । ସେ ତା' ନିଜ ନାମ “ବାଡ଼ର” ଉଚ୍ଚାରଣ କର-
ପାରେ; ଆହୁରି ତ କହୁପାରେ “ଭଲ ପିଲାଟିଏ” । ସିଏ ବଂଶ
କହୁଛି ତାର ଅର୍ଥ ଯେ ସେ ବୁଝୁଛି ତାହା ହୁଏ । କହୁ
ଦର୍ଶକମାନଙ୍କୁ ସେ ଏତିକି ଶୁଣି ନେଇଛି । ତା'ର
ଅନୁକରଣ ଶକ୍ତି ଅସାଧାରଣ ।

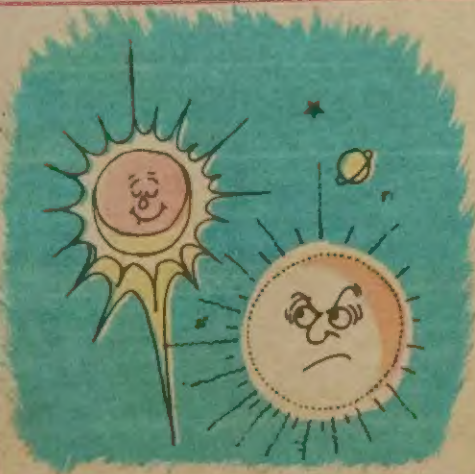
ଦାନବିକ ମାନବ ?

ଚୀନ୍ର ପବିତ୍ର ବହୁଳ ହୃଦେଇ ଅଞ୍ଚଳରେ ସମ୍ପ୍ରତି କେତେ-
ଗୁଡ଼ିଏ ବରୁଣ ବଶମୁଖୀଣ ଜାଗାୟୁ ଜୀବ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛନ୍ତି ।
ସେମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ପ୍ରାୟ ସାତଫୁଟ ଲମ୍ବ । ବଡ଼ ବଡ଼
ଗଛରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଘୋଡ଼ାଇ ପହ ଓ ଫଳ ଖାଉଥାନ୍ତି ।

ରାତିରେ ଦିନ

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଆନ୍ ମାର୍ଗାଲ୍ ନାମକ ଫରାସୀ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗୋଟାଏ
ପୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଅନୁସାରେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଗୁଡ଼ାଏ
ଦର୍ପଣ ପଠାଇ ଯନ୍ତ୍ର ମାନବ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେସବୁ ଏପରି
ଭାବରେ ରଖିବେ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେଥିରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ପ୍ରତିଫଳିତ
ହୋଇ ତାହା ଆସି ଆମ ପୃଥିବୀରେ ପଡ଼ିବ । ଫଳରେ ରାତି
ହେବ ଦିନ ଭଳି । ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ଅଞ୍ଚଳ ଉଦ୍‌ଭାସିତ
କରି ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଗୁଲ୍ କରିବା କଥା ଭାବୁଛନ୍ତି ।

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ଦୂର୍ଘବର୍ଷ ନିଜ ଦରବାରରେ କବିଥିଲେ,
କିଏ ? ତାଙ୍କ ପ୍ରଶୀତ ବହୁର ନାମ ?
୨. ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଯଶ ଅର୍ଜିଥିଲେ
କେଉଁ ଇଂରେଜ କବି-ଦମ୍ପତି ?
୩. ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ କେଉଁ ଭାର୍ଷୀ
ଦୁଇଜଣ ଭଉଁସେ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖିବା
ହସାବରେ ସୁନାମ ଅର୍ଜିଥିଲେ ?
୪. ଡେନମାର୍କର କେଉଁ ଲେଖକ ଶିଶୁ-
ସାହିତ୍ୟରେ ବଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ?
୫. କେଉଁ ଇଂରେଜ କବି ନିଜ ନାମକୁ
ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବନାଶରେ ଲେଖୁଥିଲେ ?

(୨୪ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେଖନ୍ତୁ)

ଏକରୁ ଶହେ

ମାଧବପୁରର ଜମିଦାର ସ୍ୱୟଂ ସାହେବ ଜନାଦିନ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଘରେ ଗୋବିନ୍ଦ ନାମକ ବାଳକଟିଏ ଥାଏ । ଗୋବିନ୍ଦର ବାପା ବି ସ୍ୱୟଂ ସାହେବଙ୍କ ଘରେ କାମ କରି ଜୀବନ ବିତାଇଥିଲା । ସେ ଥିଲା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ମଣିଷ । ତା' ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସ୍ୱୟଂ ସାହେବ ଗୋବିନ୍ଦକୁ ବହୁତ ସ୍ନେହରେ ନିଜ ଘରେ ରଖିଥିଲେ । ତାକୁ ପାଠ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ବି ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପାଠରେ ତା' ମନ ଖାଲ ନାହିଁ । ସେଉଁଠୁ ତାକୁ ସ୍ୱୟଂ ସାହେବ ଏପରି କାମଦାମ ଦେଉଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ତାକୁ କୌଣସି ଶାରିରୀକ ଶ୍ରମ ହେବ ନାହିଁ । ସେ ଯେପରି ନିଜକୁ ପରିବାରର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ବୋଲି ମନେ କରିବ ।

ସ୍ୱୟଂ ସାହେବଙ୍କ ହିଅ ସହ ନିଶ୍ଚିନ୍ତପୁରର ଜମିଦାରଙ୍କ ପୁଅ ବାହାଘର ହେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ

ପକ୍କା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ନିବନ୍ଧ ହେବାର ଦିନ ବି ପ୍ରିୟ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ କୌଣସି କାରଣରୁ ନିବନ୍ଧ ଦିନଟି ଗୁରୁଦିନ ଘୁଆଇ-ଦେବା ଠିକ୍ ହେବ ବୋଲି ସ୍ୱୟଂ ସାହେବ ମନେ କଲେ ।

ସେହି ମର୍ମରେ ସେ ଶଶି ଏ ଚିଠି ଲେଖି ଗୋବିନ୍ଦକୁ ଦେଲେ ଓ ଚିଠି ଶଶିଙ୍କ ନିଶ୍ଚିନ୍ତପୁର ଯାଇ ତାଙ୍କ ଭାବ ସମୁଦ୍ଧକୁ ଦେଇ ଆସିବାକୁ ସ୍ୱୟଂ ସାହେବ କହିଲେ । ଏହାପରେ ସେ ଜରୁରୀ କାମରେ ସହରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

“କରେ ଗୋବିନ୍ଦ, କ'ଣ କରୁଛୁ ? ଆ, ତାସ୍ ଖେଳିବା ।” ତାର କେଇଜଣ ସାଙ୍ଗ ତାକୁ କହିଲେ ।

“ନା, ଆଜି ନୁହେଁ ।” ଗୋବିନ୍ଦ ତାକୁ କହିଲା ।

“କାହିଁକି, ଆଜି ଦିନଟା ତାସ୍ ଖେଳିପାଇଁ ଅଣୁଜ ହୋଇଗଲା କାହିଁକି?” ସେମାନେ ଜେସ କଲେ ।

“ଆରେ ଗଲା, ଶୁଦ୍ଧ ଅଣୁଜ କଥା ନୁହେଁ । ମୋତେ ନିଷ୍ଠିନ୍ଦ୍ରପୁର ଯାଇ ପୁଣି ବାହୁଡ଼ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ଗୋବିନ୍ଦ ବୁଝାଇ ଦେଲା ।

“ଓଃ, ଏଇ କଥା ! ନିଷ୍ଠିନ୍ଦ୍ରପୁର କେତେ ଦୂର କି ? ନଈ ପାରହେଲେ ହେଲା । କ’ଣ ଘଡ଼ିଏ ଉଡ଼ିବ କରି ଗଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ? ଆ, ଆ । ନିଜକୁ ଏଡ଼େ କର୍ମବ୍ୟସ୍ତ ବୋଲି ଆମ ଆଗରେ ଦେଖାଇ ହେବା ଦରକାର ନାହିଁ ।” ବହୁମାନେ କହିଲେ ।

ଗୋବିନ୍ଦ ଉପରାଜା ନିଷ୍ଠିନ୍ଦ୍ରପୁର ଯିବ ବୋଲି ଠିକ୍ କରି ତା’ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ତା’ ନିଜ ଘର ପିଣ୍ଡାରେ ତାସ୍ ଖେଳିବାକୁ ବସିଗଲା । ଖେଳୁ ଖେଳୁ କେତେବେଳେ ବେଳ ଶକ୍ତିଗଲାଣି, ତା’ର ହୋସ୍ ନିଆଏ । ଯେତେବେଳେ ହୋସ୍ ହେଲା, ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ରୁଚୁରୁ । ସେ ଏତେ ବାଟ ଯିବ କେମିତି ? ଏଇ ଚିନ୍ତା କରୁଥାଏ, ସେତକ-ବେଳେ ଜମିଦାରଙ୍କର ଦୁହାଁ ଶୁକର ସେ ବାଟେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତାକୁ ପଚାରିଲା, “କହୋ, ଚିନ୍ତାମଣ୍ଡୁ ହୋଇ ବସିଛ କ’ଣ ?”

ଗୋବିନ୍ଦ ତାକୁ ସବୁ କହିଲା । “ଏଇ କଥା ! କାଲି ଯାଇ ଚିଠି ଦେଇଦେବ ! ଆଜି ରାତିରେ ଫେରି ଯଦି ଗୁପ୍ତ ସାହେବ ପଚାରିବେ, କେବେ କହିବ ଚିଠି ଦେଇ ଆସିଛ । ଆଗାମୀ କାଲି ଦେହ ଶରୀର ଅଛି ବୋଲି ଖବର ଦେଇ କାମକୁ ଆସିବ ନାହିଁ, ନିଷ୍ଠିନ୍ଦ୍ରପୁର ଯିବ !”

ଗୋବିନ୍ଦକୁ ଏ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ଭଲ ଲାଗିଲା । ସେ ପୁଣି ଖେଳରେ ମନ ଦେଲା ।

ସକ୍ତ ପଡ଼ିରେ ସରିକି ଗୁପ୍ତ ସାହେବ ସହରରୁ ଫେରି ଆସି ଗୋବିନ୍ଦକୁ ଡକାଇ ପଠାଇ ପଚାରିଲେ, “କ’ଣ ହେଲା ?”

“ନିଷ୍ଠିନ୍ଦ୍ରପୁର ଯାଇ ଚିଠି ଦେଇ ଆସିଲି, ଆଜ୍ଞା !”

“କାହାକୁ ଚିଠି ଦେଲା ?” ଗୁପ୍ତ ସାହେବ ପଚାରିଲେ ।

“ଖୋଦ୍ ଜମିଦାରକୁ ଆଜ୍ଞା!”

ସ୍ୱୟଂ ସାହେବ ଏ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ଟିକିଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଗୋବିନ୍ଦ ଆଡ଼େ ଅନାଇ ପଚାରିଲେ, “କିନ୍ତୁ, ତୁ ଶଲ୍ କେମିତି? ନଈରେ ତ ବଡ଼ ଆସିଛି!”

“ମୁଁ ପହଞ୍ଚି ନଈ ପାରହୋଇ ଶଲ୍, ଆଜ୍ଞା ।”

“ଆଜ୍ଞା, ଏପରି କଥା! ଜମିଦାର ଚିଠି ପଢ଼ି କହିଲେ କ’ଣ?”

“କହିଲେ ଠିକ୍ ଅଛି ।”

“ଆଜ୍ଞା, ତାଙ୍କ ଦାଣ୍ଡରେ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ଦେଖିଲୁଟି? ତା’ର ବେମାର ହୋଇଥିଲା । ଉଠି ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲଣି?” ସ୍ୱୟଂ ସାହେବ ପଚାରିଲେ ।

ଟିକିଏ ଅତମତ କରି ଗୋବିନ୍ଦ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ହଁ ଆଜ୍ଞା, ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ତ!”

“ହଁ! ତୋତେ ତ ଜମିଦାର ଘର ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ଦେଇଥିବେ, ନା ନାହିଁ!”

“ହଁ ଆଜ୍ଞା, ତା’ ଦେବେ ନାହିଁ? ବହୁତ ଗୁଡ଼ାଏ ଖୁଆଇଲେ ।”

“କ’ଣ ବହୁତ?”

“ପୁରୀ, ତରକାରୀ, ଭଜା, ରସଗୋଲା, ଦହି, ଏମିତି ସବୁ କେତେ କ’ଣ ।”

“ବେଶ୍, ତୁ ପେଟ ପୂରାଇ ଖାଇଛୁ ତ?”

“ହଁ ଆଜ୍ଞା ।”

“ତା’ହେଲେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଛି ଖାଇବୁ ନାହିଁ; ପେଟ ଖରାପ ହେବ । ବୁଝିଲୁ?”

“ହଁ ଆଜ୍ଞା, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କିଛି ଖାଇବା ଭଲ ଅବସ୍ଥା ନାହିଁ ।” ଗୋବିନ୍ଦ ବିକଳ ସ୍ୱରରେ କହିଲା । ସେତେବେଳକୁ ସେ କେମିତି ସ୍ୱୟଂ ସାହେବଙ୍କ କବଳରୁ ଖସିବ, ସେହି ପାଇଁ ଉଚ୍ଛଳ ହେଉଥାଏ । ସେତେବେଳକୁ ତା’ କଣ ଶୁଣି ଆସିଲଣି ।

ତାକୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଡର ଲାଗୁଥାଏ । ଜମିଦାରଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଓ ଗୁଡ଼ାଣୀ ଯେପରି ସବୁଦିନ ପରି ନୁହେଁ ।

“ମୁଁ ଯାଉଛି, ଆଜ୍ଞା!” ସେ କୌଣସି ମତେ କହିଲା । ଜମିଦାର ଅନ୍ୟମନସ୍ତ

ଥିବାପରି ମନେ ହେଲା । ସେ ତା' କଥାର
ଜବାବ ଦେଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ତା' ଉପରେ
କିଛି ଦୃଷ୍ଟି ନିବଳ କଲେ ।

“ଗୋବିନ୍ଦ ! ମୋର ଶବ୍ଦ ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ଅଲୁଚ
ଯାହୁ ଜଣାଅଛି କହିବାକୁ ହେବ । କାରଣ
ମୋ ସହ ଡାକର ସହରରେ ଭେଟ ହୋଇଗଲା ।
ସେ ସକାଳେ ଭରୁ ବାହାର ଆସିଛନ୍ତି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଫେରିଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିବେ । ସେ ଏକ
ସମୟରେ ସହରରେ ବି ଥିଲେ, ନିଜ ଗାଁରେ
ବି ଥିଲେ । ଏହା କ'ଣ କମ୍ କଥା ?” ସ୍ୱପ୍ନ
ସାହେବ ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ କହିଲେ ।

ବାସ୍ । ଗୁନିଆରେ ଗୋବିନ୍ଦ ଦେହରୁ
ହାଲ ବୋହିଗଲା ।

“ହାଜା କଥା । ଜମିଦାରଙ୍କର ଘୋଡ଼ାର
ଦେହ ଖରାପ ଥିଲା । ମୁଁ ଭୁଲ୍ରେ ହାଜା
ବୋଲି କହିଲି । ତୁ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦୁଆରେ
ହାଜା ଦେଖି ପକାଇଲୁ ।”

ଗୋବିନ୍ଦ କାନ୍ଦ ପକାଇଲା ।

“କାନ୍ଦବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଖାଲି ଏତିକି
ବୁଝ, ଗୋଟାଏ ମିଛ କହିଲେ ହେତୁ ମିଛ
କହିବାକୁ ପଡ଼େ । ତୋର ହେଲା ନ ଭରି
ସେଠାରୁ ଶୀଘ୍ର ଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା । ଯଦି
ନଗଲା ସେକଥା ମୋତେ କହି ପାରିଥାନ୍ତୁ ।
କିନ୍ତୁ ତୋତେ କ'ଣ କେବେ ମୁଁ ଖାଲି-
ଗୁଲଜ କରୁଛି ସେ ତୁ ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ
ମିଛ କହିଲୁ ?” ସ୍ୱପ୍ନ ସାହେବ ଧୀର ଭାବରେ
ପଚାରିଲେ ।

“ବାବୁ, ଆଜି ଜୀବନରେ ଏପରି କରିବି
ନାହିଁ । ମୁଁ ଅନ୍ୟର ବୁଦ୍ଧିରେ ଏପରି
କହିଲି ।”

“ଜାଣେ । ଅନ୍ୟଠୁଁ ବୁଦ୍ଧି ଶିଖିବା ଭଲ,
କିନ୍ତୁ ତାହା ଯଦି ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଥିବ ।
ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ଶିଖିବୁ ନାହିଁ, ହଉ ଏଥର ଯା ।
ଖାଇବୁ । ତାସ୍ ଖେଳରେ ମାତ ଦିନରେ
ଖାଇଛୁ କି ନା ସନ୍ଦେହ ।” ସ୍ୱପ୍ନ ସାହେବ
ଏଥର ହସିଲେ ।

[୧୧]

[ଦୁଇ ବଡ଼ ଭାଇ ମା'ଙ୍କୁ କେତେ କଲବଲ କରିଛନ୍ତି, ସେକଥା ପିଙ୍ଗଳ ବୁଝିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଭାଇମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲେ । କିନ୍ତୁ ପିଙ୍ଗଳ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଧନଦୌଳତ ଓ ଯାଦୁଅଳି କପରି ହସ୍ତଗତ କରବେ, ତାହାହିଁ ହେଲା ସେ ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କର ଚିନ୍ତା । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଜାହାଜର କପ୍ତାନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ତା'ପରେ...]

ଜିଜ୍ଞାସା ପାନସର ବସୟରେ ଜୀବଦତ୍ତ ପଚାରିଲେ, “ବାବୁ, ସତ କୁହ । ତମ ଜାହାଜର କପ୍ତାନଙ୍କୁ ଯାହା କହିଲ, ସାନସର ପିଙ୍ଗଳ କ'ଣ ସତରେ ତମମାନଙ୍କୁ ତାହା ଶୁଣି ସେ ଠୋ ଠୋ ହସିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଓ ତମ ମାଙ୍କୁ ଦହଗଞ୍ଜି କରୁଛୁ ? ମିଛ କଥା ସେପରି ହସିବାର ଦେଖି ଦୁଇଭାଇଙ୍କ ମଝି ଶେତା ପଡ଼ିଗଲା । କପ୍ତାନ ସେମାନଙ୍କ ମତଲବ୍ ଶୁଣିବାକୁ ମୋତେ ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ । ବୁଝିଲ ?”

ବୁଝି ପକାଇଲେ କି ? କପ୍ତାନ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଲକ୍ଷ୍ୟଦତ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “କପ୍ତାନ ନାରକ ରହି ହଠାତ୍ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ସାହେବ, ମୋ ବଡ଼ଭାଇ ଆମ ସାନସର

“ଜହମାମୁଁ”

ପିଙ୍ଗଳ ବସନ୍ତରେ ଯାହା କହିଲେ, ସେଥିରେ ତଳେ ବି ମିଛ ନାହିଁ । କଥାକେ କଥାକେ ସେ ଆମକୁ ପିଟେ । ଆମ ମା ବୁଢ଼ୀକୁ ମନଇଚ୍ଛା ଗାଲଗୁଲଜ କରେ । ଆଉ କେତେ ସହୃଦ୍ ? ଆପଣ ଆମକୁ ଏଥିରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ତା' ଯୋଗୁଁ ଆମେ କେଡ଼େ ହଇରାଣ ହରକତ ହେଲୁଣି ସେକଥା ଆଉ ବ'ଣ କହିବୁଁ !”

କପ୍ତାନ ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ କିଛି ସମୟ ନିରାଶ କରି କହିଲେ, “ବେଶ, ବେଶ୍ ! ତମ ଭାଇର ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ତମମାନଙ୍କୁ ଓ ତମ ମା'କୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ମୋର ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ତାକୁ ମୁଁ ମୋ ଜାହାଜରେ ଖଲସୀ କାମରେ

ରଖିବି । ଦୁଇ ଭଳି ବସ ପରେ, ତା' ଦୁଇ ବଦଳଗଲେ, ତାକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବି । ଠିକ୍ ହେବଟି ?”

ଦୁଇ ଭାଇ ପରସ୍ପର ଭୂତାତ୍ମା ଭାବେ ଠାଉଣେ ହେଲେ । କପ୍ତାନ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ କଥା ବିଶ୍ୱାସ କଲେନାହିଁ, ଏଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ମନ ଖୁସି ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ।

“କ'ଣ, ବର୍ତ୍ତେ ଦୁଇଭାଇ କହୁଛନ୍ତି ଯାହା ଭାଲି ଲାଗୁଛି ? କିନ୍ତୁ ତା' ପୁରସ୍କାର ପାନ୍ତି ଫେରାଇ ଦେବ କିପରି ? କିନ୍ତୁ ତା' ଘରେ ଏ ବନ୍ଦରକୁ ଆସିବା ଯାଏ ତା' ନିଜର କରିବାକୁ ହେବ ।” କପ୍ତାନ କହିଲେ ।

“ନା, ନା, ଆଜ୍ଞା, ତାକୁ ପୁଣି ଫେରାଇ ନେଇ ଆସିବା କଥା କହନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମିତ୍ର କଲିବୁ ଏଡ଼େ ଦୁଷ୍ଟ ଯେ ପୁଣି ଥରେ ଯଦି ସେ ଆମକୁ ଭେଟିବ ତେବେ ଆମ ଦଫା ରମେ କରି ଛାଡ଼ିବ । ଆମେ ତାକୁ ବନ୍ଦୁତ ହେବ କରୁଁ ଠିକ୍, ତଥାପି ଆମେ ତାକୁ ଡାକ କଲ୍ । ଆପଣଙ୍କୁ ଆମର ନିବେଦନ, ତାକୁ ଆଜ୍ଞାବନ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ରଖିବେ ।” ଜବଦତ୍ ଅଟନ୍ତୁ କାକୁଡ଼ି ଭାବ ଦେଖାଇ କହିଲେ ।

“ସେପରି କରିବାକୁ ହେଲେ ତାକୁ ମୋତେ ଗୁଲମ୍ ରୂପେ କିଣିନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତମ ମା ସେଥିରେ ଶକ୍ତି ହେବେ ? ପୁଣି ପରେ ତମେମାନେ ଯାଇ ଯଦି ସୁଲ୍ ତାଙ୍କୁ

ପାଖରେ ଖୋସିବା ହେବ, ତେବେ ମୋତେ ବହୁତ ଅଳ୍ପଆରେ ପଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ଶବ୍ଦ ଚିନ୍ତା ଦେଖ ।” କପ୍ତାନ କହିଲେ ।

ଜାହାଜରୁ ଓ ଲାଗିଥିବା କେଇପାଦ ଦୁଇକୁ ଯାଇ ନିଜ ନିଜ ଘିରରେ ଯେପରି ଆବଦ୍ଧ ଗୁରୁତର ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି, ସେହି ଭାବ ଦେଖାଲଗେ । ତା’ପରେ କପ୍ତାନ ପାଖକୁ ଆସି କହିଲେ, “ଆମେ ଶବ୍ଦଚିନ୍ତା ଦେଖିଲୁ, ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରଜି ହେବା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । କାରଣ ମା କହିଛନ୍ତି, ପିଙ୍ଗଳକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଦୁରେଇ ନଦେଲେ ତାଙ୍କର ବା ଆମର ଜୀବନ ମୋଟେ ନିରାପଦ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଆପଣ ଯାହା ଉତ୍ତମ ଚାହାଁ କରନ୍ତୁ । ପିଙ୍ଗଳକୁ ଗୁଲମ ହସାବରେ ଆମ ପାଖରୁ କିଣି ନିଅନ୍ତୁ ।”

“ଆଜ୍ଞା । ସେଇଆ କରିବା । ସନ୍ଧ୍ୟା-ବେଳକୁ କୌଣସି ଆଳରେ ତମ ଭାଇକୁ ଏଠିକି ନେଇ ଆସ । ତା’ପରେ ଯାହା କରିବାର ଆମେ କରିବୁଁ । ନିଆଁ ଦାମ ନିଆଁ । ଆମେ ଗୁଲମ୍ କିଣିବା ପାଇଁ ଏତକ ଦେଇଥାଉଁ । ଶହେ ଅସପିଁ ।”

କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୂଲ୍ ଗ୍ରହଣ ନକରି ଜୀବଦତ୍ତ କହିଲ, “କପ୍ତାନ ସାହେବ୍, ଆମେ ପିଙ୍ଗଳକୁ ଏ ସ୍ଥାନକୁ ନେଇ ଆସିବା ଅସମ୍ଭବ । ସେ ଆମଠାରୁ ବହୁତ ଅଧିକ ଗୁଲମ୍ । ଆମ କଥା ଶୁଣିବ ନାହିଁ । ଆପଣ ନିଜେ କେମିତି

ହେଲେ ତାକୁ ନେଇ ଆସିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।”

କପ୍ତାନ ଅଛନ୍ତାସ୍ୟ କରି କହିଲେ, “ଯେତେ ଗୁଲମ୍ ହେଲେବ ମୋତେ ପାରିବ ନାହିଁ । ବାଘ ବି ଯଦି ମୋ ହାତୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିବ, ତେବେ ତାକୁ କିପରି କାନ୍ଦୁ କରିବାକୁ ହେବ ମୁଁ ଜାଣେ । ଠିକ୍ ଅଛି । ଆଜି ରାତିରେ ଦୁଇଜଣ ଶଲ୍ୟାକୁ ଧରି ମୁଁ ତମ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବି । ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହୁଥିବ ।”

ଘରକୁ କିପରି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସେକଥା ଭଲ ଭାବରେ ଦୂଢ଼ି ସମର୍ଥ ନେଇ କପ୍ତାନ ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଶହେ ଅସପିଁ ଦେଇଦେଲେ । ଦୁଇଭାଇ ଶୁଣି ହୋଇ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।

କାଟରେ ଲକ୍ଷଦତ୍ତ କହିଲା, “ବର୍ତ୍ତମାନ ଏପରି ଉପାୟ କରିବାକୁ ହେବ ଯେମିତି ପିଙ୍ଗଳ ଆମକୁ ମୋଟେ ସନ୍ଦେହ କରିବ ନାହିଁ । କପ୍ତାନ ଯେତେବେଳେ ତା’ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ପଡ଼ଝିବ, ସେତେବେଳେ ଆମେ କରିବା କ’ଣ ?”

“ଆରେ ଭାଇ, ସେ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ । ମୁଁ ଆଗରୁ ଉପାୟ ଠିକ୍ କରି ରଖିଛି ।” ଏହା କହି ଜୀବଦତ୍ତ ଥରେ ଗୁରୁଆଡ଼େ ଆଖି ବୁଲାଇ ଆଣିଲା । ତା’ପରେ ସତର୍କ ହୋଇ ଲକ୍ଷଦତ୍ତ କାନରେ ଧୀର ଭାବରେ କିଛି କହିଲା ।

ଲକ୍ଷଦତ୍ତ ପାଟି କରି ହସିଲା । ଖୁସିରେ ତାଲା ମାରି କହିଲା, “ଭାଇ, ତମେ ବୁଦ୍ଧି ବଳରେ ଦେବଗୁରୁ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କୁ ବି ଚପିଯିବ ।

ଏଥିରେ ମୋର ମୋଟେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପିଙ୍ଗଳର ସମ୍ପତ୍ତି ବାଣ୍ଟିବା ବେଳେ ସତ ଅନ୍ୟାୟ କରିବ ନାହିଁ ତ ?”

“ତୁ କହୁଛୁ କ’ଣ ? ମୁଁ ପୁଣି ତେ ଅନ୍ୟାୟ କରିବି ? ଏହା କେବେ ସମ୍ଭବ ! ନିଜ ଭାଇ ସହ କେହି ଗୁଲ୍ ଖେଳେ କେବେ ମୁଁ ତୋତେ ଦଣ୍ଡା ଦେଇଛି ?” ଜୀବଦତ୍ତ କହିଲା ।

ଦୁହେଁ ଯେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଭାଇକୁ ଦଣ୍ଡା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲେ, ସେକଥା କାହାର ମନକୁ ଆସିଲା ନାହିଁ ।

ହସ ଖୁସିରେ ଦୁହେଁ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ତେବେ ଦୂରରୁ ପିଙ୍ଗଳକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ଚିନ୍ତିତ ଥିବାର ଅଭିନୟ କଲେ ।

ଭାବମାନଙ୍କୁ ସେଭଳି ଉଦାସ ଦେଖି ପିଙ୍ଗଳ ପଚାରିଲା, “କଣ ହେଲା ? ଦୁହେଁ ଏପରି ଉଦାସ ଦେଖାଯିବାର କାରଣ କ’ଣ ?”

ଜୀବଦତ୍ତ ଦୋଦୋପାଞ୍ଚ ହୋଇ କହିଲା, “ଭାଇ ପିଙ୍ଗଳ, ଆମେ ଉଦାସ ହେବାର ପ୍ରକୃତରେ ସେପରି କିଛି କାରଣ ନାହିଁ । କଥା କ’ଣ କି, ଆଜି ବାଟରେ ଜଣେ ପୁରୁଣା ଦୋସ୍ତ ସହ ଦେଖା ହୋଇଗଲା । ସେ ଗୋଟାଏ ଜାହାଜର କପ୍ତାନ । ଆଗରୁ କେତେଥର ସିଏ ଆମର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରିଛି, ଆମେ ବ ତା’ର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରିଛୁ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତ ଆମେ ଦୁହେଁ ନିଃସ୍ୱ । ତାର ପରିଚୟା କରିବୁ କେମିତି ? ତାହାହିଁ ଚିନ୍ତା ।”

“ଭାଇ, ତମର ସିଏ ଦୋସ୍ତ, କ’ଣ ମୋର ଦୋସ୍ତ ନୁହେଁ ? ଆଜି କ’ଣ ଆଉ ନିଃସ୍ୱ ହୋଇ ଯିବୁ ? କଲେ ଆମେ କ’ଣ ପୁର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ନକରିବୁ ସବୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସବୁଦିନ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ-ପାରିବୁ ନାହିଁ ? ତମେ ତାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କର । ଆଜି ରାତିରେ ସେମାନେ ଏଠି ଶିଆଯିଆ କରନ୍ତୁ ।”

“ପିଙ୍ଗଳ ! ତୁ ଆମ ସମ୍ମାନ ରଖିଦେଲା । ତୋ କଥା ଆମକୁ ଅମୃତ ଭଳି ଲାଗୁଛି ।” ଜୀବଦତ୍ତ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଦତ୍ତ କହିଲେ ।

“ହଁ, ସତ କହୁଛି । ତାକୁ ଡାକି ଆଣ । ତାକୁ ବଦିଆ ଖାନା ଖୁଆଇବା ।” ପିଙ୍ଗଳ ଉତ୍ସାହ ଦେଇ କହିଲା ।

ସେମାନେ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଇ
ପିଙ୍ଗଳ ଓ ମା ସେ ଯାହା
ପ୍ରକାର ସୁଖାଦ୍ୟ ପାନୀୟ ଆମେ
ସେମାନଙ୍କୁ ପରଶିଲେ । କପ୍ତାନ
ବିଷୟରେ ତ କିଛି ଜାଣି ନଥିଲେ ।
ସେ ଭାବିଲେ କି ଜୀବଦତ୍ତ ଓ
ବହୁତ ପରିସାପନ ଶବ୍ଦ କରି ସେମାନଙ୍କୁ
ସକାଶେ ଏସବୁ ଶାନ୍ତୀପୂର୍ବକ
କରିଛନ୍ତି ।

ଶିଆପିଆ ପରେ କପ୍ତାନ ତା'ର ସମସ୍ତ
ଯାହାର ନାନା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି କରିବାକୁ
ଲାଗିଲେ । ଜୀବଦତ୍ତ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଦତ୍ତ ତାଙ୍କୁ
ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥାନ୍ତି । କପ୍ତାନ
ଦେଉଥାନ୍ତି । ପିଙ୍ଗଳ ସରଳ ମନରେ ମୁହାଁ
ହୋଇ କପ୍ତାନଙ୍କ ଗପ ଶୁଣୁଥାଏ ।

କପ୍ତାନ ଭାବିଥିଲେ ପିଙ୍ଗଳ ବେଶି ଗୁଡ଼ରେ
ଟିକିଏ ଭୁଲେଇ ପଡ଼ିଲେ ତାକୁ କାବୁ
କରିନେବେ । କିନ୍ତୁ ଗପ ଶୁଣିବାର ଉଦ୍‌ଘାଟରେ
ପିଙ୍ଗଳ ଆଖିକୁ ନିଦ ଆସିଲା ନାହିଁ ।

କପ୍ତାନ ଭାବିଲେ, ଏମିତି ଯଦି ସାରା ଗୁଡ଼
ପାହୁଁଯିବ, ତେବେ ପିଙ୍ଗଳକୁ ଜାହାଜକୁ
ନେବା ଅସୁବିଧାଜନକ ହେବ । ଘେର,
ହୋଇଗଲେ ରାସ୍ତାଘାଟରେ ଲୋକ ଲୋକେ
ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯିବ । ପିଙ୍ଗଳ ସ୍ଥିତ ପିତ
ହେଲେ ତା' ଉପରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ପଡ଼ିବ ।
ଫଳରେ ନାନା ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଦେଖାଦେବ ।

“ତା'ହେଲେ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଇ
ତାଙ୍କୁ କହିଦେଇ ଆସିବା ଠିକ୍ ହେବ ।”
ଜୀବଦତ୍ତ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଦତ୍ତ ଏତିକି କହି ପୁଣି
ସହର ଆଡ଼େ ମୁହାଁଇଲେ ।

ଦିନଯାକ ଜୁଆ ଆଉଁଡ଼ା ଓ ସରବ
ଖାନାରେ ବିତାଇ ଦୁହେଁ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳକୁ
ଯାଇ ସେ କପ୍ତାନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ
ଏଥର ଘରକୁ ଆସିବାକୁ ଡାକିଲେ । କପ୍ତାନ
ଦୁଇଜଣ ବଳୁଆ ନାବିକ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି
ଦୁଇଭାଇଙ୍କ ସହ ଚାଲିଲା ।

ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ପିଙ୍ଗଳ ଘରୁ ବାହାରି
ଆସି ନମସ୍କାର କଲ ଓ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ
କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ଘରକୁ ସ୍ଥାନିତ କଲ ।

ଅଧରାଦ ବେଳକୁ କପ୍ତାନ ଇଶାବ ଦେଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଥିବା ଦୁଇ ନାବିକ ପିଙ୍ଗଳ ଉପରକୁ ଲଂଘ ଦେଲେ । ଜୀବଦତ୍ତ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଦତ୍ତ ପିଙ୍ଗଳ ମୁହଁରେ ଲୁଗା ଶେଷି ଦେବା ଫଳରେ ସେ ପାଟ କର ପାରିଲ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟମାନେ ତା' ଶୋଡ଼ ହାତ ବାନ୍ଧି ପକାଇଲେ ।

ପ୍ରଥମେ ପିଙ୍ଗଳ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲ ନାହିଁ । ତା'ପରେ ସେ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲ । କିନ୍ତୁ ପାଞ୍ଚିଜଣ ବରୁଦରେ ସେ ଏକା ବା କ'ଣ କରିବ ? ସେଉଁଠୁ ସେ ଭଲ୍ଲୁ କକେତୁକୁ ସ୍ମରଣ କଲ । କିନ୍ତୁ ଦୁଇ ଖ୍ୟକୁ ଯେଉଁ ମନ୍ଦ ପଡ଼ିଲେ ଭଲ୍ଲୁ କକେତୁ ଆସିବା କଥା, ସେ ମନ୍ଦଟି କୌଣସି ମତେ ତା'ର ମନେ ପଡ଼ିଲ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ଅସହାୟ ଭାବରେ ପଡ଼ି ରହିଲା ।

ମା ବୁଢ଼ୀ ସେତେବେଳକୁ ପାଖ କୋଂଗ୍ରେରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ସେ ଏସବୁ ଘଟଣା ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଜଣେ ବଳବାନ୍ ନାବିକ ପିଙ୍ଗଳକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଚାଲିଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ତା'କୁ ଘେରି ରହି ବାଟ ଚାଲିଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ସେମାନେ ଜାହାଜ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଜୀବଦତ୍ତ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଦତ୍ତ କପ୍ତାନକୁ କହିଲେ, “ମହାଶୟ, ମନେ ରଖିବେ, ଏ ଟୋକା ଯେମିତି କସ୍ତୁର କାଳେ ପଲଇ ଆସି ନପାରେ !”

“ମୋ କବଳରୁ ଖସି ଆସିବ, ଏପରି ବାପର ପୁଅ କେହି ଜନ୍ମ ହୋଇ ନାହିଁ !” କପ୍ତାନ ସଶବେ କହିଲା ।

“ଜାହାଜ ଶୀଘ୍ର କୁଳ ଛାଡ଼ିବ ତ ? ନହେଲେ ଇଏ ପଲେଇ ଆସିବ ।” ଜୀବଦତ୍ତ ଆଶଙ୍କା ପ୍ରକାଶ କଲ ।

“ବର୍ତ୍ତମାନ ଲୁହା ଜଂଜିରରେ ବନ୍ଦା ହେବ । ପଲେଇ ଆସିବ କିପରି ?” କପ୍ତାନ କହିଲେ ।

ଦୁଇଭାଇ କପ୍ତାନକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ଘରକୁ ଫେରି ଆସି ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

ସକାଳେ ଦୁହେଁ ମା'ଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ମା, ପିଙ୍ଗଳ ଶଲ କୁଆଡ଼େ ?”

“ତା’ କୋଠରେ ଶୋଇଥିବ !”

ମା ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

“ନା, ମା, ସିଏ ତା’ କୋଠରେ ନାହିଁ
କି ଆଉ କେଉଁଠି ବ ନାହିଁ । କନ୍ୟାଳ ସାଙ୍ଗରେ
ଗଳରେ ପଲେଇ ଯାଇନାହିଁ ତ ?”
ଜୀବଦତ୍ତ ପଚାରିଲା ।

ଲକ୍ଷଦତ୍ତ କହିଲା, “ହେଉଥିବ । କାରଣ
କନ୍ୟାଳ କହୁଥିଲେ ସମସ୍ତ ଭିତରେ କୌଣସି
ଦ୍ଵୀପରେ ଗୋଟିଏ ପରିଷ୍କୃତ କୋଠା ଅଛି ।
ସେ କୋଠା ଭିତରେ କୁଆଡ଼େ ଅନେକ
ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଲୁଚି ରହିଛି । ପିଙ୍ଗଳ କହୁଥିଲା
ଯୋତାଧନ ବାହାର କରିବାରେ ସେ ଓସ୍ତାଦ୍ ।”

ମା କହିଲେ, “ତେବେ ସେ ସେହି କନ୍ୟାଳ
ସାଙ୍ଗରେ ବାହାରି ଯାଇଥିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।
ସେ ସବୁଦିନେ ଦୁଃସାହସିକ କାମ କରିବାକୁ
ଭଲଯାଏ । ଭଗବାନ କରନ୍ତୁ, ସେ
ନିରାପଦରେ ଲେଉଟି ଆସୁ । ତା’ର ଯେପରି
ସାହସ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ସେହିପରି ଦୟା॥”

“ମା, ତମ ଆଖିରେ ପିଙ୍ଗଳର ସବୁ
ଭଲ । ଆମେ ଅପଦାର୍ଥ । ନା କ’ଣ ।

ଆମର ଅପମାନ କଲ । ଆମେ
ମହୁର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ରହିବାକୁ ବୁଝିପାରୁନା ।
ଆମ ବାପା ଯେଉଁ ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ରଖି ଯାଇଛନ୍ତି
ସେମନ୍ତ ଆମର ପ୍ରାପ୍ୟ । ଆମେ ସେମନ୍ତକୁ
ଘରୁ ବାହାର କରିବା ।” ଏହା କହି ଜୀବଦତ୍ତ
ଓ ଲକ୍ଷଦତ୍ତ ପିଙ୍ଗଳ ଉପରେ ଧନ ଦେଖିବା
ଓ ତା’ ଯାଦୁ ଥଳ ବାହାର କରି ଆସିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ମହଲକୁ ବୁଝିବାକୁ ମା’କୁ
ବେଶି ସମୟ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ମା କହିଲେ,
“ତମ ବାପାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ତ ତମେ ଦୁହେଁ କାହିଁ
କେବେଠୁଁ ଖୋଜ କରି ଦେଇଥିଲ । ଘରେ
ଯାହା ଅଛି, ସେସବୁ ପିଙ୍ଗଳର ଅଜ୍ଞତ ଧନ ।
ସେସବୁ ନେଇଯିବା ତମର ଅଧର୍ମ ହେବ ।
ପିଙ୍ଗଳ ଆସି ଶୋଇଲେ ମୁଁ କ’ଣ କହିବି ?”

“ଗ୍ରେପ୍ !” ଜୀବଦତ୍ତ ଓ ଲକ୍ଷଦତ୍ତ ଧମକ
ଦେଲେ ।

(ତମଶ)

କବି-ଯଶ-ପ୍ରାର୍ଥୀ

ନିଶା ଶରକୁଥାଏ । ତୁମକୁ ତୁମା ବସା
ହେଉଥାଏ । ଉଡ଼ୁଉଡ଼ୁ ମଝିରେ
ଶୁଭୁଥାଏ ଶୁନଶୁନପଦକ ରଡ଼ି ଓ
ଅଶିଶିମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ତିମଧ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଅନୁପରେ
ଦିଶିଯାଉଥାଏ ଉପାବଦ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରଜା ବିହମାଳ ତଳେ ବି ବିଚଳିତ
ନହୋଇ ପୁନଃବାର ବୃକ୍ଷାବେଦଣ କଲେ ଓ
ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତର ଆଣିଲେ । ତେବେ ତାକୁ
କାନ୍ଦିରେ ପକାଇ ସେ ଶୁନଶୁନ ଶୁଣାନପଥ
ଅବହମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ
ଶବ୍ଦିତ ବେତାଳ କହିଲା, “ରଜା ! ତମେ
ଯେ ଏକାମ ହାତକୁ ନେଇଛ, ଏଥିରେ ଦିବି
ହେଲେ କିଭଳି ସୁଖଲାଭର ଆଶା କରୁଛ ?
ଅନେକ ସମୟରେ ସୁଖ ପାଇ ମଧ୍ୟ ମଣିଷ
ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରହିଛି ।
ତମକୁ ଗୋଟାଏ ଘଟଣା କହୁଛି, ମନଦେଇ

ବେତାଳ କଥା

ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମସାର ଲାଭକ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲା : କହୋକ ଦେଶରେ ରାଜୁତ କରୁଥିଲେ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରପାଳ । ସାହିତ୍ୟ ରସିକ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ଯେପରି ଖ୍ୟାତି ଥିଲା, ଜ୍ଞାନଚର୍ଚ୍ଚରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସେହିପରି ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଦରବାରକୁ ଅନେକ କବି ଓ ପଣ୍ଡିତ ଆସୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଯଥାବିଧି ଅଭିନନ୍ଦନ ପାଉଥିଲେ ।

ସେହି ରାଜ୍ୟରେ ଶ୍ରାବଣ ନାମକ ଯୁବକ ଥିଲା । ସେ କବିତା ଲେଖିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିଲା । ତେବେ ଗାଁରେ ବସି କବିତା ଲେଖି କେହି ପେଟ ପୋଷି ପାରେନା । ତେଣୁ

ସେ କ'ଣ କରିବ ସେ ଦିଶମ୍ବରେ ଚାଲି
ଗଲା କରି ରାଜଦରବାରରେ

“ମହାରାଜ, କଣ ହେବାପାଇଁ ଆମର
ବାସନା ବଡ଼ ପ୍ରବଳ । କିନ୍ତୁ କିପରି
କିପରି ?” ସେ କହିଲା ।

“ତମେ କବିତା ଲେଖିଲଣି ?” ରାଜା
ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

“ହଁ, ମହାରାଜ !” ଏହା କହି ସେ
ଗୋଟିଏ କବିତା ପଢ଼ି ରାଜାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇଲା ।
ରାଜା ଶୁଣି ହେଲେ ଓ ଶ୍ରାବଣକୁ
ରାଜଦରବାରରେ ନିୟୁକ୍ତ ଦେଲେ । ରାଜାଙ୍କ
କବିତା ପ୍ରେମ ଦେଖି ଶ୍ରାବଣ ମୁଗ୍ଧ ହେଲା ।

ସବୁଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ
ରାଜ୍ୟର ଭଲ ଭଲ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଥିବା
କବିମାନେ କବିତା ପଢ଼ନ୍ତି । ରାଜା ସେସବୁ
ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଶୁଣନ୍ତି ଓ କବିମାନଙ୍କୁ
ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାନ୍ତି ।

ଶ୍ରାବଣ ଦେଖିଲା, ଯେଉଁ କବିତାମାନ
ରାଜାଙ୍କୁ ପରିବେଷଣ କରୁଥିବା, ସେସବୁ
ସୁଚିପୁର୍ଣ୍ଣ । ଅନେକ କବିତା ମୋଟେ କବିତା
ପଦବାଚ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ସେ ଭାବିଲା, କବିମାନେ ଗଣ୍ଡବ ବୋଲି
ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ
ସେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଦେଖିଲା, ଜଣେ
ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ
ବେଶ୍ ଥିଲାଲ ଲୋକ । ରାଜାଙ୍କଠାରୁ

ସାହାଯ୍ୟ ନ ପାଇଲେ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି
କ୍ଷତି ହେବ ନାହିଁ ।

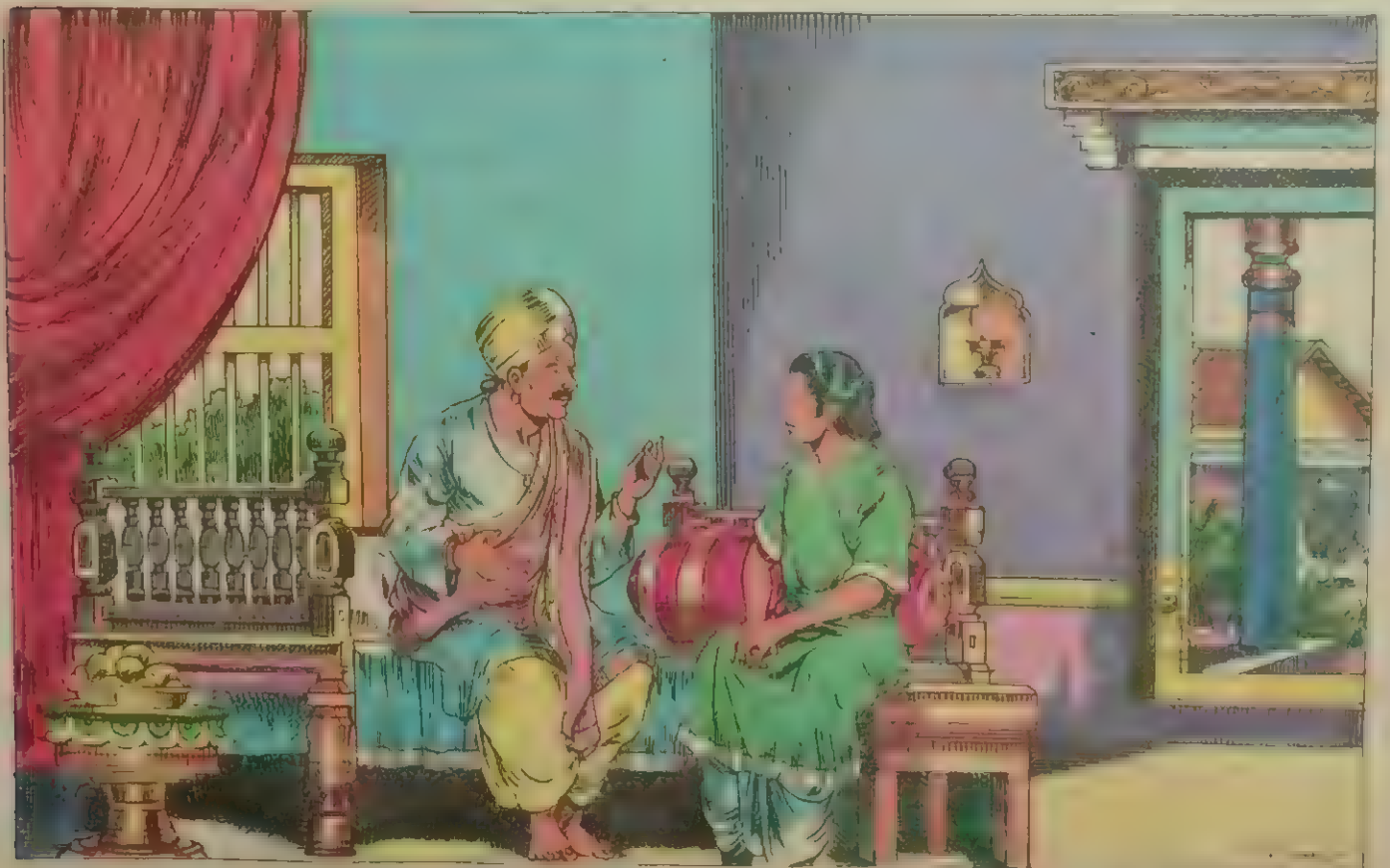
ଶ୍ରାବଣ ଯେତେବେଳେ କିଛି ନୂଆ କବିତା
ଲେଖି ରାଜାଙ୍କୁ ଶୁଣାଏ, ରାଜା ଶୁଣି ହୁଅନ୍ତି ଓ
ତାକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ରାଜା
ତାହାଠାରୁ ଅଧୋଗ୍ୟ କବିଙ୍କୁ ବି ଏକାପ୍ରକାର
ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଥିବା ପୁଲେ ଶ୍ରାବଣ ସେ
ଅଭିନନ୍ଦନରେ ବିଶେଷ ଶୁଣି ହୋଇ ପାରେ
ନାହିଁ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ହୁଅମାସ ବତିଶଲ ।
ଦିନେ ଶଙ୍କରାନନ୍ଦ ନାମକ ଜଣେ କବି ଆସି
କେଇଦିନ ପାଇଁ ରାଜାଙ୍କର ଅତିଥି ହେଲେ ।
ଶଙ୍କରାନନ୍ଦ ଜନ୍ମଦ୍ୱୀପ ବ୍ୟାପି କବି ହୁସାବରେ
ଖ୍ୟାତ ଲଭିଥାନ୍ତି । ସବୁ ରାଜାଙ୍କ ଦରବାରରେ

ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦିଆ ହେଉଥାଏ । କେତେକ
ଦରବାରରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚସ୍ଥର ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା
ମିଳିଲା ।

ଦିନେ ଶ୍ରାବଣ ଶଙ୍କରାନନ୍ଦଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି
ନିଜର କେତୋଟି ସୁନିର୍ବାଚିତ କବିତା ତାଙ୍କୁ
ଦେଖାଇଲେ ଓ କହିଲେ, “ମହାରାଜା, ଏହି କବିତା
ବୋଲି ମୋତେ ମାର୍ମିକ ଏକ ମନେ ହୁଏ । ଆପଣ
ରାଜ-ଦରବାରରେ ଶୁଣିବା ମିଳୁଛି । ଆପଣ
ମୋ କବିତା ପଢ଼ନ୍ତୁ ଓ ମତେ ମତ ଦିଅନ୍ତୁ ।
ମୋ କବିତା ରସୋତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ନା ନାହିଁ ?”

ଶଙ୍କରାନନ୍ଦ ମନଧ୍ୟାନ ଦେଇ କବିତା
କେତୋଟି ପଢ଼ିଲେ ଓ କହିଲେ, “ବାପା, ଏ
ରାଜା ବଡ଼ ଦୟାଳୁ ବ୍ୟକ୍ତି । ତୁମେ
ଭାଗ୍ୟବାନ । ତୁମର ଭବିଷ୍ୟତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ।”

ଶ୍ରୀକଣ୍ଠ ମୁହଁରେ ପ୍ରଥମେ ହସ ପୁଟ ଉଠିଲା । ତା'ପରେ ସେ ଗମ୍ଭୀର ଦେଖାଗଲା । ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ନୀରବ ରହି ସେ କହିଲା, “ଆପଣଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ । ଆପଣ ମୋର ଆଖି ଖୋଲି ଦେଲେ ।”

ଶଙ୍କରନନ୍ଦଙ୍କୁ ଜୁହାର କରି ସେ ସିଧାସଳଖ ମନ୍ଦୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ମୋତେ କାଣି ଯାଇ କାବ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏଠାକାର ଦରବାର ପଦରୁ ମୋତେ ଅବ୍ୟାହତ ମିଳୁ ।”

ମନ୍ଦୀ ଇସ୍ତଫା ଦିଅନ୍ତି କହିଲେ, “ହେଉ, କିନ୍ତୁ ରଜାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ ନକରି ଯଦି ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ତେବେ ତାହା କୃତଜ୍ଞତା ହେବ । କୃତଜ୍ଞତା ମହାପାପ ।”

“ନା, ମହାମନ୍ଦୀ ମହୋଦୟ ! ମହାମନ୍ଦୀ ନାହିଁ । ରଜାଙ୍କ ଅନୁମତି ନାହିଁ । ସିଦ୍ଧ ଓ ଆଜ୍ଞାବନ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ତଥା ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ରହିବ ।”

ଏହାପରେ ଶ୍ରୀକଣ୍ଠ ଯାଇ ରଜାଙ୍କୁ କର ଦିଦାୟ ନେଇ କାଣି ଚାଲିଗଲା ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ଚୁପ୍ ରହି ତା'ପରେ ଡାକୁ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, “ରଜା ! ରଜା ନନ୍ଦଙ୍କ କଥାରେ ଏପରି କ'ଣ ଥିଲା ଯେ ଶ୍ରୀକଣ୍ଠ ପ୍ରଥମେ ଖୁସି ହୋଇ ପୁଣି ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଗଲା ? ପୁଣି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଦରବାରର ସୁଖ ସୁବିଧା ଛାଡ଼ି କାଣି ଯିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ? ରଜା ତାକୁ ଦରବାରରେ ରଖାଇଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ରଜାଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ରହିବା ସ୍ଵାଭାବିକ । କିନ୍ତୁ ମନ୍ଦୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ କୃତଜ୍ଞ ରହିବେ ବୋଲି କାର୍ଯ୍ୟକ କହିଲେ ? ରଜା ! ପାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନୀରବ ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ଫୁଟିତ୍ୟୁତ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଦ୍ଵିଧା ନକରି ରଜା ବିଷମାର୍ଗ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “ଶଙ୍କରନନ୍ଦଙ୍କ କଥା ପ୍ରଥମେ ଉପରଠାଉରିଆ ଭାବରେ ଶୁଣି ଶ୍ରୀକଣ୍ଠ ଖୁସି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ପରେ ପରେ ସେ ତା'ର ମର୍ମ ଅନୁଭବ କରି ଗମ୍ଭୀର ହେଲା । ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା

ଚାଲିଥିଲା, ତେଣୁ ପ୍ରାୟତଃ କିଛି ନିୟମ ଥିଲା ।
 ରସଗ୍ରାସ୍ତା ବସୟରେ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେବା
 ସ୍ଥାନୀୟ ହୋଇଥାନ୍ତା । ତାହା ନକର ସେ
 କହିଲେ ରଜା ଦୟାଳୁ । ଅର୍ଥାତ୍ ରଜାଙ୍କ
 କାବ୍ୟକବିତା ବୁଝିବା ଶକ୍ତି ଉପରେ
 ଶଙ୍କରାନନ୍ଦଙ୍କର ଆସ୍ଥା ନଥିଲା । ଦ୍ଵିତୀୟରେ
 ଶ୍ରୀବତ୍ସକୁ ସେ ଶ୍ରୀଗ୍ୟବାନ ବୋଲି କହିଲେ ।
 ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ତାଙ୍କ କବି ପ୍ରତିଭା ଯୋଗୁଁ
 ଏକ ସହସ୍ର ମୁଦ୍ରା ଦରମା ପାଇବା କଥା
 ନୁହେଁ, ଶ୍ରୀଗ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ପାଇଛନ୍ତି । ତୃତୀୟରେ
 ସେ କହିଲେ ଶ୍ରୀବତ୍ସଙ୍କ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଚ୍ଛ୍ଵଳ ।
 ଅର୍ଥାତ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କ କବିତା
 ଏପରି କିଛି ମୂଲ୍ୟବାନ ନୁହେଁ ।

“ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଦେଖିଲେ ଯେଉଁ ଦରବାରରେ
 ଅନ୍ୟ କବିମାନେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ କମ ପ୍ରଚାର
 କବିତା ଲେଖୁଛନ୍ତି, ସେଠି ତାଙ୍କୁ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ
 ଦେବ କିଏ ଯେ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଚ୍ଛ୍ଵଳ
 ହେବ ? ତେଣୁ ସେ କାଣି ଯାଇ ବିଦ୍ଵାନ-

ମାନଙ୍କ ସାଥୀ ତାଙ୍କର ଶେଷ ଦେବା ।
 “ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଶେଷ ଦେବା
 କାରଣ ଅତି ସୂକ୍ଷ୍ମ । ରଜାଙ୍କ ରଚନା ଉପରେ
 କଥା ସେ ବୁଝିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ନିୟମ
 ଅନ୍ୟତ୍ର କହି ସେ ରଜାଙ୍କ ଦୁଇ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ
 ଆଖିବେ, ମନ୍ତ୍ରୀ ସେହି ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲେ ।
 ରଜା କବିତା ବୁଝନ୍ତୁ ବା ନ ବୁଝନ୍ତୁ, ରଜା
 ଯେ ଶ୍ରୀବତ୍ସଙ୍କର ବହୁତ ଉପକାର କରିଛନ୍ତି
 ଏବଂ ସେ ଯୋଗୁଁ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ
 ହେବା ଅନୁଚିତ, ମନ୍ତ୍ରୀ ପରୋକ୍ଷରେ ଏହି
 କଥା ଚେତେଇ ଦେଲେ । ଶ୍ରୀବତ୍ସଙ୍କର
 ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ଥିବାରୁ ସେ ବୁଝିଲେ ଯେ ବାସ୍ତବିକ
 ମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ ପାପ କରିବାରୁ ରକ୍ଷା କଲେ ।
 ବାସ୍ତବିକ କୃତଜ୍ଞତା ଏକ ମହାପାପ ।”

ରଜାଙ୍କ ଉତ୍ତରଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ
 କିଏ ସହ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରୁ ଖସିଯାଇ
 ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।

(କଲ୍ୟାଣ)

ଯାହାର ଆଖି ସେଇକି !

ଦ୍ଵିତୀୟାଳେ ପ୍ରଦେଶର ଗୋଟିଏ ସରୋବର କୂଳରେ ମାତଙ୍ଗ ସ୍ଵାମୀ ନାମକ ଗୁରୁ ବାସ କରୁଥିଲେ । ସେ ଜଣେ ପ୍ରବୀଣ ଶିକ୍ଷକ । ତାଙ୍କ ନିକଟରୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ବଶିଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ପୁଅ ନାତିଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁକୂଳ ଗଢ଼ି ଉଠିଥାଏ ।

ଗୁରୁକୂଳର ପିଲାମାନେ ଖାଲି ଶିକ୍ଷା-ଦାସୀରେ ନୁହେଁ, ଆଗୁର ବ୍ୟବହାରରେ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ତାଲିମ୍ ପାଉଥାନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥାଏ ବିରୂପ ନାମକ ପିଲା । ସେ ରଜାଙ୍କ ଭଣଜା । ପିଲାଟି ବୁଦ୍ଧିମାନ, କିନ୍ତୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚୋଲା ଓ ଅବାଧ । ମାତଙ୍ଗ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ ନିକଟ ଶବ୍ଦ ଥିବାରୁ ସେ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଅଗୋରେରେ ଲେଟାଡ଼ା ସ୍ଵାମୀ ବୋଲି କହୁଥାଏ ।

ବିରୂପର କଥାବାଣୀ ଚଟାକାକ୍ଷ ସେ ଅନ୍ୟ ଧୂସମାନେ ପସନ୍ଦ କରୁଥାନ୍ତି, ତାହା ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ତାକୁ କିଛି କହୁ ନଥାନ୍ତି । କାରଣ, ଗୁରୁ କହିଥାନ୍ତି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଜ ନିଜର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବସ୍ୱ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ । ଅନ୍ୟର ଦୋଷ ଭୂଟି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ବିରୂପକୁ ଏଡ଼ାଇ ଚାଲିଥାନ୍ତି ।

ଦିନେ ଗୁରୁ ପାଠ ପଢ଼ୁଥିବା ଅବସରରେ କହିଲେ : ପିଲାମାନେ, ଆଜି ତମମାନଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଗପ ଶୁଣାଇବି । ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ଏଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ବଣ ଭିତରେ ଭୈରବୀନାଥ ନାମକ ଜଣେ ପ୍ରବୀଣ ଗୁରୁ ଥିଲେ । ସେ ମନ୍ଦିରରେ ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ଥିଲେ । ପାଠ ପଢ଼ା ଶେଷ ହେବା ପରେ ଯଦି କୌଣସି ଶିଷ୍ୟ ବନ୍ଧେଷ ଆତ୍ମ ହେଶାଉଥିଲା,

ତେବେ ସେ ତାକୁ କିଛି ମଲ୍ଲତଳ ବଦ୍ୟା ଶିଖାଇ ଦେଉଥିଲେ ।

ଅବଶ୍ୟ ମଲ୍ଲତଳ ସେ ସହଜରେ କାତାକୁ ଦେଉ ନଥିଲେ । ସିଏ ସେମନ୍ତର ନିୟମକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ, କେବଳ ତାକୁହି ଦେଉଥିଲେ ।

ଥରେ ଶିକ୍ଷା ଶେଷ ହେବା ପରେ ଅନ୍ୟ ଶିଷ୍ୟମାନେ ଚାଲିଗଲେ, କିନ୍ତୁ ଦୁଇଜଣ ରହିଗଲେ । ସେମାନେ ମଲ୍ଲବଦ୍ୟା ଶିଖିବା ନିମନ୍ତେ ଛଗର ଲଗାଇବାକୁ ଚାଲି କହିଲେ, “ତମମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବଦ୍ୟା ଶିଖାଇଦେବା ଆଉ ଅଧିକ ନୁହେଁ । କାରଣ ମଲ୍ଲତଳ ଶିକ୍ଷା ତମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ବୋଲି ମୁଁ ଚୁହୁଛି ।”

ଏହା କହି ଚାଲି ସେମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ମଲ୍ଲ ଶିଖାଇଦେଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ସେମାନେ ଇଚ୍ଛାମାତ୍ରେ ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀରେ ପରିଣତ ହୋଇ ପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ଚାଲି କହିଦେଲେ, “ସାବଧାନ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ପ୍ରୟୋଜନ ଉପସ୍ଥିତ ନହେଲେ ଏ ବଦ୍ୟା ପ୍ରୟୋଗ କରିବ ନାହିଁ । ଖାଲି ମଜା ବା କୌତୁହଳ ପାଇଁ କଦାପି ନୁହେଁ ।”

ଶିଷ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । “ନା, ଚାଲିଦେବ, ହନା ପ୍ରୟୋଜନରେ ଆମେ ମଲ୍ଲ କଦାପି ପ୍ରୟୋଗ କରିବୁ ନାହିଁ ।” ନୁହେଁ କହିଲେ ।

ଦୁଇ ଶିଷ୍ୟ ଚାଲିକିଆରୁ ବଦାୟ ନେଇ ଗଲେ । ବାଟରେ ନଈ ପଡ଼ିଲା । ନାଉଟୁଆ ବିପତ୍ତିର ଡରରେ ଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ କହିଲା, “ସିଏ ଫେରିବା ଯାଏ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ମାତ୍ର ହେଲ ଆମେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ଚାଲିଯିବା ଅସ ।”

“ନା, ନା, । ଚାଲି କହିଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ ନହେଲେ ଏପରି କରିବା କଥା ନୁହେଁ ।” ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ କହିଲା ।

“ଆରେ ଭାଇ, ଆମେ ଯଦି ମଲ୍ଲକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ କରିବା, ତେବେ ତାହା ଶିଖି ଲଭ ହେଲା କ’ଣ ? ଆସ, ଆସ, ମାତ୍ର ହୋଇ ଶୀଘ୍ର ସେ ପାରିକୁ ଚାଲିଯିବା ।” ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ କହିଲା ।

“ନା, ଗୁରୁ କ’ଣ କହିବେ ?” ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦ କଲ ।

“ଆରେ, ଗୁରୁ କ’ଣ ଏଠି ଦେଖୁଛନ୍ତି ?” ଏହା କହି ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ ମାଛ ବନ୍ଦି ଅନ୍ୟ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା । ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ କିଛି ସମୟ ପରେ ନୌକାରେ ନିଜ ପାରି ହେଲା ।

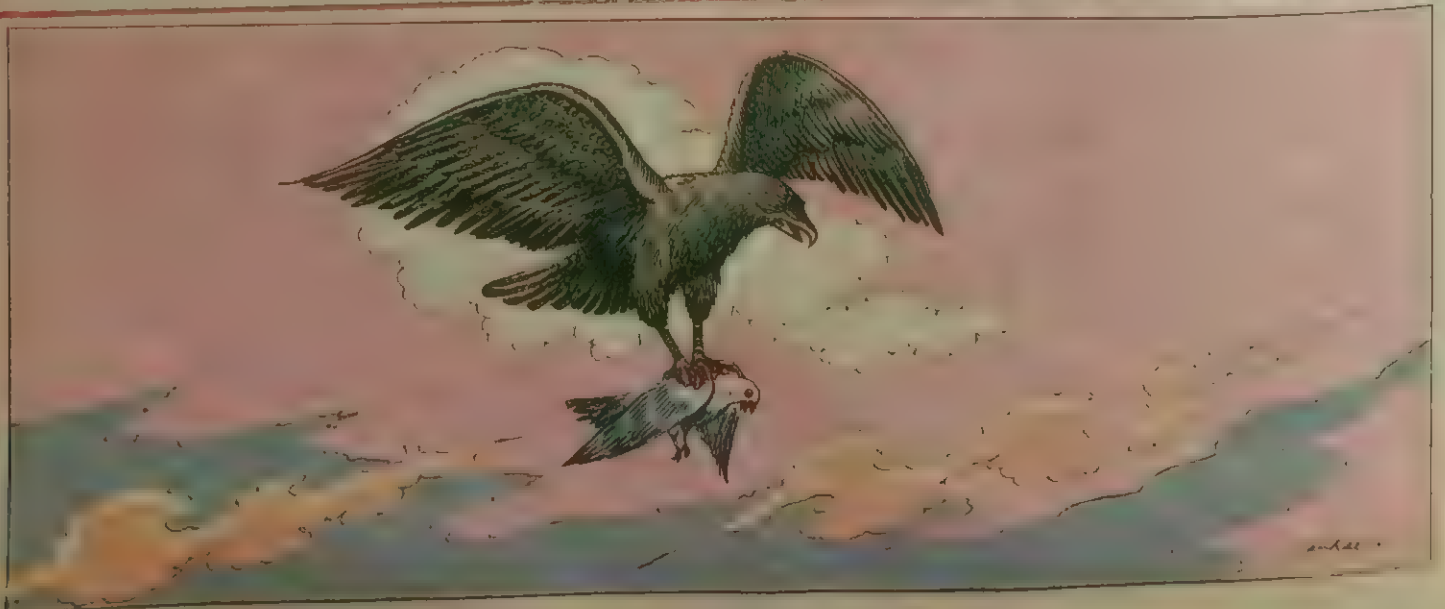
ସେମାନେ ଯେଉଁ ସହରକୁ ଯାଉଥିଲେ, ତାହା ବହୁତ ଦୂର । ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ ପୁଣି କହିଲା, “ଗୋଟାଏ କାମ କରିବା ଚାହୁଁ । ଚଢ଼େଇ ବନ୍ଦି ଉଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ।”

ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ ରାଜ ହେଲା ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ଜଣକ ଗୋଟାଏ କପୋତ ବନ୍ଦି ଉଡ଼ିଗଲା । କିଛି ସମୟ ଉଡ଼ିବା ପରେ ସେ କ୍ଳାନ୍ତହୋଇ ଗୋଟାଏ ଗଛ ଡାଳରେ ବସି ପଡ଼ିଛି, ହଠାତ୍ ବଡ଼ ଧରଣର ଚିଲଟିଏ ଆସି ଘାମ୍ପମାରି ତାକୁ ଧରି ଉଡ଼ିଗଲା । ଚିଲ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସେ ମଣିଷ ହୋଇଗଲା ଓ ଶୂନ୍ୟରୁ ଖସି

ଆସି ତଳେ ପଡ଼ି ଡାହାଣ ଖୋବରା ଧରି ପାଇଲା ଓ ଛେଟା ହୋଇଗଲା ।

ମାତଙ୍ଗ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ଗଳ୍ପ ଶୁଣି ଶୁଣୁଥିଲେ । ସେ କହିଲେ, “ସେହିନର ସେ ଯୁବକ କିଏ ? ସିଏ ମୁଁ । ଗୁରୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ କରିଥିବା ହେତୁ ମୁଁ ଛେଟା ହୋଇ ଯିଏ ଅବାଧ ହେବ, ସିଏ ତା’ର ପତ୍ନୀ ଶେଷିବ । ମୁଁ ଲେଙ୍ଗଡ଼ା । ତେଣୁ ମୋତେ ଲେଙ୍ଗଡ଼ା କହିଲେ ମୋର କିଛି ହାନି ହେବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସିଏ କହିବ, ତା’ର ସ୍ଵଭାବ ସେଥିରୁ ଜଣା ପଡ଼ିଯିବ । ସିଏ ମୋର ଗୁରୁ-ପଣ ନଦେଖି ମୋ ଦେହର ହୁଟି ଦେଖିଲା । ଅର୍ଥାତ୍, ତା’ର ଦେଖିବା ଶକ୍ତି ଅତ୍ୟଧିକାବଦ୍ଧ ।”

ସବୁ ଫିଲ ବରୁପ ଆଡ଼େ ଆନାଇଲେ । ସେ ମଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ବସି ରହିଲା । ଏହା ପରେ ସେ କଥାବାଣୀ ଓ ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ସଫଳ ହେଲା ।

ତାଳିକା

ଯଦୁବାବୁ ଜଣେ ଘୋଷିଆ ଜମିଦାର ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବୋଲ ସନ୍ତାନ । ନାମ ଲଳିତା । ପିଲାବେଳଠୁଁ ତା' ମା ମରିଯାଇଥାଏ । ସାବତ ମା' ତାକୁ ବଡ଼ ଦତ୍ତଗଞ୍ଜି କରୁଥାଏ । ସାବତ ମା'ର ଉପଦେଶ ସବୁ ସବୁ ଲଳିତା ରଖିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଦିନ ସାବତ ମା' ବି ମରିଗଲା, ସେହିଦିନ ସେ ଯେମିତି ଦୁନିଆ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା !

ଗୁରୁର ବାବର ସାହି ପଡ଼ିଣା ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଲଳିତା କର୍କଶ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ବୟସ ବେଶି ନହେଲେ ବି ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ସେ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ । ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଭଲ ବ୍ୟବହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଝିଅକୁ କେତେ ପ୍ରକାରେ ବୁଝାଉଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଲଳିତାର ଗୋଟାଏ ଉତ୍ତର : “ମୁଁ ହବ୍ କଥା କହେ । କାହାକୁ ଖାତର କରେ

ନାହିଁ ।”

ଲଳିତାକୁ କାହାକୁ ବାହା ଦେବେ, ଯଦୁବ ବୁଝର ଏହା ହେଲା ବଡ଼ ଚିନ୍ତା । ତାଙ୍କର ଜଣେ ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ ଥା'ନ୍ତି । ତାଙ୍କ ନାମ ବଂଶୀବାବୁ । ଅନେକ ସମୟରେ ବଂଶୀବାବୁକୁ ଯଦୁବାବୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥା'ନ୍ତି । ବଂଶୀବାବୁ ବି ଯଦୁବାବୁକୁ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥା'ନ୍ତି ।

ଦିନେ ଯଦୁବାବୁ ବଂଶୀବାବୁକୁ ତାଙ୍କ ସମସ୍ୟା କଥା କହିବାରୁ ବଂଶୀବାବୁ କହିଲେ, “ଭାଇ, ତମେ ମୋ ପୁଅ ସୁଧୀରକୁ ତ ଜାଣ ! ସେ ଅନେକ ବର୍ଷ ହେଲା ସହରରେ ଅଛି । ମୁଁ ବୁଢ଼ା ହେଲିଣି । ତାକୁ ଲେଖିଲୁ, ଗୁରୁର ଗୁଡ଼ି ସେ ଚାଲିଆସୁ ଓ ଘର ଦାଖିଲ ନେଉ । ତା'ସହ ଲଳିତାର ବିବାହ ହେଲେ କପରି ହୁଅନ୍ତା ?”

ଯଦୁବାବୁ ଆଖି ଛଳ ଛଳ କରି କହିଲେ, “ଭାଇ ବଂଶୀ, ତମକୁ ମୁଁ କ'ଣ କହି

ପଢ଼ଣ ବର୍ତ୍ତ ତଳର ‘ତଦ୍ଦାମାମା’କୁ ଗୁରୁତ

ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବ ? ଲଳିତା ଭଲ ବଦ୍-
ମେଜାଜା ହିଅକୁ ବୋହୂ କର ନେବାକୁ
ତମର ଯେ ଦିଆ ନାହିଁ, ଏହା କେବଳ ମୋ
ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତି ଯୋଗୁଁ ।”

“ଲଳିତା ବଦ୍‌ମେଜାଜା ସତ, କିନ୍ତୁ
ତା’ ହୃଦୟ ଭଲ । ବ୍ୟବହାର କଲେ
ସୁଧୀର ହୋଇଯିବ ।” ବଂଶୀବାରୁ କହିଲେ ।

ବାହାଘର ହୋଇଗଲା । ପରେ ପରେ
ଯଦୁବାବୁ ଓ ବଂଶୀବାରୁ ମରଗଲେ ।
ଯଦୁବାବୁଙ୍କ ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଲଳିତା ଓ
ସୁଧୀର ପାଇଲେ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କର
ଅଭାବ ବୋଲି କିଛି ନ ଥାଏ କିନ୍ତୁ ଲଳିତା
ଗୋଟାଏ ବି ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ରାଜି
ନୁହେଁ । ଘରେ ଗୁଳର ବାକର ରଖିବାକୁ

ଦେବ ନାହିଁ । ସବୁ କାମ
କରିବାକୁ ତେଣୁ କରିବ । ସେ
ନାହିଁ, ଫଳରେ ସୁଧୀରଙ୍କୁ
ବାକୁ ହୁଏ । ସୁଧୀର ଯେ
କାମ ଦାମରେ ହଳମ୍ବ ବା ହେ-
ତେବେ ଲଳିତା ରଖି କରି
ଦିଏ ।

ଦିନେ ଲଳିତା କହିଲା, “ଗୋଟାଏ
ଗୋଟାଏ ତାଲିକା କରାଯାଉ ।
ସବୁ କାମ ତମେ କରିବ । ତା’
ଯାହା; ସେ ସବୁ ମୁଁ କରିବି ।”

“ହଉ, ସେଇଆ ହଉ ।” ସୁଧୀର
କହିଲା ।

“ବରଷ ତାଲିକା ହୋଇଗଲା । ଏଥିରେ
ଥୁବା କାମଦାମ ମନ ଦେଇ କର । ଏହା
ବାହାରେ ଗୋଟାଏ ବି କାମ କରିବାକୁ
ହେବ ନାହିଁ ।” ଲଳିତା କହିଲା । ସୁଧୀର
ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଗ୍ରହଣ କଲା । ପ୍ରଥମ କଥା ତାଲିକା
ଦୀର୍ଘ । ଦ୍ୱିତୀୟରେ, ସବୁ କାମ କଲେ ବି
ଲଳିତା କିଛି ନା କିଛି ଭୁଲ୍ ଧରିବ ।

ଗୋଟାଏ ଉତ୍ସବ ଆସୁଥାଏ । “ନିଅ,
ସବୁ ଲୁଗାପଟା, ସତରଞ୍ଜି, ପର୍ଦା ଇତ୍ୟାଦି
କାଟି ଆଣ ।” ଲଳିତା କହିଲା ।

“ଆରେ ବାପ୍, ଏହା କ’ଣ ସମ୍ଭବ ?”
ସୁଧୀର ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ କହିଲା ।

“କାହିଁକି, ଲୁଗାପଟା କାଟିବା କାମ
କ’ଣ ତାଲିକାରେ ନାହିଁ ?” ଲଳିତା ଜବାବ୍
ଦେଲା ।

“ହୋପା କରବା କାମ ଆସୁ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସତରଂ, ମୁଁ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ କରବା ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଆର୍ତ୍ତନାୟକ ନାହିଁ ?”

“ପରସା ଶୁଣା ହୋଇଛି ପରା ! ବୁଲ, ବୁଲ, ସବୁ ଉଠାଅ ।” ଏହା କହି ଲଳିତା ଘରୁ ବାହାର ଯାଇ । ଅଗତ୍ୟା ଘର ପଛ ପଛ ପୋଖରୀ ପାଖକୁ ଗଲେ ଓ କାଳିକା ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

“ସେମିତି ନୁହେଁ, ଏମିତି କୋରେ କରୁଛି !” କହି ଲଳିତା ସତରଂ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେଇ ପଥର ଉପରେ ବସି, ଗୋଡ଼ ଖସି ପାଣିରେ ପଡ଼ିଲେ ।

“ମୋତେ ଉଠାଅ, ଉଠାଅ ।” ସେ ପାଟି କଲେ ।

“ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ । ପାଣି ତମ ବେକପାଏ ହେବ ।” କହି ଧୂମିର ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼ କରି ଉତ୍ତରକୁ ଗଲେ ଓ ଧୂଣି ଫେରି ଆସିଲା ।

“ବୁଝାନ୍ତେ ପଲାଇ ପାରିଥିଲୁ ଲଳିତା କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ ଧୂମିର ପଚାରିଲା ।

“ତାଲିକା ଆଣିବାକୁ । ତମକୁ ପାଣି ଉଠାଇବା କାମ ମୋର କି ନୁହେଁ, ତାହା ଦେଖିବାକୁ ହେବ ତ !”

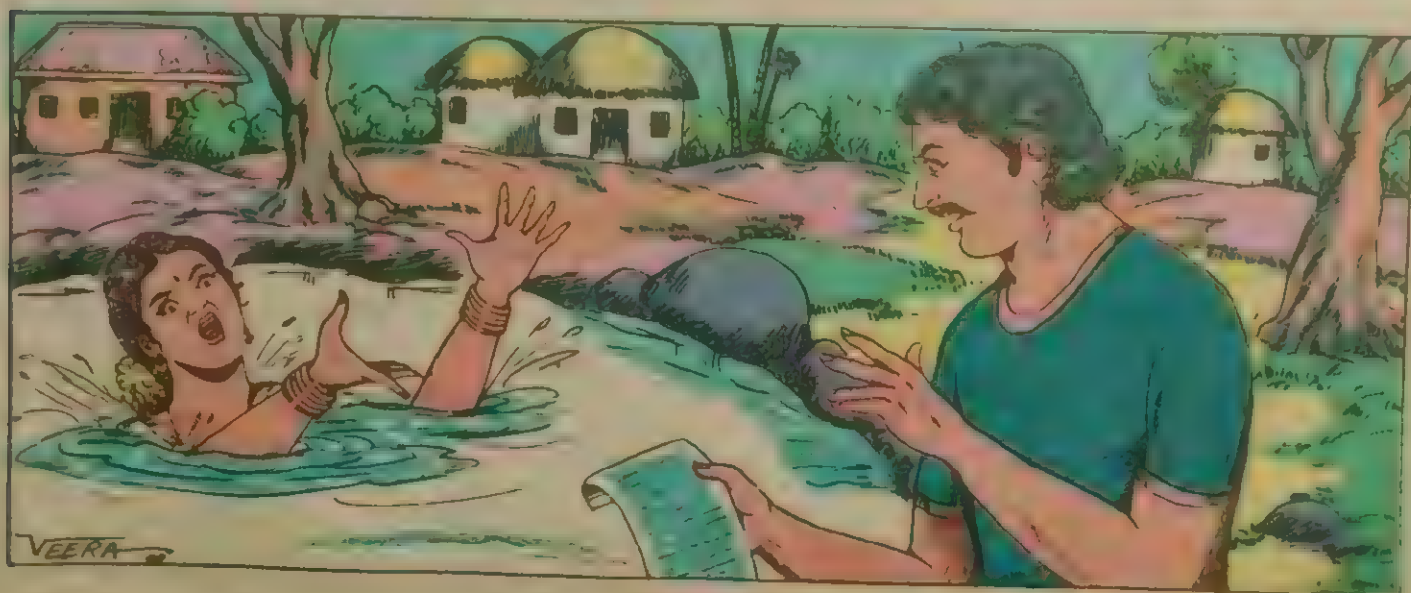
“ମୁଁ ଶୀତରେ ମଲିଶି । ଧୂଣି କୋରେ କରୁଛି । ତମେ କାଳିକା ବାହାରେ କରୁଛି ।

“ତାଲିକା ବାହାରେ କାମ କଲେ ଧୂଣି ଗାଳି ଖାଇବାକୁ ହେବ ନାହିଁ ତ ?”

“ଫୋପାଡ଼ି ଦିଅ ସେ ତାଲିକା ! ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ?” ଲଳିତା କାନ୍ଦ ପକାଇ କହିଲା ।

“ଭଲ ହୋ !” କହି ଧୂମିର ତାଲିକା ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା ଓ ଲଳିତାକୁ ଧୂଳିଆ ଆଣିଲା ।

ତେଣିକି ଆଉ ଲଳିତା ତାଲିକା କଥା ଉଠାଏ ନାହିଁ । ନିମ୍ନ ସେ ସବୁ ବିଷୟରେ ନମ୍ର ହେବାକୁ ଶିଖିଲାଣି ।

ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ

ଯେତେବେଳେ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତ କାଶୀ ରାଜ୍ୟରେ ରାଜୁତି କରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ କୋପ୍ପସବୁ ମଗଧର ରାଜ ପରିବାରରେ ଜଣେ ସେବକ ଭାବରେ କାମ କରୁଥିଲେ । ମଗଧ ଓ ଅଙ୍ଗଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଚମ୍ପା ନାମକ ନଦୀ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥାଏ । ସେହି ନଦୀ ଗର୍ଭରେ ନାଗମାନଙ୍କର ରାଜ୍ୟ ଥାଏ । ସେ ରାଜ୍ୟର ରାଜା ଥା'ନ୍ତି ଚମ୍ପୈୟ ।

ମଗଧ ଓ ଅଙ୍ଗଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ବରାବର ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଥାଏ । ଥରେ ମଗଧର ରାଜା ଅଙ୍ଗଦେଶର ରାଜାଙ୍କ ଗାଣରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ହାରିଗଲେ । ସେ ନିଜ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସି ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ପଳାୟନ କରି ଚମ୍ପା ନଦୀ କୂଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ଭାବିଲେ ଶତ୍ରୁ ହାତରେ ମରିବା ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ଶ୍ରେୟସ୍କର । ମନରେ ଏହି ବିଚାର ରଖି ସେ ଘୋଡ଼ା ସହିତ ନଦୀ

ମଧ୍ୟକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ ଘୋଡ଼ା ମଗଧ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ନଦୀଗର୍ଭସ୍ଥିତ ନାଗରାଜାଙ୍କ ଦରବାରରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ନାଗରାଜା ନିଜ ସିଂହାସନରୁ ଉଠି ମଗଧ ରାଜାଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କଲେ ଓ ତାଙ୍କର ଆସିବାର କାରଣ ପଚାରିଲେ । ମଗଧ ରାଜା ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କାହାଣୀ ନାଗରାଜାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇଲେ । ସବୁ ଶୁଣି ନାଗରାଜା କହିଲେ, “ଯାହାକିଛୁ ହୋଇଯାଇଛୁ ସେ ବିଷୟରେ ଆପଣ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଏଥର ଅଙ୍ଗ ରାଜାଙ୍କ ସହ ଆପଣଙ୍କର ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧ ହେବ ସେଥିରେ ଆପଣ ଯେପରି ଜିତିବେ ମୁଁ ତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ।”

ନିଜ କଥା ଅନୁସାରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ନାଗରାଜା ମଗଧ ରାଜାଙ୍କର ସହାୟତା କଲେ । ଯୁଦ୍ଧରେ ଅଙ୍ଗରାଜା ମରିଗଲେ ।

ମନାସରାଜା ଦୁଇ ରାଜ୍ୟକୁ ଏକତ୍ର କରି ଶାସନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ଦୁଇ ରାଜ୍ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗଭୀର ବନ୍ଧୁତା ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ମନାସରାଜା ବର୍ଷକୁ ଥରେ ସପରିବାରରେ ରମାନଙ୍ଗ କଳକୁ ଯାଉଥାନ୍ତି । ସେଦିନ ନାଗରାଜା ମଧ୍ୟ ପରିବାର ସହ ନ୍ୟା ରାଜରୁ ଉପରକୁ ଆସୁଥା'ନ୍ତି ଓ ମନାସରାଜାଙ୍କୁ ବହୁତ କିଛି ଉପହାର ଦେଉଥାନ୍ତି ।

ମନାସରାଜାଙ୍କ ପରିବାରର ଅନ୍ୟତମ ସେବକ ବୋଧସବୁ ସେସବୁ ଭରବ ବରବର ଦେଖୁଥା'ନ୍ତି । ନାଗରାଜାଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ଓ ଚାଲଚଳନ ତାଙ୍କୁ ଏତେ ଭଲ ଲାଗିଲା ଯେ ସେ ସଦାବେଳେ ତାଙ୍କରି କଥା ଭାବନ୍ତି । ସୁତରାଂ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସେ କିଛିଦିନ ଉତାରୁ ସେଇ ନାଗ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ନେଲେ । କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବଜନ୍ମରେ ସେ ଜଣେ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ଥିଲେ ବୋଲି ନିଜର ସର୍ପଶରୀର ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଘୃଣା କଲେ । ନାଗରାଜାର ବୈଭବରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଅନୁତାପ କଲେ । ତେଣୁ ସେ ଭାବିଲେ ଯେ ବରଂ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରି ଏଇ ଜନ୍ମକୁ ଶେଷ କରିଦେବା ଭଲ । ସେଇ ସମୟରେ ସୁମନା ନାମକ ଏକ ନାଗ କନ୍ୟା ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲା ।

ସୁମନାକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେହିଁ ନାଗରାଜା ତା'ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲେ । ସେ ମୃତ୍ୟୁର

ଇଚ୍ଛା ତ୍ୟାଗ କରି ବନ୍ଧୁ ରହିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁଲେ । ପରେ ତାକୁ ସେ ବିବାହ କରି ନାଗଲୋକକୁ ଶାସନ କରି ରହିଲେ । ଅନେକ ଦିନ ରାଜ୍ୟ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଦେଖାଦେଲା ବୈରାଗ୍ୟ । ସେ ଉପବାସ, ଜପ ଆଦି ପୁଣ୍ୟ କର୍ମ କରିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ଓ ସେଥିପାଇଁ ନାଗଲୋକ ଛାଡ଼ି ମାନବ ଲୋକକୁ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ ।

ଉପବାସ ଦିନ ସେ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଭଲ ଝୁଙ୍କା ଦିହରେ ଗୁଡ଼ାଇ ହୋଇ ଶୋଇ ରହନ୍ତି ଆଉ ଭାବନ୍ତି, “ମୋତେ କୌଣସି ଛଅଶ ପକ୍ଷୀ ଉଠାଇ ନିଅନ୍ତା କି କିଂବା

ଜଣେ ସାପୁଆ କେଲା ଏଠାରୁ ଧରି ନିଅନ୍ତା
କି ।” କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ ହେଲା
ନାହିଁ । ହେଲା କ’ଣ ନା, ସେ ବାଟରେ
ଯାଉଥିବା ବାଟୋଇମାନେ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ
ଶୋଇଥିବା ନାଗକୁ ଦେଖି ପୁଲ ଚନ୍ଦନ
ଦେଇ ପୂଜା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ଏକଥା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ପ୍ରସାର
ହୋଇଗଲା । ଦୂର ସ୍ଥାନ ମାନଙ୍କରୁ ମଧ୍ୟ
ଲୋକେ ନାଗଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବାକୁ
ଆସୁଥାନ୍ତି । ଫଳେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଭକ୍ତି
ବେଶି ବେଶି ବଢ଼ିଲା ଓ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚହୁଙ୍କା
ପାଖରେ ମନ୍ଦିରଟିଏ ତୋଳିଦେଲେ ।
ପ୍ରତିଦିନ ଅସଂଖ୍ୟ ଭକ୍ତସବୁ ସେଠାକୁ ଆସି
ନାନା କସମର ମାନସିକ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ନାଗରାଜା ଉପବାସ ଦିନ ହୁଙ୍କା

ଥା’ନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସର କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ
ପ୍ରତିପଦରେ ପୁଣି ଘରକୁ ଫେରିଆସନ୍ତି ।
ଦିନେ ସୁମନା ନାଗରାଜାଙ୍କୁ ନିବେଦନ
କହିଲା, “ସ୍ବାମୀ, ଆପଣ ବନ୍ଦବର ମନ୍ଦିର
ଲୋକକୁ ଯାଉଛନ୍ତି । ଶୁଣାଯାଏ ସେମାନେ
ସ୍ବାଗତରେ କୁରୁ । ଯଦି ଆପଣଙ୍କର ନିକଟ
ସ୍ଥିତି କରନ୍ତି ତ ଆମେ କପରି ଜାଣୁ ?”
ଏକଥା ଶୁଣି ନାଗରାଜା ସୁମନାକୁ ଗୋଟିଏ
ସରୋବର ନିକଟକୁ ନେଇଯାଇ ବୁଝାଇ
କହିଲେ, “ଏହି ସରୋବରର ପାଣିକୁ ଦେଖ ।
ଯଦି ମୋର କେହି କିଛି ଶକ୍ତି କରେ ତ
ଏହାର ପାଣି ଆଦିକ ହୋଇଯିବ । ଯଦି
ଗରୁଡ଼ ପରି କେହି ମୋତେ ଉଠାଇ
ନେଇଯାଏ ତ ଏହାର ଜଳ ଶୁଖିଯିବ ।
ଯଦି କୌଣସି ତାନ୍ତ୍ରିକ ମୋତେ ଧରି ନେଇ
ଯାଏ ତ ଏହାର ଜଳ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ ।”

କିଛିଦିନ ପରେ । କାଶୀ ନାଗରାଜା
ସଦ୍ୟ ମନ୍ଦିରଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷା କରି ଯୁବକଟିଏ
ଘରକୁ ଫେରୁଥାଏ । ନାଗଟିଏ ଏପରି
ହୁଙ୍କାରେ ଶୋଇଥିବାର ଦେଖି ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରୁ
ମନ୍ଦ ପୂଜି ତାହାକୁ ବଣ କରି ପେଡ଼ରେ
ପୁରାଇ ନେଇଗଲା ଓ ଗ୍ରାମରୁ ଗ୍ରାମାନ୍ତର
ବୁଲି ବୁଲି ସାପଖୋଳ ଦେଖାଇଲା । ସେ
ଖୋଳ ଦେଖି ଦେଖଣାହାଣ୍ଡମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଖୁସି ହେଉଥା’ନ୍ତି ଓ ବହୁତ ପରସା ଓ
ଉପହାରମାନ ଦେଉଥା’ନ୍ତି । ଯୁବକଟି
ମନରେ ଭାବିଲା, “ଏଇ ଗାଁ ମାନଙ୍କରେ

ଯେ ପରମା ମନ୍ତ୍ରୀ, ଆଉ ସହରକୁ ଗଲେ
କେତେ ନ ମିଳିବ ।” ଏକଥା ଶୁଣି ସେ
ନାଟକୁ ନେଇ କାଶୀ ଗଲେ ଓ ମାସଟିଏ କଥା
ଗୁଲି ଗୁଲି ସେଠାରେ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ପୁରୀମାସ ଧରି ନାଗରାଜା ଉପବାସ କରୁ
ଥାଆନ୍ତେ । ସେତେ ଖାଦ୍ୟ ଧୁବକଟି ଦେଲେ ମଧ୍ୟ
ଖାଏନାହିଁ । କାରଣ ସେ ଶୁଭଲ, “ଯେତେ-
ଦିନ ମୁଁ ଖାଇପିଲି ଖେଳ ଦେଖାଉଥିବି
ସେତେଦିନ ମୋତେ ଏଇ ପେଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ
ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ହେବ ।”

ଧୁବକଟି କାଶୀ ନଗରର ସମୀପସ୍ଥ
ଗ୍ରାମ ମାନଙ୍କରେ ଖେଳ ଦେଖାଇଲା ଓ
ସେଠାକାର ଜନତାଙ୍କ ପାଖରୁ ବହୁଳ ଧନ
ପାଇଲା । ସାପର ମନୋରଞ୍ଜନ ଖେଳ

ବିଷୟ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ କାଶୀରାଜାଙ୍କ ଗର୍ଭରେ
ପହଞ୍ଚିଲା । ତା ଦୃଶ୍ୟକୁ ଲୋକେ ଚିତ୍କରିତ
ନବରରେ ଖେଳ ଦେଖାଇବାକୁ ।

ରତିମଧ୍ୟରେ ମାସେ କାଳ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ
ମୋତିବାହୁ ସୁମନା ମେଳିଲେ । ତାହା ଦେଖି ତ
ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଉପରେ ହସ୍ତ ପକେଇ ଶୁଣିଲେ ।
ଏକଥା ଜାଣିବାକୁ ସେ ସହେଲେ ଶୁଣିଲେ
ପଡ଼ିଥିବା ଦେଖିଲେ ପାଣି ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
ଯାଇଛି । ସୁମନା ଜାଣି ପାଇଲା ଯେ ବୌଦ୍ଧ
ତାନ୍ତ୍ରିକ ତା’ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଧରି ନେଇଛି । ସେ
ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ କାଶୀ
ନଗରରେ ପଡ଼ିଥିଲା ।

କାଶୀରେ ପଡ଼ିଥିବା ସୁମନା ଦେଖିଲା
ସେଠାରେ ସାପଖେଳ ହେଉଛି । ରାଜା ଓ

ନାଗରାଜା ଶେଷ ଦେଖିଲେ । ନାଗରାଜା
 କହୁଥିବା ଶବ୍ଦମାନଙ୍କ ଲକ୍ଷରେ ଯେଉଁ
 ଶବ୍ଦକୁ ଶୁଣିଲା, ତୁମ୍ଭେ ମଣିଷ ରୂପ
 ଲାଭ କରିଥିବୁ ବୋଲି କହି କେତେକ
 ଶବ୍ଦ କହିଲେ । "କହିଲେ, ଯଦ୍ୱାରା
 କହିବା ଶକ୍ତି କେତେକ ଶବ୍ଦ ।"

କହିଲେ ଶେଷରାଜା ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ
 ଶୁଣିଲା, ତାହା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଓ କେତେକ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଯୁବକ କହିଲେ ।
 କହିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଯେଉଁରେ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ।

କହିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଯେଉଁରେ କହି
 କହିଲେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା କହିଲେ
 କହିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ ।

କହିଲେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା, ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଓ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା

କହିଲା ଶେଷ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା
 କହିବା ପାଇଁ । ତା'ପରେ କହିଲା
 ପଚାରିଲେ, "ଏତେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଆଧୁନିକ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା କହିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶବ୍ଦ
 ପଡ଼ି ଉଠୁଥିଲେ ?"

ନାଗରାଜା କହିଲେ, "ରାଜା, ଏଠାରେ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଆଧୁନିକ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ପାଇବା ପାଇଁ ମାନବ ଶବ୍ଦ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶୁଣିଲା । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ସଦା
 କେଳେ ଶୁଣିଲା ଉପରେ ଯାଇ ଉଠୁଥିଲି ।
 କହିଲା ନାଗରାଜା ଏସବୁ କହିବା ମୋତେ
 ଶୁଣିଲା ଶୁଣିଲା ପ୍ରଶ୍ନ କୁ ଏ ।

କାଶୀରାଜା ଏ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ଅତି ଶୁଣି
 କହିଲା ଓ ନିଜର ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ଯୋଗୁ ସେ
 କହି ଅନୁଭବ କଲେ । ତା'ପରେ ସେ ନିଜ
 କହିଲା ଶେଷ ଆସିଲେ । ଶେଷରାଜା
 କହିଲା ନାଗରାଜା କହିଲା ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଅନେକ
 ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ଶୁଣିଲା କହିଲା ।

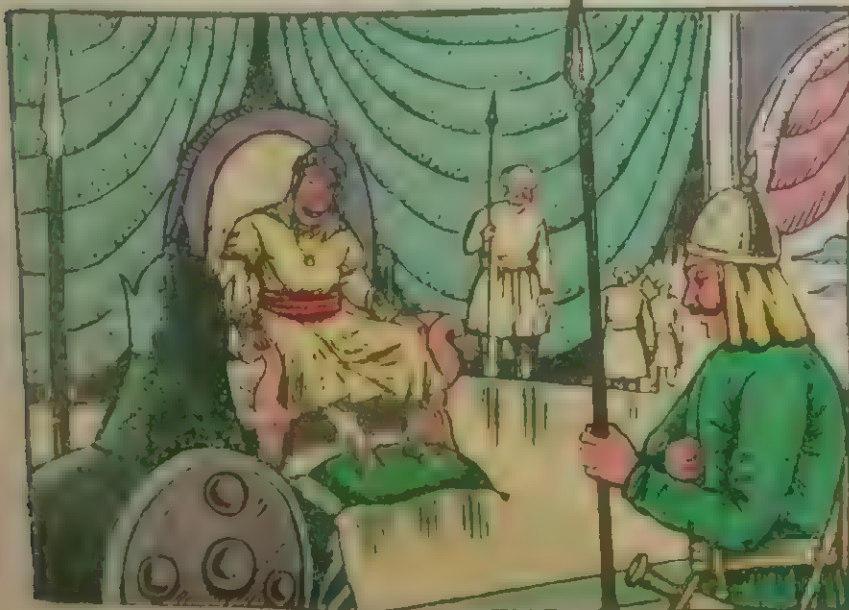
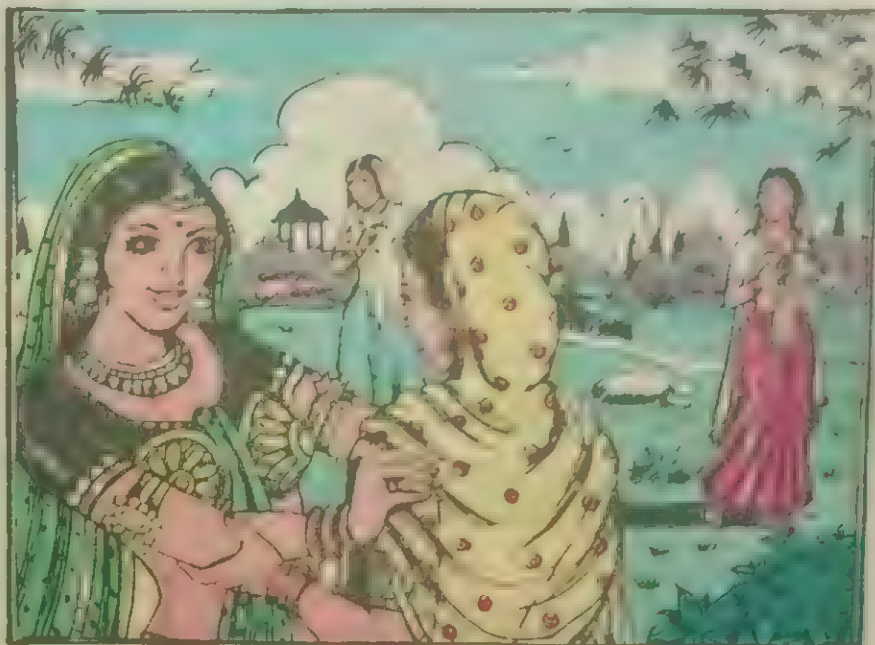

କବି କବି

କୃଷ୍ଣା କୁମାରୀ

ଦେଶରେ ଦେଶରେ ଦେଶରେ
ଦେଶରେ ଦେଶରେ ଦେଶରେ
ଶାସନ ମହାରାଜା ନାମରେ ଦେଶ
ଥିଲେ । ଦେଶରେ ମହାରାଜା ଦେଶ
ସିଂହଙ୍କ ସମୟର ଘଟଣାଟିଏ କୁହା-
ଯାଉଛି । ସେତେବେଳେ ଉଦୟପୁର
ଏକ ସୁନ୍ଦର ନଗର ।

ସେହି ସୁନ୍ଦର ନଗର ତା'ର ସୁନ୍ଦର
ରାଜକୁମାରୀ କୃଷ୍ଣାକୁମାରୀକୁ ନେଇ ଗର୍ବ
କରୁଥିଲ । ମହାରାଜାଙ୍କର ଏହି କନ୍ୟାକୁ
ଲେନେ “ରାଜସ୍ଥାନର ପୁଷ୍ପ” ବୋଲି
କହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସରଳ ସ୍ୱଭାବ
ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଭଲ
ପାଉଥିଲେ ।

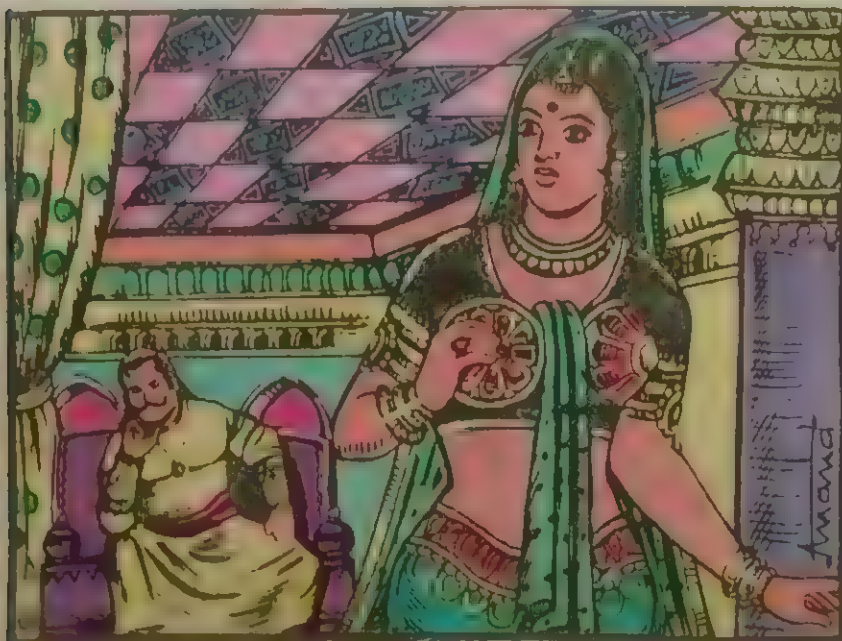
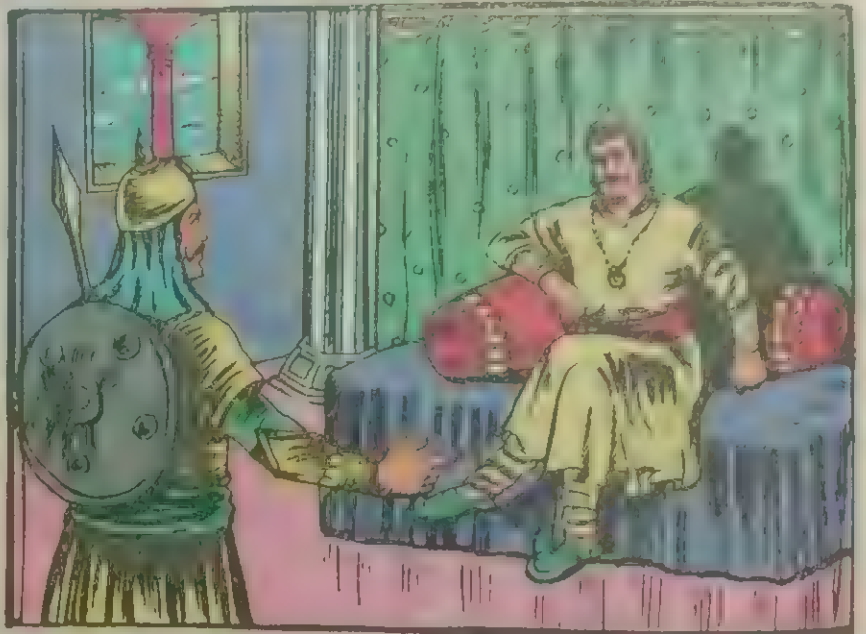

ଜୟପୁରର ରାଜା ଜଗତ ସିଂହ
ମହାରାଜାଙ୍କ ନିକଟକୁ ରାଜକନ୍ୟା
କୃଷ୍ଣାକୁମାରୀକୁ ସେ ବଦାହ କରିବାର
ପ୍ରସ୍ତାବ ପଠାଇଲେ । ମହାରାଜା ତୁଳକୁ
ଯଥୋଚିତ ସମ୍ମାନ ଦେଇ କେଉଁଠି
ପରେ ତାଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଶାଇବେ ବୋଲି
ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ ।

ଏହାର ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ
ରାଜା ଜଗତସିଂହଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମରାଯାଇଥିଲା ।
ରାଜା ମାନସିଂହଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମରାଯାଇଥିଲା ।
ମାନସିଂହ ଜଗତସିଂହଙ୍କୁ ହରାଇ
ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଦାବୀ କଲେ ।
ଜଗତସିଂହ ସେକଥା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ନାହିଁ । ଦୁହେଁ ପରସ୍ପର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶତ୍ରୁ
ହୋଇ ରହିଲେ ।

ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ପରେ ମାନସିଂହଙ୍କର ଦୁଇ
ଆସି ମହାରାଣୀଙ୍କୁ ଦେଖା କରି କହିଲେ,
“ଆମ ରାଜା ମାନସିଂହ କୃଷ୍ଣାକୁମାରଙ୍କୁ
ବିବାହ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ । ପରାଜିତ
ଜଗତସିଂହଙ୍କୁ କନ୍ୟାଦାନ ନକରି
ବିଜୟୀ ମାନସିଂହଙ୍କୁ କନ୍ୟାଦାନ
କରିବା ଆପଣଙ୍କର ଉଚିତ ହେବ ।”

ମହାରାଣୀ ଓ ମହାରାଣୀ ବଡ଼ ଚିନ୍ତାରେ
ପଡ଼ିଲେ । ଉଭୟ ଜଗତସିଂହ ଓ
ମାନସିଂହ ଖୁବ୍ ଶମତାଶାଳୀ ପ୍ରତିଦ୍ବେଶୀ
ଥିଲେ । ଜଣକର ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତ୍ୟାଖାନ
କଲେ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଉଦୟପୁରର
ଶତ୍ରୁତା କରିବେ କରବ । ସେତେ-
ବେଳେ ଆକମଣ ପ୍ରତିରୋଧ କଲେଲି
ବଳ ଉଦୟପୁରର ନଥିଲା ।

ମାରବାରର ରାଜା ମାନସିଂହଙ୍କର
ନବାବ୍ ଅମୀର ଖାଁ ନାମକ ଜଣେ
ଦୋଷ୍ଟ ଥିଲେ । ଦୁହେଁ ଏକତ୍ର ମଉଜ୍
ମଜଲିସ୍ କରୁଥିଲେ । ଇକ୍ତ ନବାବ୍
ମାନସିଂହଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ କି କୃଷ୍ଣା-
କୁମାରୀକୁ ଯଦି ସେ ବିଷ ହୋଇ
ନପାରିବେ, ତେବେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମାନ
ମାଟି ହେବ ।

ମାନସିଂହଙ୍କ ଚରଣରୁ ଏହି ନବାବ୍
ଯାଇ ମହାରାଣୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଆମ
ମାନସିଂହ ଯଦି କୃଷ୍ଣାକୁମାରୀଙ୍କୁ ବିଷ
ହୋଇ ନପାରିବେ, ତେବେ ଉଦୟପୁର
ଧ୍ବଂସ ହେବ । ରାଜକନ୍ୟା ମରିଗଲେ
ଆମର ଶୋଚନା ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ଯଦି
ନରତସିଂହଙ୍କୁ ବିଷ ହେବେ, ତେବେ
କଥା ସରିଲା ।”

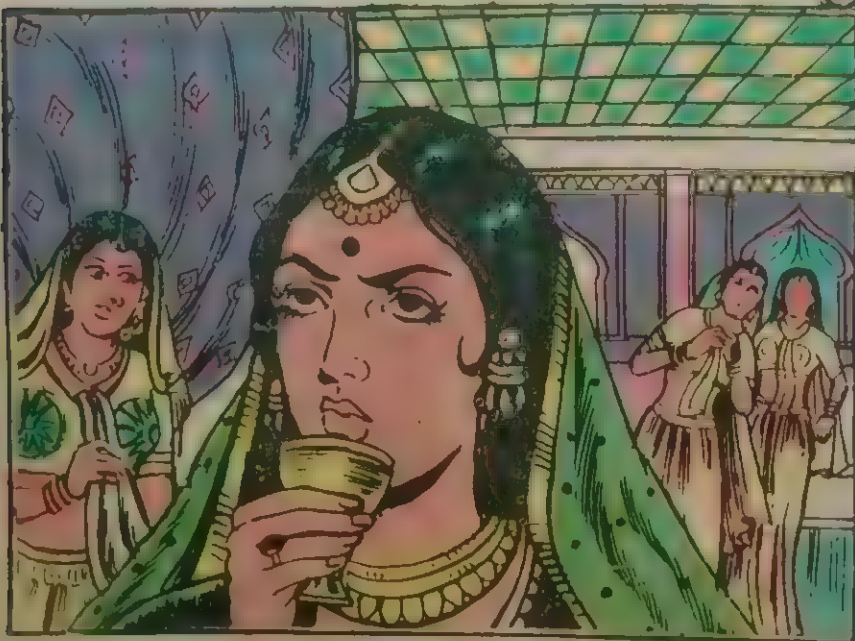
ମହାରାଣୀ ଓ ମହାରାଣୀ ଯେଉଁ
ସଙ୍କଟରେ ପଡ଼ିଥିଲେ, ସେକଥା କୃଷ୍ଣା-
କୁମାରୀ ଶୁଣିଲେ । ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ହସ
ଲିଭିଗଲା । ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦୟପୁର
ଉପରେ ବିଷଦ ଘୋଟି ଆସିବ, ସେ ଏହା
ମୋଟେ ଚାହିଁ ନଥିଲେ । ବାପା ମା
ତାଙ୍କ ସହ କଥା କହିବା ବନ୍ଦ କରି
ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଦୋଷ କ'ଣ ?

କେଣେ ଭଲମ୍ଭା ଯେଉଁଠି ମାରୁଆର ସେନାଦଳ ପହଞ୍ଚିଲା ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଯୁକ୍ତ ହେଲା । ଦୁଇ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ରାଜା ଯୁଦ୍ଧଭାରକୁ ଜବରଦସ୍ତ ନେଇଯିବାରେ ଯେଉଁଠି କରୁଥିଲେ । ଉଦୟସୁର ନିଶ୍ଚୟ ବ୍ୟାପ୍ତ ଆତଙ୍କ ଘୋଟି ଆସୁଥିଲା ।

ଦିନେ ଗହନ ରାତିରେ ରାଜକନ୍ୟା ଦେଖିଲେ, କୋଷ ମୁକ୍ତ କରି କେନ୍ଦ୍ର ନଗେ ତାଙ୍କ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଛନ୍ତି । “କାକା” ସେ ପାଟି କଲେ । ମହାରାଜାଙ୍କ ସପର୍କୀୟ ଭାଇ, ଜବାନ୍ ଦାସଙ୍କ ହାତରୁ ଅସ୍ତ୍ର ଶସ୍ତ୍ର ପଡ଼ିଲା । ସେ ପଳାଇଗଲେ ।

ରାଜକନ୍ୟା ଚାହିଁଲେ ଜବାନ୍‌ଦାସ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ । କାରଣ ତାଙ୍କ ମୁଖରୁ ଉଦୟସୁରଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରି ପାରିବ । ସେ ସଖୀମାନଙ୍କୁ ବିଷ ଆଣିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । କରୁଣ ହୃଦରେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭୁଲି ନେଇ ସେ ବିଷପାନ କରି ଟଳି ପଡ଼ିଲେ ।

ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ କରକ

କାସ୍ତା ନଗରରେ ଅବଦୁଲ ରଜାଙ୍କ ନାମରେ ଜଣେ ସୌଦାଗର ଥାଏ । ସେ ଦୁଇ ଦୁଇଟିରୁ ସମସ୍ତ ଯାସା କରି ବାଣିଜ୍ୟ କରୁଥାଏ ।

ଥରେ ସେ ବାଣିଜ୍ୟ କରିବାକୁ ଯାଇ ଶ୍ଵେତଦ୍ଵୀପରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ତା' ଜନସମୂହରେ ସେଠାରେ ସମସ୍ତେ ପସନ୍ଦ କଲେ । କମ୍ ସମୟରେ ସବୁ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଗଲା ଓ ସେ ବହୁତ ଲାଭ ପାଇଲା । ସେ ଦେଶର ରାଜା ସ୍ଵୟଂ ତା'ଠାରୁ ବହୁତ ଜନସା କଣିଲେ ।

ବାଣିଜ୍ୟ କରିବା ଯୋଗୁ ରଜାଙ୍କ ଅନେକ ଦ୍ଵୀପ ବୁଲିଥିଲା । ରାଜା ତାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ ଓ ତା'ଠାରୁ ତା'ର ଅନେକ ଅନୁଭୂତି ସବୁ ଶୁଣିଲେ । ରାଜା ତାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଇଲେ ଓ ସେଠାରେ ଆଉ କିଛିଦିନ ରହିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ରଜାଙ୍କ ରଜାଙ୍କର ରଜାଅତିଥି ହୋଇ ଅନେକ ଦିନ ସେଠି ରହିଲା । ରାଜାଙ୍କ ସହ ତା'ର ବନ୍ଧୁତା

ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ବଢ଼ି ଯାଇ ଉଠିଲା । ସେ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ କିଛିଦିନ ରହୁ ରହୁ କିଛି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ରହିଗଲା ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ରଜାଙ୍କର ଶ୍ରୀ ସ୍ଵାମୀଙ୍କର ମୋରବା ପଥକୁ ଚାଲି ଯାଇ ସେ ନ ଅସିବାକୁ ତା' ମନରେ ନାନା ସନ୍ଦେହ ଦେଖା ଦେଲା । ଶେଷରେ ସେ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ଯମଜପୁତ୍ରଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଶ୍ଵେତଦ୍ଵୀପ ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲା । କେତେଦିନ ପରେ ସେମାନେ ଶ୍ଵେତ ଦ୍ଵୀପର ସାମାଜିକ ଏକ ଦୂରରେ ବନ୍ଦରରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ପରୁ ବୁଝିଲେ ଶ୍ଵେତଦ୍ଵୀପରୁ ଏକ ଜାହାଜ ଆସିବାର ଅଛି । ଜାହାଜ ଆସିବା ପରେ ସେ ତା'ର ଦୁଇପୁତ୍ରକୁ ପିତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜବର ସତ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପଠାଇଲା । ଦୁଇଭାଇ ପିଆ ଜାହାଜ ଛତରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସେଇ ଜାହାଜଟି ଥିଲା ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କର । ସେ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରୁ ବିଦାୟ

ସେଠାରେ ହଠାତ୍ ଚିତାନ୍ତର ହେଲା । ସେ
ଶୁଭ ଆନନ୍ଦର ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ
କଥା ଶୁଣି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନି ଆଜ୍ଞାକୁ ଦୂରରେ ରଖିଲା ।
ସେତେବେଳେ ଆଉ କିଛି ଜାଣି ନାହିଁ ।
ରଥାପି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନିର ଆଗା ପୁରୁଷ
ଦୁଇ ପୁଅ ହସତ କେମିତି ହେଲେ ତା
ପାଇଥିବେ । ତା' ପରେ ସେମାନେ ବହୁତ
ଶୋଜାଶୋଜ କଲେ ଓ ଗୁପ୍ତାବଳୀ କଥା
ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଦେଶକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।

ଅନେକ ଦିନ ବଢ଼ିଗଲା । ରଜାଙ୍କୁ ଓ
ତା'ର ଧୀ କୌଣସି ଏକ ପିଲାକୁ ପୁଅ କିଛି
ରଖିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କଲେ । ଦିନେ ରଜାଙ୍କୁ
ଗୋଟିଏ ହାତକୁ ଗଲା ପିଲା କିଶିବା ପାଇଁ ।
ସେଇଟି ଥିଲା ହୀରଦାସ ମାନଙ୍କର ହାତ ।
ସେଠାରେ ସେ ବାହୁ ବାହୁ ଏକ ସୁନ୍ଦର
ଯୁବକକୁ କିଶି ଘରକୁ ନେଇଗଲା । ରଜାଙ୍କୁ
ପତ୍ନୀ ତାକୁ ଦେଖିବାମାତ୍ରେ ଚିହ୍ନିଲା ଯେ ସେ
ହଜିଥିବା ପୁଅରୁ ଜଣେ । ସେ ଆନନ୍ଦରେ
ପୁଅକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରୁ କରୁ ପ୍ରାମୀକୁ କହିଲା,
“କ'ଣ ତମେ ଚିହ୍ନି ବି ପାରୁନାହୁଁ । ସେ
ଆମ ସାନପୁଅ ସେଇଟି ।”

ରଜାଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ନଥିଲା ।
ସେ ସେଇକକୁ ଅତି ସ୍ନେହ ଓ ଆନନ୍ଦରେ
ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା ଓ ବଡ଼ପୁଅ ବିଷୟରେ ତାକୁ
ପଚାରିଲା । ସେ କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ଭାଇର ଖବର
କିଛି ରଖି ନଥିଲା । ସେତେବେଳେ ସେ
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା ସେତେ
ବେଳେ ଜଣେ ଡକ୍ଟର ବାଲୁ ତାକୁ ଉଠାଇ

ନେଇ ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲେ । ସେମାନେ
ଜାହାଜ ଭିତରେ ଥିବାବେଳେ ରଜାଙ୍କୁ
ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କାସୁନାପତ୍ରି ଥଳୀ ଦେଇ ଶ୍ରେଣୀ
ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଜଣେ ଖଲସୀ ତାକୁ
ବୋଲି କରଥାଏ । ତେଣୁ ସେ ମିଛରେ
ରଜାଙ୍କୁ କହିଲା କି ଏଇ ଦୁଇ ଭାଇ ସେ
ଥଳୀ ଶ୍ରେଣୀ କରିବାର ଦେଖିଲୁ । ଏକଥା
ଶୁଣି ରଜାଙ୍କୁ ଚିତ୍ତଗଲା ଓ କିଛି ନଦେଖି ଓ
ବିଚାର ନକରି ଆଦେଶ ଦେଲା ଦୁଇଭାଇକୁ
ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେବାକୁ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ।

ଏଣେ ରଜାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ପୁଅମାନଙ୍କୁ
ଫେରିବାର ନଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚିନ୍ତିତା ହୋଇ
ଡକ୍ଟରଟିଏ ନେଇ ଜାହାଜ ପାଖକୁ ଗଲା ।

ନେତ ଏକ ଧୂଳିଆ ଯାତ୍ରୀ ଯେଉଁଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି
କରିଦେଲା । ତା' ପରେ ଆକାଶସିନ୍ଧୁ ସେ
ଝୁଲି ଯେଉଁ ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ପାଇଁ ସେପରି
ବର୍ତ୍ତନା କରିବାବେଳେ ରଜାଙ୍କୁ ଓ ତା'ର
ପତ୍ନୀଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ଭରିଗଲା ।

ଏହି ଘଟଣାର ଛ ମାସ ପରେ ପିତା ଓ
ପୁଅ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଜାହାଜରେ କିଛି
ଜନିଷ ନେଇ ବାହାରିଲେ । କିଛି
ଦିନ ପରେ ଯାଇ ଏକ ନୂଆ ଦ୍ଵୀପରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାକୁ କିଛି ଭେଟି ନେଇ
ଦ୍ଵୀପର ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ରଜା
ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପାଇ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲେ ଓ
ସେଗୁଡ଼ିକୁ ରାଜ୍ୟଭିତ୍ତି କରି ରଖାଇଲେ ।
ନୂଆ ରଜାଙ୍କର ସେଗୁଡ଼ି ସହିତ ଘନିଷ୍ଠତା
ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ରାଜ୍ୟମଣ୍ଡଳର ଅନେକ
ଲୋକ ଏସବୁ ଦେଖି ଈର୍ଷାନୂତି ହେଇ
ସେଗୁଡ଼ିର ସତ୍ତା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ ।

ଦିନେ ହଠାତ୍ ରାଜ୍ୟରେ ରଜା ଅସୁସ୍ଥ
ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେଗୁଡ଼ି ଆଗରୁ ଖବର
ନେଇ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ସେ ରାଜ୍ୟରେ
କେତେକ ଲୋକ ଗୋପନରେ ଦଳ ସୃଷ୍ଟି
କରି ରଜାଙ୍କୁ ସିଂହାସନରୁ ହଟାଇବାକୁ
ଚାହୁଁନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ରଜାଙ୍କ ଜୀବନ ସଂରକ୍ଷଣ
ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ।

ଏସବୁ ଶୁଣି ସାରା ରାଜ୍ୟ ସେଗୁଡ଼ି
ହାତରେ ତଳଠୁର ନେଇ ରଜାଙ୍କୁ ପହଞ୍ଚି
ଦେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସକାଳେ ରଜା ଟିକିଏ
ସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କଲେ ।

ସେଇ କୂତରୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
କେତେଜଣ ସକାଳୁ ଯାଇ ରଜାଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ମହାରାଜ, କାଲି ରାତିରେ, ତଳଠୁର ଧରି
ସୌଦାଗର ପୁଅ ଆପଣଙ୍କ ଶୟନ କକ୍ଷ
ଆଡ଼କୁ ଯାଉଥିବାର ଆମେ ଦେଖିଛୁ । ସେ
ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁହିଁ
ଯାଉଥିଲା । ଆପଣ ଭୁଲନ୍ତୁ ସେ ଦୁଷ୍ଟକୁ
ପାଣି ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ନଚେତ୍ କେବେ
ହେଲେ ସେ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନ ନେଇନେବ ।
କେତେଦିନ ଧରି ଆମେ ଏକଥା ଶୁଣୁଥିଲୁ ;
କିନ୍ତୁ କାଲି ରାତିରେ ଆମେ ନିଜ ଆଖିରେ
ଦେଖିଲୁ । ରାଜ୍ୟର ଲୋକରେ ଯିଏ କେହି
ଯାତ୍ରା ବ କରପାରେ । ଆପଣ ତ କୁ ସିନା

ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି, ସେ କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ ଘାତକତା
କଲ ରଜା ପାଇଁ । ଏପରି ଲୋକକୁ କ୍ଷମା
କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପରେ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି
କରିବ ।”

ରଜା କହିଲେ, “ହଠାତ୍ ଉପରେ ମୁଁ
କିଛି କରିବି ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ ତାକୁ କେଲ୍ରେ
ରଖ । ପରେ ମୁଁ ଯାହା ବରୁର କରିବି ।”

ଏ ଖବର ଶୁଣି ସୌଦାଗର ରଜାଙ୍କୁ
ବରୁର ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଲା । ରଜାଙ୍କୁ
ସାକ୍ଷାତ କରି ସେ ନିବେଦନ କଲ, “ପ୍ରଭୁ !
ଆପଣ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝି ଦେଖନ୍ତୁ ସେ
ଅପରାଧୀ କି ନୁହେଁ । ହଠାତ୍ ଉପରେ କିଛି
ନିର୍ଦ୍ଦୟ କରିବା ଆଜି ଉଚିତ ନୁହେଁ । ମୁଁ
ସେପରି ଏକ କାମ କରି ସାରା ଜୀବନ ଦୁଃଖ
ଓ ଅନୁତାପରେ କାନ୍ଦୁଛି ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ରଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ପଚାରିଲେ, “ହୁମର ଅନିଚ୍ଛତା କ’ଣ ବାଧନା
କରି ।”

ସୌଦାଗର ଲହିଲା, “ଆପଣ କ’ଣ
ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ କି ମୁଁ ଅନ୍ୟ କଥାରେ ପଡ଼ି
ମୋର ନଜର ଦୁଇ ଘୁଣ୍ଟିକୁ ସମ୍ଭାଳି ନିଅି

ନିଅି ନାହିଁ ।

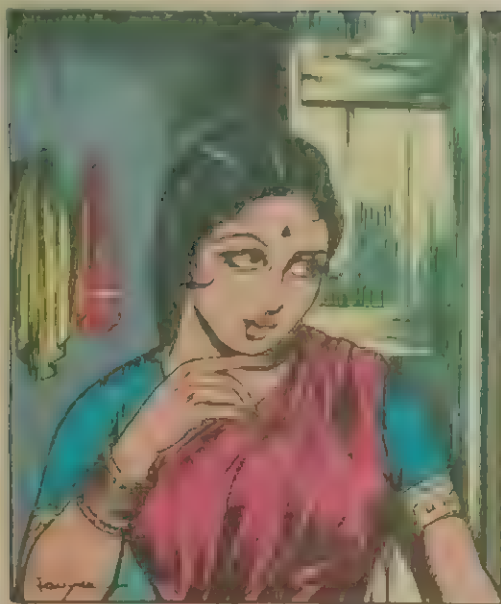
ଶ୍ରୀରେ
କହିଲେ, “ବାବା, ତେବେ କେଲ୍ରେ ରଖିଛୁ ତେବେ କି
ହୋଇ ଗଲା ?”

ବଡ଼ଘୁଅ ବଞ୍ଚୁଧର ଦେଖି ରଜାଙ୍କୁ
ବୁଝାସି ଦେଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରଜା ସାନ
ଭାଇକୁ ବନ୍ଦୀଘରୁ ମୁକ୍ତ କରି ଆଣିଲେ ।

କଥା କ’ଣ କି ସମୁଦାରେ ପଡ଼ିଲା ପରେ
ବଡ଼ଘୁଅ ଗୋଟିଏ କଠକ ଚକ ଘୁସି ଘୁସି
ଆସି ଏ ଦ୍ୱୀପରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଏଠାକାର
ବୃଦ୍ଧ ରଜା ନିଃସନ୍ତାନ ଥିଲେ । ସେ ତାକୁ
ସ୍ୱାମୀ ପରି ରଖିଲେ ଓ ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ
ରଜ୍ୟର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ତାକୁ
ବାଛିଲେ ଓ ଦୋଷଣା କଲେ । ତେଣୁ ସେ
କାଳକ୍ରମେ ରଜା ହେଲା ।

ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଏ ଅପୂର୍ବ ମିଳନ
ପରେ ରଜାଙ୍କୁ ନିଜ କେଶକୁ ଲେଉଟି ଆସି
ପତ୍ନୀ ଓ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ସହ ଆନନ୍ଦରେ
ରହିଲା ।

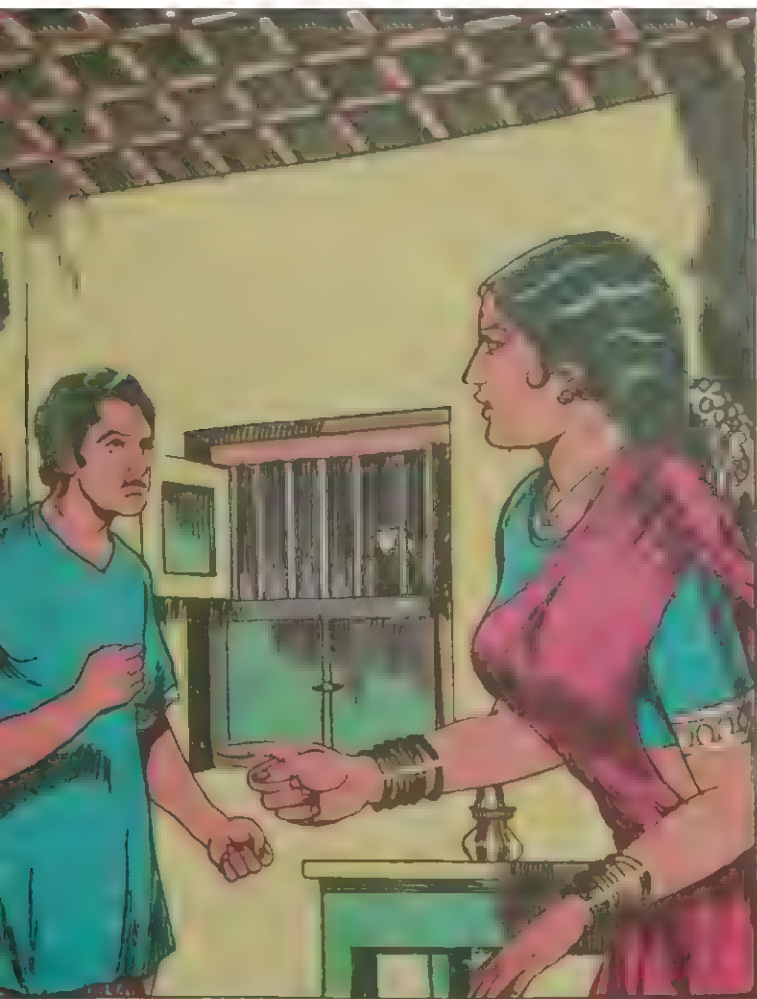
ଅଭିଜ୍ଞତା

ତପନ ଗ୍ରାମରେ ରହୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିକଟସ୍ଥ ସହରରେ ଛୋଟ ଗୁକିଗଣିଏ କରି ଚଳୁଥାଏ । ପିଲାକାଳରୁ ମା'ବାପ ମରିଯିବାରୁ ଶୁଭ୍ରୀ ତାକୁ ମଣିଷ କରିଥାଏ । ଘରେ ଶୁଭ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଓ ଶୁଭ୍ରୀର ଝିଅ ଭଉଣୀଟିଏ ଥାଏ । କିଛି ଦିନ ଉତ୍ତର ଭଉଣୀଟି ବିରା ହୋଇଗଲା । ଘରେ ଶୁଭ୍ରୀ ମୀନାକ୍ଷୀ ଏକଲ ପଡ଼ିବାରୁ ତପନକୁ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ କନ୍ୟା ଖୋଜିଲେ ।

ପଡ଼ିଣା ଘରର ଝିଅଟିଏ, ନାମ ଲବଣ୍ୟ । ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର । କିନ୍ତୁ ମା'ବାପ ଗଣ୍ଡାବ ବୋଲି ତପନ ସହିତ ତାକୁ ବିବାହ ଦେଲେ । ତପନ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ନୁହେଁ ଅବା ବଡ଼ ଗୁକିଗଣି ମଧ୍ୟ କରିନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଲବଣ୍ୟ ମନରେ ଆଦୌ ଶାନ୍ତି ନଥାଏ । ଶୁଭ୍ରୀଶାଶୁ ମୀନାକ୍ଷୀ ଯୋଡ଼ୁକ ଦାଗ ନ ଯାଇ ରହନ୍ତି ।

କରିବୁଁ କନ୍ୟାଟିକୁ ପସନ୍ଦ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଲବଣ୍ୟ ମନରେ ବିବାହରୁ ହଲ କି ତା'ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଲେ ଜଣେ ବଡ଼ କମିଦାର ପୁଅ ତାକୁ ବିବାହ କରିବେ ।

ମୀନାକ୍ଷୀଙ୍କର ପସନ୍ଦ ଯୋଗୁ ବିବାହ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ଶାଶୁଘରକୁ ଆସିବା ମାତ୍ରେ ଲବଣ୍ୟ ମୀନାକ୍ଷୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୁଶାନ୍ତର ରଖି ଶରପ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଶାଶୁଘର ଆସିବାର ମାତ୍ରେ ନ ପୁରୁଷ, ଦିନେ ଲବଣ୍ୟ ତପନକୁ କହିଲା, “ଆଜିକାଲି ନିଜ ଶାଶୁକୁ ତ କେହି ସେବା କରୁ ନାହାନ୍ତି । ପୁଣି ଶୁଭ୍ରୀ-ଶାଶୁଙ୍କ ସେବା କିଏ କରିବ ? ଆମ୍ଭର ମଧ୍ୟ ତମର ତ ଦରମା ଏତେ କମ୍ । ପୁଣି ଅଧିକା ଜଣେ ମଣିଷକୁ ପେଟିବା କ'ଣ ଦରକାର । ଶୁଭ୍ରୀଙ୍କୁ କୁହ ତାଙ୍କ ଝିଅ ଘରେ ଯାଇ ରହନ୍ତୁ ।”

ବୁଝିବ, ବୋହୂ କ'ଣ ସେତେ
ତେଣୁ ତମେ ତମ ଶୁଭ୍ରୀକୁ
ସେ ତାଙ୍କ ଝିଅ ପାଖରେ ପାଇ
ଚଳିବେ ।”

ତପନ ଏକଥା ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା, “ତମେ ଏତଳ କଥା ମୁହଁରେ
ଆଣିପାରୁଛ କିପରି ? ମୋ ଶୁଭ୍ରୀ ଯୋଗେ
ପାଳ ପୋଷି ମଣିଷ କଲେ । ଆମ ପାଇଁ
ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।” ଲବଣ୍ୟ
ଆହୁରି ଚିତ୍ତପାଇ କହିଲା, “କହିତ ଦେଉଛ
ଆଦର୍ଶ କଥା । ଯେତେ ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ
କରି ଟଙ୍କାରେ ଘର ଭରି ଦେଉଛ ! ଯେତେ
ଟଙ୍କା ପାଉଛ ଦୁଇଜଣ ଚଳିବା ମହାକଷ୍ଟ ।
ପୁଣି ଅଧିକା ଜଣେ ଅକାରଣରେ ବୋହୂ
ହୋଇ ରହିବାର ମାନେ କ'ଣ ? ତମେ
ମୁହଁରେ ସପା ସପା କହିଦିଅ ।”

ସେତେବେଳେ ପାଣ ବୋଠାରେ
ମୀନାକ୍ଷୀ ଶୋଇ ରହିଥିଲେ । ପାଠ ଶୁଣି
ଉଠି ପଡିଲେ ଓ ଦୁହଁଙ୍କର କଥାବାଣୀ ଶୁଣି
ପାରିଲେ । ସକାଳୁ ଉଠି ତପନକୁ କିଛି
ନକହି ତୁପ୍ତତୁପ୍ତ ସେ ଝିଅ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।
ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଡରି ତପନ ମଧ୍ୟ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ ।

ଘରର ଏସବୁ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ନେଇ ସହରରେ
କାମରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ତପନର ଟିକିଏ
ଡେରା ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସେହିନ
ସଂଧ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହି ସବୁ କାମ ଶେଷ କଲା ।

ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁଦିନ ତପନ ଏକଥା
ଶୁଣିଲା, ସେଦିନ ତାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲେ
କି ସେ ଏହାକୁ ଇଚ୍ଛା କରି ଥିବା
ହସାବରେ ନେଲା ଓ ହସିଦେଲା । କେଇଦିନ
ପରେ ଲବଣ୍ୟ ପୁଣି କହିଲା, “ମୁଁ ସେଦିନ
ଯେଉଁକଥା କହୁଥିଲି, ତାହା କ'ଣ ତମେ
ଶୁଣି ନ ଶୁଣିଲ ଭଲ ରହିଗଲା ? ତମ
ଶୁଭ୍ରୀ ମୋର ନିଜ ଶାଶୁ ମୁହଁରୁ ଯେ
ମୁଁ ତାଙ୍କ ସେବା କରି ଚାଲୁଥିବି ବା ତାଙ୍କ
ମନରଖି କାମଦାମ କରୁଥିବି । ମୁଁ କ'ଣ
ପରର ଖଟିବା ପାଇଁ ବିଷ ହୋଇଥିଲି ?
ମୁଁ କିଛି ଅନ୍ୟାୟ କହୁନାହିଁ । ନିଜ ଝିଅ
ମା'ର ସୁଖଦୁଃଖ ଯେତେ ଭଲ ଭାବରେ

ଫେରୁ ଫେରୁ ରାତି । ସେଦିନ ପୁଣି କିଛି
ଥିକାରୁ ଗୁରୁଆଡ଼େ ଯିବା କିଛି ପଡ଼ିଥାଏ ।
ସେ ସହରରୁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଜଙ୍ଗଲ ରାସ୍ତା
ଦେଇ ଫେରୁଥାଏ । ଆସୁ ଆସୁ ସେ ଗୋଟିଏ
ଗଛ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବାରୁ ଗଛର ପତ୍ର ସବୁ
ଝରଝର ଶବ୍ଦ କଲେ । ପର ମହୁରୁରେହିଁ
ଜଣେ କିଏ ଗଛ ଭିତରୁ କଥା କହୁଥିବାର
ସେ ଶୁଣି ପାରିଲା ।

“କିଏ ଯାଉଛ, ପାଖକୁ ଆସ । କ’ଣ
ଗୁଡ଼ ମାଗ ପାଇବ ।”

ତପନ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖିଲା
ଜାମ୍ବୁଗଛଟିଏ । ସେ କହିଲା, “ଜାମ୍ବୁଗଛ
ଆଉ କ’ଣ ଦେଇ ପାରିବ ? ଜାମ୍ବୁକୋଳିହିଁ
ଦେବ ।”

କହିବା ମାତ୍ରେ ଜାମ୍ବୁକୋଳି ଗୁଡ଼ଏ ତା’
ପାଖରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଗୋଟାଇ ତାକୁ ସବୁ
ଥଳୀରେ ଭରିଲା ।

କିଛିଦୂର ଯିବାପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗଛର
ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଝରଝର ଶବ୍ଦ କଲେ ଓ ତା’
ଭିତରୁ ଏକ ସ୍ବର ଶୁଭିଳ ସ୍ବରଟି ।

କହୁଛି, “ମୁଁ ତତେ କ’ଣ ଦେବ ?”

ତପନ ଦେଖିଲା ସେଇଟି କଇଥ ଗଛ ।
ସେ କହିଲା, “କଇଥ ଗଛ କ’ଣ ଦେବ ?
କଇଥ ଫଳହିଁ ଦେଇପାରିବ ।” ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
କଇଥଟିଏ ଆସି ତା’ ପାଦପାଖରେ ପଡ଼ିଲା ।
ସେ ସେଇଟିକୁ ନେଇ ଥଳୀରେ ରଖିଲା ।

ପୁଣି କିଛି ଦୂର ଗଲା ପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ
ଗଛରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଝରଝର ଶବ୍ଦ କରିବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ସ୍ବର ଶୁଣିଗଲା । ସ୍ବର
କହୁଥାଏ, “ରହ, ରହ, ଦେଉଛି । ଯାହା
ନେବୁ ନେଇଯା । କିନ୍ତୁ ଭାବିଛନ୍ତି
ନେଇଯା’ ।”

ତପନ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଚାହିଁଲା ସେଇଟି
ଆମ୍ବୁଗଛ । ସେ କହିଲା, “ଆମ୍ବୁଗଛ କ’ଣ
ଦେବ, ଆମ୍ବୁ ତ ଦେଇପାରିବ ।” ଚରସଣାକୁ
ପାରିଲା ଆମ୍ବୁଟିଏ ତା’ ପାଖରେ ପଡ଼ିଲା ।
ସେଇଟି ଉଠାଇ ସେ ଥଳୀ ଭିତରେ ରଖିଲା ।
ତା’ପରେ ଜଙ୍ଗଲ ଶେଷ ହୋଇଗଲା ଓ ସେ
ଯାଇ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ଘରେ ଲବଣ୍ୟ ତପନ ହାତରୁ ଅଳୀଟି ନେଇ ତରଫଳ ଦେଖି କହିଲା, “ଏ ଫଳର ସମୟ ତ ଏବେ ନୁହେଁ, କିପରି ପାଇଲ ?”

ତପନ ଗସ୍ତରେ ହୋଇଥିବା ତା’ର ସବୁ ଅନୁଭୂତ ତାକୁ କହିଲା । ଲବଣ୍ୟ ରଖିଯାଇ କହିଲା : “ତୁମପରି ମୂର୍ଖ ସଂସାରରେ ନାହିଁ । ତମେ କ’ଣ ଶୁଭୁଛ ଗଛମାନେ ତୁମ ସହଚ କଥା କହୁଥିଲେ ? ସେ ଗଛରେ କେହି ପରୋପକାରୀ ପିଣ୍ଡାତ ବା ବନ-ଦେବତା ବୋଧହୁଏ ଅଛନ୍ତି । କାଲି ତମେ ସେଇବାଟେ ଅନ୍ଧାରରେ ଆସିବ ଓ ମୁଁ ଯାହା ବତାଇବି ସେଇଆ ମାଗିବ, ବୁଝିଲ ?”

ଶୁଣିଯାଇ ଲବଣ୍ୟ ତପନ କହିଲା ଯେତେବେଳେ କ’ଣ ମାଗିବାକୁ ହେବ । ମାଗିବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ତପନକୁ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ କହିଲା ।

ପରଦିନ ତପନ ଫେରିବା ସମୟକୁ ପ୍ରଥମ ଗଛ ନିକଟରେ ଲବଣ୍ୟ କହିଥିବା କଥା ମନେକରି କହିଲା, “ଆମ୍ବଗଛ, ଆମ୍ବଗଛ, ତମେ ମୋତେ ଖୋଜୁଛି ଦେଇପାରିବ ? ତେବେ ମୁଁ କେତେ ଖୁସି ହେବି ।”

ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଗଛରୁ ଏକ ଫୁଟିଲା ଅଲେକ ଆସି ତା’ ଦେହରେ ପଡିଲା ଓ ସେ ଦେଖିଲା ତା’ର ଶରୀରର ରଙ୍ଗ ତୋଫା ଗୋରା ହୋଇ ଯାଇଛି ଓ ସେ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ଯାଇଛି ।”

ଠିକ୍ ପରେ ପରେ ବଜ୍ରପାତ ହୋଇ ଜାମ୍ବକୋଳ ଗଛଟି ଜଳିଗଲା । ତପନ ଆସି କଇଥ ଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ସ୍ତ୍ରୀ କହିବା ଅନୁସାରେ କହିଲା, “କଇଥ ଗଛ, କଇଥ ଗଛ, ତମେ ମୋତେ ବହୁତ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଇପାରିବ ?”

ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ତପନ ହାତରେ ଗଛରୁ ଖସିପଡିଲା ଏକ ଅଳୀ । ସେ ହାତ ଦେଇ ଦେଖିଲା ତାହା ସୁନ୍ଦାର ମୋହରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ତା’ପରେ ସେ ଆମ୍ବ ଗଛ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା କଇଥ ଗଛଟି ବଜ୍ରପାତରେ ଜଳିଯାଇଛି । ତପନ ଆମ୍ବଗଛକୁ କହିଲା, “ଆମ୍ବଗଛ, ଆମ୍ବଗଛ, ତମେ ମୋ ଉପରେ

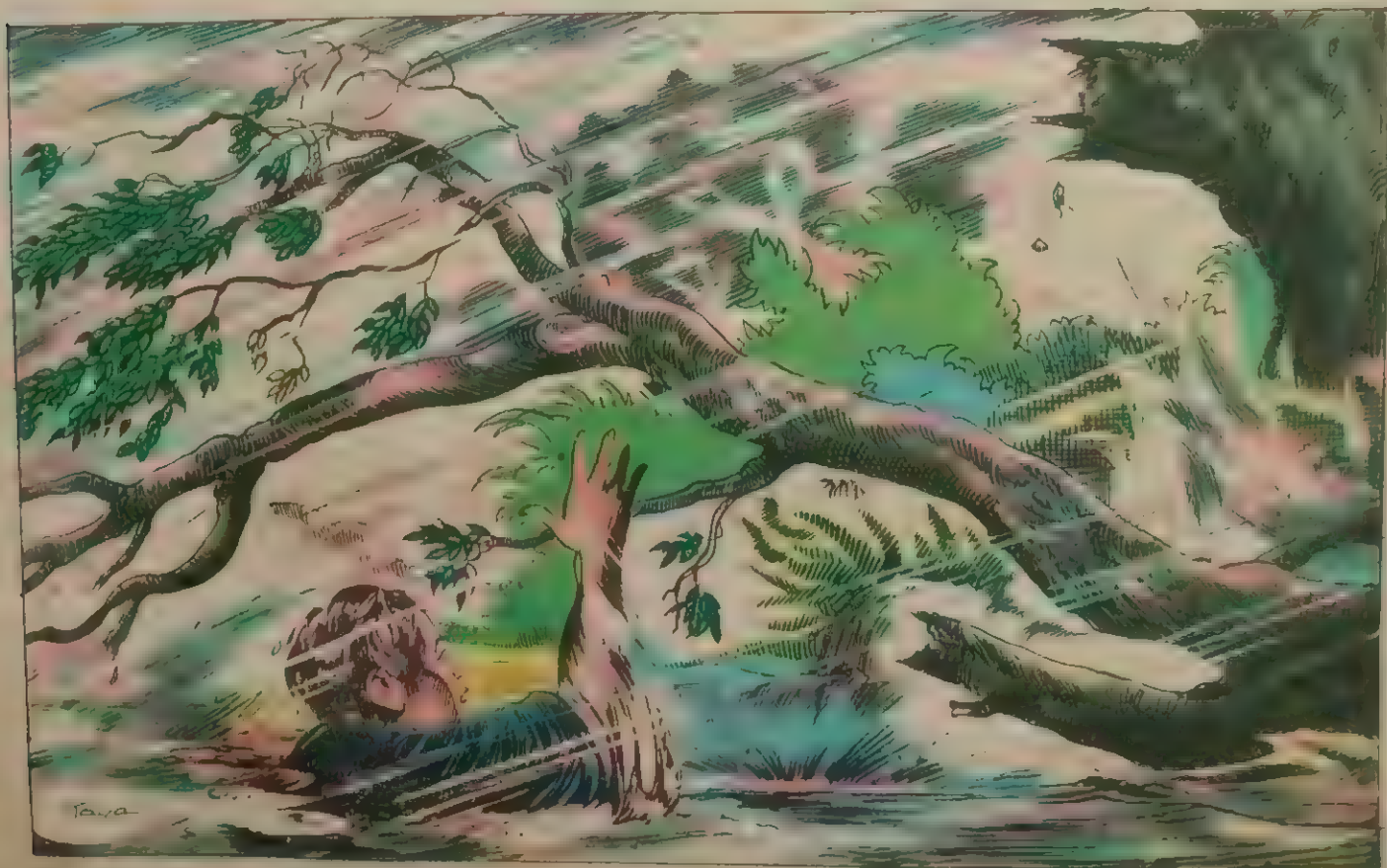
ଭାଗ୍ୟର ଚକ୍ର ଲାଗିଲେ ଦେବ ତ କେତେ
ଭଲକଥା ହେବ ।” ପରସ୍ପରରେ ସେ
ଅନୁଭବ କଲେ କି ତାହାର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ
କିଛି ଜନିଷ ଆସି ପଡ଼ିଲା । ସେ ମୁଣ୍ଡରେ
ହାତ ମାରି ଦେଖିଲା କିଛି ନାହିଁ ସେ ଆଉ
ଦୁଇପାଦୁଣ୍ଡ ଆଗକୁ ଯାଇଛି କି ନାହିଁ
ଆନୁଗତ୍ୟ ବଜ୍ରପାତରେ ଜଳିଗଲା ।

ତା’ପରେ ମୋହର ଥଳୀ ଧରି ସେ
ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ଜାଗାରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା-
ବେଳେ ଗୋଡ଼ ଶସି ଯାଇ ପଡ଼ିଲା ଏକ
ପଙ୍କପୁର୍ଣ୍ଣ ଶତାଧିକରେ । ବହୁଦିନର ପୁରୁଣା
ପଙ୍କ, ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେ ଗୁଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଢୁଙ୍କିଗଲା । ଉଠିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ତପନ
ଭାବେ ମୃତ୍ୟୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ । ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ

ପୋଖରୀ କୂଳର ବେଳେ ଏକ ବୃକ୍ଷ
ବଜ୍ରପାତରେ ଭଙ୍ଗ ପଡ଼ିଲା । ସେଇ ବୃକ୍ଷ
ଧରି ତପନ ସେହିନ ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚାଇଲା ।

ସେ ବୃକ୍ଷର ଶେଷ ଗୁଡ଼ ଧରି
ଭାଗ୍ୟର ବର ପାଇଥିଲା ବେଳେ ଦୌଣ୍ଡେ
ମତେ ବଞ୍ଚିଗଲା । କିନ୍ତୁ ତା’ର ଧାରଣା ହେଲା,
ତା’ର ଜୀବନୀ ଶକ୍ତି ଯେପରି ଆଉ ମୋଟେ
ନାହିଁ । ଶକ୍ତ ଗୁଡ଼କ ଦଳି ଯିବାର ଦୃଶ୍ୟ
ତାକୁ ଭୟାଞ୍ଚକ କରିଥାଏ ।

ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଏକ ସବୁ ବିପଦ ଅତିକ୍ରମ
କରି ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ଯାଇ ସକାଳ
ହେବା ବେଳକୁ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଓ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବେହୋସ୍ ହୋଇଗଲା । ଏସବୁ
ଦେଖି ଲବଣ୍ୟ ଭୟରେ ଥରୁଥାଏ । ଏପରି

ଅବସ୍ଥାରେ ଜଣେ କେନ୍ଦ୍ର ଅଭିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ
ଘରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ଖୁଡ଼ୀ ମୀନାକ୍ଷୀଙ୍କ
ପାଖକୁ ଶବ୍ଦର ପଠାଇ ଡକାଇଲା ।

ମୀନାକ୍ଷୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ
ତାଙ୍କ ସେବା ଶୁଣୁ ସା ଯୋଗୁ ତପନ ମାସେ
ଭିତରେ ଭଲ ହୋଇଗଲା । ମୀନାକ୍ଷୀ ହମେ
ସବୁ ଘଟଣା କଥା ଶୁଣିଲେ ଓ ବୋହୂ
ଲବଣ୍ୟକୁ ଡାକି ବୁଝାଇଲେ, “ତୁ କାହିଁକି
ତାକୁ ଏପରି ଶିଖାଇଲୁ ? ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ-
ଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।”

ଲବଣ୍ୟ କହିଲା, “ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟରେ ଅନଭିଜ୍ଞ
ବ୍ୟକ୍ତି ମୁଁ ଆଉ କି କଥା ଶିଖାଇ ଥା’ନ୍ତି ?
ମୋର ଯୋଗୁ ସେ ଏତେ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କଲେ ।”
ଏତକ କହି ସେ କାନ୍ଦିଲା ।

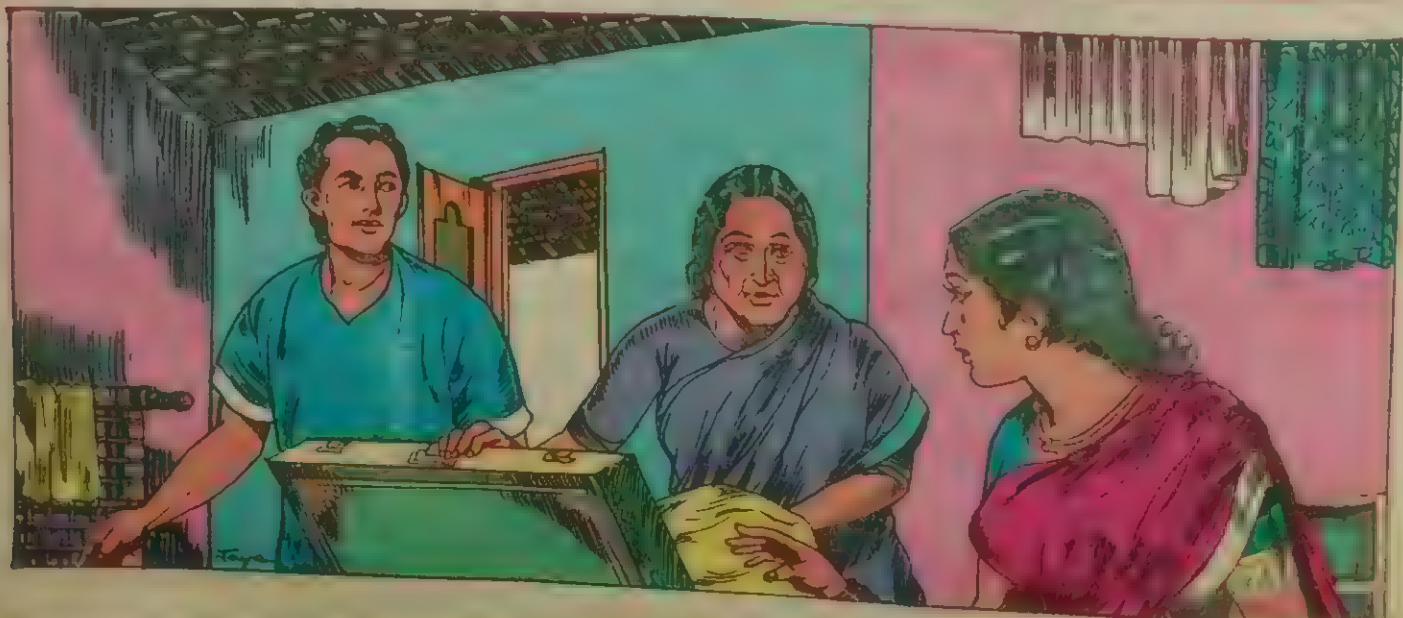
ମୀନାକ୍ଷୀ ବୁଝୁଥିଲେ ଯେ କୌଣସି
ଅସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟବଦ୍ଧ ଶକ୍ତିର ଖିଆଲରେ ତପନ ଯାହା
ପାଇଛି, ସେଥିରେ ତା’ର ମଙ୍ଗଳ ହେବନାହିଁ ।
ସେ ତପନ ଆଣିଥିବା ଧନ ଦାନ ଧର୍ମରେ ଖର୍ଚ୍ଚ

କଲେ । ସେଥିରେ ଗ୍ରାମଦେବତାଙ୍କ ସମ୍ମାନ
ହେଲା ଓ ଗୋଟିଏ ଚକିତ୍କାଳପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ।

“ଏବେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ହେଉଛି ନାହିଁ ।
ତପନ ପରିଶ୍ରମ କରି ରୋଜଗାର କରନ୍ତୁ ।
ତମେ ଦିହେ ଭଲରେ ଚଳିବ । ଏସବୁ
ମୁଖାମୀ ଆଉ କେବେ କେବେ ନାହିଁ ।
ଆଜ୍ଞା ମୁଁ ଚାଲିଲି ।” କହିଲେ ମୀନାକ୍ଷୀ
ଓ ଲଗା ପଟା ସଜାଡିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଲବଣ୍ୟ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଖୁଡ଼ୀ ମୀନାକ୍ଷୀଙ୍କ
ହାତ ଧରି କହିଲା, “ଖୁଡ଼ୀ, ମୋ ଦୋଷ
କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଆପଣ ଦୟାକରି କୁଆଡ଼େ
ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆମର
ଆଉ କିଏ ଶୁଭକାଂକ୍ଷୀ ଅଛି ? ଆମେ
ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନଭିଜ୍ଞ ।
ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆମେ କେମିତି ରହିବୁ ?”

ଲବଣ୍ୟର ଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ମୀନାକ୍ଷୀ
ଓ ତପନ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଯେତକି ହେଲେ ଖୁସି
ହେଲେ ତା’ଠାରୁ ଅଧିକ ।

ମୋର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ

ଅଳ୍ପ-ଦିନ ତଳର କଥା । ଛବିପ୍ରସର ଜମିଦାରଙ୍କ ପାଖରେ ଟିମା ବୋଲି ଜଣେ ଲୋକ କାମ କରୁଥାଏ । ସେ ଏଡ଼େ ହେଲ ଯେ ତାକୁ ସବୁଦିନ କେହି ଜଣେ ଜଣି ରହି କାମଦାମ ମନେ ପକାଇ ନଦେଲେ ସେ ହତେ ବିପଦ କର ଥୋଇବ । ତେବେ ଜମିଦାର ତାକୁ କାମରେ ରଖିଥାନ୍ତି, କାରଣ ସେ ବଡ଼ ନମ୍ର ସୁସ୍ୱଭାବ ଲୋକ ।

ଦିନେ ରାତିରେ ଜମିଦାର ହଠାତ୍ ପେଟରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କଲେ । ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପରିବାର ତାଙ୍କ ଶୁଶୁର ଘରକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି । ପାଖରେ ଟିମା ଛଡ଼ା ଏକ ନୋଣ ବୁରରେ ଥିବା କବିରାଜଙ୍କ ଘରକୁ ଗଲେଲି ଲୋକ କେହି ନଥିଲେ । ସେ ଟିମାକୁ କହିଲେ, “ଯା ବୈଦ୍ୟରାଜକୁ କହିବୁ ମୋ ପେଟ ବଡ଼ ଦରଜ ହେଉଛି । ବୈଦ୍ୟରାଜ

ବୁଢ଼ା ଲୋକ । ଏତେ ରାତିରେ ତାକୁ ଆସିବାକୁ କହି ହଇରାଣ କରିବା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ । ଖାଲି ଶୀଘ୍ର ଯେପରି ଦରଜ ଉପଶମ ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ଔଷଧ ନେଇ ଆସିବୁ ।”

ଟିମା ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଯିବା ଆସିବା କରି ପାରୁଥିଲା । ସେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ଔଷଧ ନେଇ ଆସିଲା । “ବୈଦ୍ୟରାଜ କହିଛନ୍ତି ଏ ଔଷଧ ଖାଇବାର ପଞ୍ଚ ଦଶ ମିନଟ ଭିତରେ ମୁଣ୍ଡ ଦରଜ ଭଲ ହୋଇଯିବ !”

“ମୁଣ୍ଡ ଦରଜ ? ବୁଝୁ, ମୁଁ ପରା ତୋତେ ପେଟ ଦରଜ ବୋଲି କହିଲି ?”

ଟିମା ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା । “ଯା, ପୁଣି ଦୌଡ଼ କରି ଯା । କହିବୁ ମୁଣ୍ଡ ଦରଜ ନୁହେଁ, ପେଟ ଦରଜ । ଏଥର ଭଲ କରିବୁ ନାହିଁ । ନୂଆ ଔଷଧ ନେଇ ଆସିବୁ ।” ଜମିଦାର ବିରକ୍ତ ଭାବରେ କହିଲେ ।

ଟମା ଚାଲିଗଲା । ସେ ଆସିଲା ଶୁଭ ଶାନ୍ତି ।
 “ହେଲଟି ଔଷଧ । ହଜୁର ! ପାଞ୍ଚ ଦଶ
 ମିନିଟରେ ଉପକାର ପାଇବେ ।”

ଜମିଦାର ଔଷଧ ଖାଇଲେ । ପାଞ୍ଚ ଦଶ
 ମିନିଟରେ ତ ଦୁଇ କଥା, ଦୁଇ ଘଣ୍ଟାରେ
 ମଧ୍ୟ ସେ କୌଣସି ଉପକାର ହେଲନାହିଁ ।

ସକାଳେ କବିରାଜ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।
 କ’ଣ ଆଜ୍ଞା, ମୁଣ୍ଡ ଦରଜ ଭଲ ହୋଇଗଲା ?”

“ମୁଣ୍ଡ ଦରଜ ପାଇଁ ଆପଣ ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର
 ଔଷଧ ଦେଇଥିଲେ ?” ଜମିଦାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
 ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“ଆଉ କେଉଁଥିପାଇଁ ଦିଅନ୍ତୁ ? ପ୍ରଥମ ଥର
 ଟମା ଯାଇ କହୁଲା ପେଟ ଦରଜ ହୋଇଛି
 ବୋଲି । ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ଯାଇ କହୁଲା କି
 ପେଟ ନୁହେଁ ମୁଣ୍ଡ !”

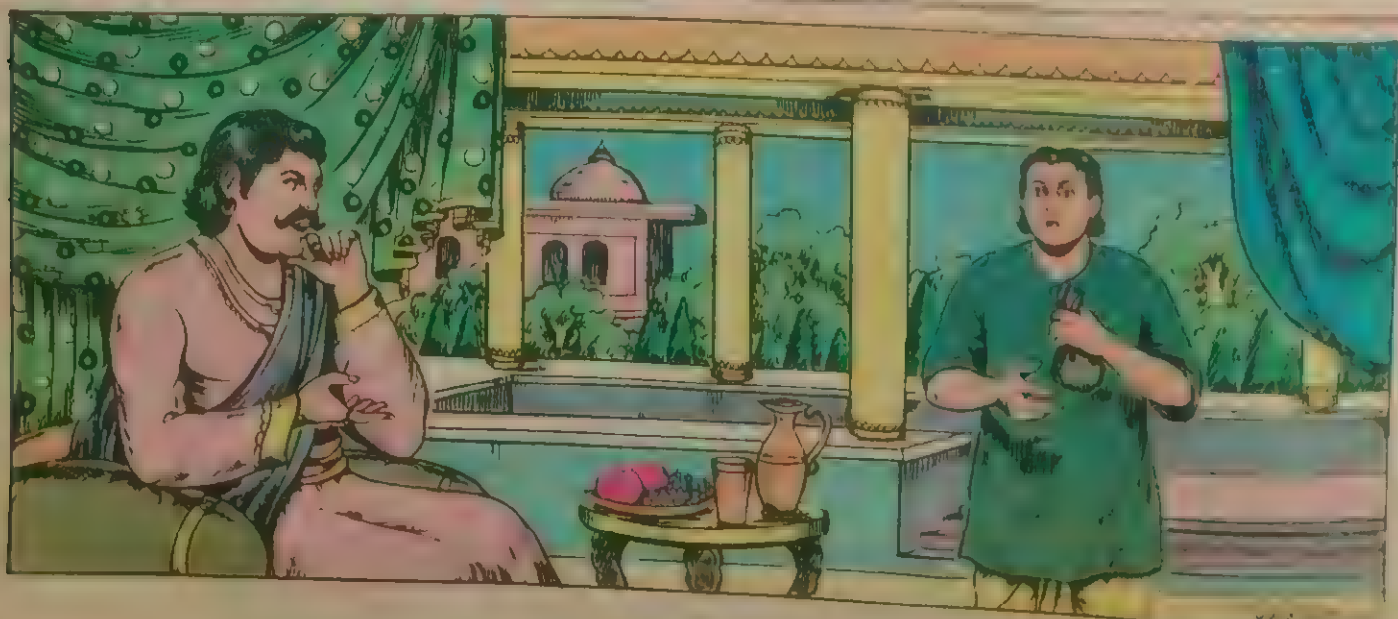
ଜମିଦାର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ ବସିଲେ ।
 ପ୍ରଥମ ଥର ସେ ଠିକ୍ ଔଷଧ ଆଣି ମଧ୍ୟ ଭଲ
 ଔଷଧ ଆଣିଛି ବୋଲି କହିବାରୁ ଜମିଦାର ସେ

ଔଷଧ ଖାଇଲେ ନାହିଁ ।
 ଔଷଧ ଖାଇ ରାତିଯାକ କହୁ ଖାଇଲେ
 ଟମାକୁ ଚକ୍ରଷାଢ଼ ଡକାଇ ଯାଏ ।
 ଦେଇଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “ମୁଣ୍ଡ
 ଚକ୍ରଷାଢ଼ୁ ବରଣାସ୍ତ କରଗଲା ।”

ଟମା ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ଚାଲିଗଲା ।
 ପରଦିନ ଦେଖିବା ବେଳକୁ ସେ
 କାମ କରୁଛି । “କରେ, ତୋତେ
 ଚକ୍ରଷାଢ଼ୁ ବାହାର କରି ଦେଇଥିଲି ?”
 ଜମିଦାର ଧମକ ଦେଇ ପଚାରିଲେ ।

“ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି, ହଜୁର ।” କହି ସେ
 ଚାଲିଗଲା । ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ ପରେ ଘୋର କାମ
 ସେ ଜମିଦାରଙ୍କୁ କିଛି ଟଙ୍କା ଦେଖାଇ କହିଲା,
 “ହଜୁର, କାଲି କ’ଣ ଆଣିବା ପାଇଁ ଏ
 ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲେ ମନେ ପଡ଼ୁନାହିଁ ।”

ଜମିଦାର ବୁଝିଲେ, ସିଏ ତା’ ଦରମା ।
 “ହଉ ହେଲା । ସିମିତ କାମ କରୁଥିଲା
 ସେମିତି କାମ କର ।” ସେ କହିଲେ ।

ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଣ

ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ ହେଲା । ସେ ଅନୁଜମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ସୁଶାସନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଆଦର୍ଶ ଶାସନରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟକୁ ରାମରାଜ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ତାଙ୍କ ଶାସନରେ ପ୍ରଜାମାନେ ଆନନ୍ଦରେ କାଳଯାପନ କରୁଥିଲେ ।

ଦିନେ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତା'ର ପାଞ୍ଚବର୍ଷର ପୁଅର ଶବ୍ଦ ନେଇ ଆସି ରାଜଦ୍ୱାରରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ବଲପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବଲପ କରୁ କରୁ ସେ କହୁଥାଏ, “ଯଦି ରାଜାଙ୍କର ସୁଶାସନ ହେଉଥାଏ ତେବେ କିପରି ଏ ବାଳକ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ିଲା ? କୌଣସି ଇନ୍ଦ୍ରାକୁ ବଂଶର ରାଜାଙ୍କ ଶାସନରେ ଏପରି ହୋଇନାହିଁ ।”

ବ୍ରାହ୍ମଣ ମୁହଁରୁ ଏପରି କଥା ଶୁଣି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ତା'ପରେ ସେ ବଂଶଧର, ନାରଦ ଆଦି ଋଷିଗଣଙ୍କୁ ଓ ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଡାକି ଏକଥା କହିଲେ । ନାରଦ କହିଲେ, “ଶମ୍ଭୁଙ୍କ ନାମରେ ଜଣେ ଶୁଦ୍ର ଚପମ୍ୟା କରୁଛି । ଏହା ସୁଶାସନର ବିରୁଦ୍ଧ । ସେଥିପାଇଁ ବାଳକଟିର ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି ।”

ତା'ପରେ ରାମଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଯାଇ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଲେ ଓ ମୃତ ବାଳକର ଶରୀରଟି ଗୋଟିଏ ତୈଳ ପାତ୍ରରେ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ତା'ପରେ ସେ ବିଭିନ୍ନ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଓ ବାଣରେ ସୁସଜ୍ଜିତ ହୋଇଗଲେ । ସେ ପୁର, ପଣ୍ଡିମ ଓ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ଅନ୍ୱେଷଣ କରି କିଛି ପାଇଲେ ନାହିଁ ।

ସାଲିଆ ଲତା କରବା ପାଇଁ ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ନାହିଁ ।
ଏତକ କହୁ ସେ ଆଖି ବୁଜିଲ ।

ତା'ପରେ ରାମ ଅଯୋଧ୍ୟା ଯେଉଁବା ଘରକୁ
ବାଟରେ ଦେଖିଲେ ଚିଲିଟାଏ ଦିନବେଳେ
ପେଟର ବସା ବାଉଁଶର ଅନ୍ତରାଳ ଚାହିଁ ।
ତାକୁ ମଧ୍ୟ ରାମ ଦଶ ଭଲ ଲାଗେ । ବସା ପାତ୍ରାପା
ମାତେ ଚିଲିର ଚୋର ନେଇଯିବା କଷ୍ଟକର
ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଫୁଟୁଥିବା ଦିନବେଳେ ।

ଅରେ ବଣ୍ଟାମିତ୍ର ବସକ ସବୁକୁ ଆସି
ଅଭିଯୋଗ କଲେ କି ଶକୁନ୍ତଳା ନାମକ ଜଣେ
ରଜା ତାକୁ ଅପମାନ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ
ରାମ ତାକୁ ବଧ କରିବା ଇଚ୍ଛା କର । ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ବାଧା ହୋଇ ଗୁରୁ ଆଜ୍ଞା ପାଳନ କରି ଶକୁନ୍ତଳାକୁ
ମାରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଶକୁନ୍ତଳା ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ହନୁମାନଙ୍କ
ମାତା ଅଞ୍ଜନା ଦେବାଙ୍କର ଚରଣ ନେଲେ ।
ମା'ଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ସ୍ୱୟଂ ହନୁମାନ
ମୁହଁରେ ରାମନାମ ଜପ କରି କରି ହେନୁକୁ
ରକ୍ଷା କରି ରାମଙ୍କ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି
ରହିଲେ । ରାମଙ୍କ ଭୟଙ୍କର ବାଣ ହନୁମାନଙ୍କ
ହୃଦୟରେ ବାଜି ସେଇଠି ଲୁନ ହୋଇଗଲା ।
ଏସବୁ ଦେଖି ବଣ୍ଟାମିତ୍ର ଚକିତ ହେଲେ ଓ
ତାଙ୍କର ରାଗ ସମ୍ବରଣ କଲେ ।

ଦିନେ ରାମ ଶବର ପାଇଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟରେ
ଜଣେ ନୀତି ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତି ତା' ସ୍ତ୍ରୀକୁ
କହୁଛି, “ପରଦାରେ ରହିଥିବା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଚାହିଁ

ଶେଷରେ ସେ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଗଲେ ।
ଅନେକ ଦୂର ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଜଣେ ଲୋକ
ଗୋଟିଏ ସରୋବରରେ ଥାଇ ତପସ୍ୟା
କରୁଛି ।

ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ପୁଷ୍ପକ ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ତାକୁ
ମାରିଲେ । ଶମ୍ଭୁଙ୍କର କଟାମୁଣ୍ଡ ଧୀରେ ଧୀରେ
ଆଖି ଖୋଲି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ କହିଲା, “ହେ,
ରାମ ମୃତ୍ୟୁକୁ ଯେ କୌଣସି ଦିଗରୁ ଦେଖିଲେ
ମଧ୍ୟ ତାହା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ । ଆପଣ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମ ଧର୍ମ
ପାଳନ କରୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଜନତାଙ୍କର
ସେବକ । ତାଙ୍କର ଭଲ ପାଇଁ ଆପଣ ମନରେ
ଅନୁଶୋଚନା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ମୁଁ ଜନ୍ମ, ଜନ୍ମ
ଧରି ଯୋଗୀ । ତେଣୁ ଏବେ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କର

କରି ନିଜର ମୁଣ୍ଡଠାର ପାଦୁକା ଦେବାକୁ ସ୍ୱାମୀ ମୁଁ ନୁହେଁ ।” ଏକଥା ଶୁଣି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ସୀତାଙ୍କୁ ବସରେ ଛାଡି ଆସିବା ପାଇଁ । ଏକଥା ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତେ ରାମ ତାଙ୍କୁ ବୁଲାଇ କହିଲେ, “ହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ, ଜଣେ ନିମ୍ନସ୍ତରର ବ୍ୟକ୍ତିର ମୁହଁରୁ ଏପରି କଥା ବାହାରକୁ ମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମନରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଅଳ୍ପ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ପ୍ରକାଶ କରୁନାହାନ୍ତି । ସଙ୍ଗୀର ଅର୍ଥ ମାଟି ନୁହେଁ, ମଣିଷ । ବିବିଧ ବର୍ଣ୍ଣର ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ଶାସନ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ, ଚରବାଣୀ ଧାରରେ ଗୁଲିବା ପରି । ଏଥିରେ ସ୍ୱାର୍ଥର ଟିକିଏ ବି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ପ୍ରଜାଙ୍କର ମନୋରାଜ ଅନୁସାରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଠିକ୍ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସେତେବେଳେ ରାଜା ନିଜ ହୃଦୟକୁ ସବୁଥିପାଇଁ ପଥର କରିଦେବା ଉଚିତ୍ ।

ଅନେକ ଦିନ ହେବ ସୀତା ମଧ୍ୟ ବନବିହାର କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେ ଗର୍ଭବତୀ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ବାହାନାରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଘନ ଜଙ୍ଗଲରେ ଛାଡିଦେଲେ । ସେଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦୁଃଖରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ବିଲପ କରୁ କରୁ କହିଲେ, “ହାୟ, ରାମରାଜ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ମରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି,

ସେତେବେଳେ ହନୁମାନ ଯୁଦ୍ଧବଳୀ ଔଷଧ ଆଣି ମୋତେ କିଆଁଇଥିଲେ କ’ଣ ଅଜର ଏଇ ନିଷ୍ଠୁର ଘଟଣା ଦେଖିବା ପାଇଁ ?”

ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ବିଲପରୁ ସୀତା ସବୁ ବୁଝିନେଲେ । ତା’ପରେ ସେ ମଧ୍ୟ ବିଲପ କଲେ । ପରେ ରାଣି ବାଲ୍ମିକୀ ସୀତାଙ୍କୁ ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ ନେଇଗଲେ । ସେଠାରେ କିଛିଦିନ ପରେ ସେ ଦୁଇଟି ଯାଆଁଲ ପୁଅ ଜନ୍ମ କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ନାମ ହେଲା ଲବ ଓ କୁଶ ।

ଥରେ ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ବହୁତ ଦିନ ଧରି ବର୍ଷା ନ ହୋଇ ମରୁଡ଼ି ପଡିଗଲା ଓ ନାନା ପ୍ରକାର ବିପଦ ଦେଖାଦେଲା । ତେଣୁ ସମସ୍ତେ ରାମଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ ଅଶ୍ୱମେଧ ଯଜ୍ଞ

କରିବାକୁ । ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ଧର୍ମପତ୍ନୀର ଉପସ୍ଥିତି ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ । ରାମ ତେଣୁ ଏକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସୀତା ବନାଇ ଯଜ୍ଞ କାମ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ଯଜ୍ଞର ଘୋଡ଼ାକୁ ଛଡ଼ି ଦିଆଗଲା ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ବୁଲିବା ପାଇଁ । ତାକୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ସୈନ୍ୟମାନେ ରକ୍ଷା କରୁଥା'ନ୍ତି । ଘୋଡ଼ା ବାଲୁକା ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚିବାରୁ ଲବକୁଶ ସେମାନଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ପକାଇଲେ । ଯଜ୍ଞ ଅଶ୍ୱକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ରାମଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଓ ସୈନ୍ୟମାନେ ଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସହଚର ଲବକୁଶଙ୍କର ହୁମୁଲ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ଓ ସେମାନେ ସବୁ ହାରିଗଲେ ଓ ବେହୋସ୍ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଲେ । ଶେଷରେ ସ୍ୱୟଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗଲେ ।

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ଲବକୁଶଙ୍କ ବାଣରେ ଧସିଗଲା ହେଲେ । ପରେ ବାଲୁକା ସୀତା ମେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ବାଲୁକା ମନ୍ଦିରେ ସମସ୍ତେ ପୁଣି ସଚେତନ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ବାଲୁକା ସୀତା ଓ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ରାମଙ୍କ ହାତରେ ସମର୍ପଣ କଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ପତ୍ନୀ ସୀତା ଓ ଦୁଇ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ନେଇ ଆସିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯୁଦ୍ଧବୀର ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା ସୀତା ଆଉ ଥରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେବେ । ସୀତାଙ୍କର ଆଉ ଏଇ ପାର୍ଥବ ଜୀବନ ପ୍ରତି କୌଣସି ଆସକ୍ତି ନଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କର ମାତା ଧରିତ୍ରୀଙ୍କୁ ଆବାହନ କରି କହିଲେ, “ମା ବସୁଧା, ମୋର ପୁଅମାନେ ନିଜର ପିତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ଏଇ ପୃଥିବୀରେ ମୋର ରହିବା ପାଇଁ ଆଉ କୌଣସି ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ଆଜି ମୋର ଦୁଃଖମୟ ଜୀବନର ଅବସାନ ହେଉ । ମୋତେ ତୋର ଶାନ୍ତିପୁର୍ଣ୍ଣ କୋଳରେ ତୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେ ।”

ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେହିଁ ପୃଥିବୀ କର୍ମ ଉଠିଲା ଓ ବସୁଧା ଦୁଇଭାଗ ହୋଇ ପାଟିଗଲା । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଆଲୋକ ବିଛୁରିତ କରି ମାଟିତଳୁ ଉଠିଲା ଏକ ଦିବ୍ୟ ସିଂହାସନ । ସେଥିରେ ବସିଥିଲେ ଭୂଦେବୀ । ସେ ତାଙ୍କର କନ୍ୟା ସୀତାଙ୍କୁ ନେଇ କୋଳରେ ବସାଇଲେ ଓ ସମଗ୍ର ସିଂହାସନଟି ପୁଣି ପୃଥିବୀ ଗର୍ଭରେ

ଚରନ୍ନ ପାଇଁ ଡକିଗଲା । ଏଇ ସମୟରେ ସେଠାରେ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ପୁଷ୍ପବୃଷ୍ଟି ହେଲା ।

ରାମ ଦୁଃଖ ଓ ହୋପରେ ପୃଥିବୀକୁ ପୁଣି ଦ୍ୱିଧା କରିବା କରିବାକୁ ଧନୁରେ ବାଣ ଖଣ୍ଡିଲେ । ସେତେବେଳେ ଆକାଶବାଣୀ ହେଲା, “ହେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ହୋପ ସମ୍ବରଣ କରନ୍ତୁ । ସୀତା ଭୁଦେବାଙ୍କର କନ୍ୟା । ପୃଥିବୀ ଉପରେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୁଅନ୍ତେ ସେ ପୁଣି ନିଜ ଲୋକକୁ ଫେରିଗଲେ ।”

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପୁଣି ଓ ଭାଇମାନଙ୍କ ସହ ଅନେକ ଦିନ ଗତି୍ୟ ଭୋଗ କଲେ । ଦିନେ ମହାତୀଳ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶରେ ଆସି ରାମଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମୋର ଆପଣଙ୍କୁ କିଛି

କହିବାର ଅଛି ଯାହା ଆପଣଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର ଦେବ କାଣିବା କଥା ନୁହେଁ । ସେହି ଆପଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଧାଇଁ କରାଯାଇଛି । ସେ କାହାକୁ ଗୁଡ଼ା ଦେଖି ପକାଇ ଦେଲା ମୃତ୍ୟୁ ପରଦାଟା ।” ରାମଙ୍କ ଦ୍ୱାର ଖୋଲିଲେ । ଭିତରକୁ ଯାଇ ମହାତୀଳ ଗର୍ଭରୁ ପ୍ରକୃତ ରୂପ ପାରିଣ କରି ଦାନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଭଗବାନ୍, ଆପଣଙ୍କର ଏଇତରି ଅବତାର ହେବାର ଭବିଷ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହୁଏତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ଆପଣ ଦୁଃଖ କରି ପୁଣି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରୂପରେ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ବିଜେ କରନ୍ତୁ ।”

ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ଦ୍ୱାର ଦେଶରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଦୁର୍ବାସା ମୁନି । ସେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ କହିଲେ ଯେ ସେ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସହ ଦେଖା କରିବାକୁ ଗୁଡ଼ାନ୍ତି । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚିନ୍ତା କରି ଦେଖିଲେ ଯେ ସେ ନ ଛାଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତ ରଘୁବଂଶ ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ହେବ । ଯଦି ସେ ଛାଡ଼ନ୍ତି ତେବେ ମୃତ୍ୟୁ କେବଳ ତାଙ୍କର ହେବ । ତେଣୁ ସେ ତାଙ୍କୁ ବାଟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଓ ପରେ ରାମଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସରଜୁ ନଦୀ ଭିତରେ ଦେହ ତ୍ୟାଗ କଲେ ।

ଆଗରୁ ସୀତା ଯାଇଥିଲେ । ଏବେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗଲେ । ରାମଙ୍କ ପାଇଁ ପୃଥିବୀର ଆକର୍ଷଣ ହମେ କମି ଆସିଲା । ଦିନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପୁଣିମାରେ ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରହଣ ଥାଏ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନିଜର ଦୁଇ ଭାଇ ଦୁଇ ପୁଅ ଓ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ

ଗହଣରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ସରକୁ ଆଡ଼େ
ଗୁଲିଲେ । ମଙ୍ଗଳ ଧ୍ବନି ଓ ବେଦପାଠ
ହେଉଥାଏ । ଠିକ୍ ସେତକବେଳେ ଗ୍ରହଣ
ଅପସାରିତ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୋରୁବାନ
ଦେଖାଯାଉଥା'ନ୍ତି । ସେହି ଶୁଭ ଲଗ୍ନରେ ସେ
ସରକୁର ଜଳ ମଧ୍ୟକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଶଲେ ।
ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ତାଙ୍କ ଦୁଇ ଭାଇ ମଧ୍ୟ
ଶଲେ । ସ୍ୱର୍ଗରୁ ପୁଷ୍ପବୃଷ୍ଟି ହେଉଥାଏ ।
ବିଭିନ୍ନ ମଧୁର ରାଗରେ ଗନ୍ଧର୍ବମାନେ ଗାନ
କରୁଥା'ନ୍ତି । ସରକୁ ନଦୀର ଜଳରେ ରଜତ
ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ କ୍ଷୀର ସାଗରର
ଭ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥାଏ ।

ଏହା ପୁରୁଷ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶେଷନାଶକ ରୂପ
ଧରି ଓ ସୀତା ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ରୂପ ଧରି ରାମରୂପୀ
ନାରାୟଣଙ୍କୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରୁଥା'ନ୍ତି । ଭରତ ଓ
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଶଙ୍ଖ ଓ ଚକ୍ରରେ ରୂପାନ୍ତରିତ
ହେଲେ । ବିଷ୍ଣୁ ରାମାବତାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ
କରି ଇନ୍ଦ୍ରା ଦେବ ଧରି ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ରୂପ ନେଇ
ନିଜ ସ୍ଥାନକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ।

ମାନବ ଜନ୍ମ ନେଇ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଥମେ ପିତାଙ୍କ ସତ୍ୟ ପାଳନ
କରିବାକୁ ଯାଇ ବନବାସ କଲେ, ବାନର-
ମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ସେତୁବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ
କଲେ । ତା'ପରେ ଦୁର୍ଜୟ ରାକ୍ଷସ ରାବଣକୁ
ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଧ କରି ରାକ୍ଷସ ଶାସନର
ଶେଷ କଲେ । ସୀତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରି ପବିତ୍ର

ଏକପତ୍ନୀବ୍ରତ ପାଳନ କଲେ ଓ ଆଦର୍ଶ
ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ । ଚରଦ୍ଦିନ ପାଇଁ
ରାମବନ୍ଧ୍ୟ ଆଦର୍ଶ ଶାସନର ଉଦାହରଣ
ହୋଇ ରହିଲା ।

ମହର୍ଷି ସୂତ ରାମାବତାରଙ୍କ କାହାଣୀ
କହିସାରି କୃଷ୍ଣାବତାରଙ୍କ କାହାଣୀ
ଶୁଣାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

କୌଣସି ଏକ ସମୟରେ ଶିବ ଦେଖିଲେ
ତାଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ଭକ୍ତ ବିଶେଷତଃ
ରାକ୍ଷସମାନେ ନାନା ପ୍ରକାର ଉପଦ୍ରବ କରୁଛନ୍ତି
ତାଙ୍କର ଶକ୍ତିରେ ଶକ୍ତିମାନ ହୋଇ; ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସହାର କରୁଛନ୍ତି । ଏ ବିଷୟ ଶୁଣି
ଶ୍ରୀ ତାଙ୍କର ଭ୍ରୁକୁଞ୍ଚିତ ହେଲା ଓ ସେହି

ଭୁକୁଟିଆ ଜାତ ହେଲା ସହସ୍ରକବଚ ନାମକ
 ସାଧନ । ତା'ର କବଚ ସବୁ ବାଜାତ ଏକ
 କୁଣ୍ଡଳ ଥିଲା ତା'ର ରକାଜାଣି ଥିଲା ।
 ସେହି ସବୁ କବଚକୁ ଥିଲା ଯୋଗୁ ତାକୁ କେହି
 ଜିତ ପାରୁ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଅଜଣା
 ଗଣିତ ହୋଇ ସେ କହୁଥାଏ, “ମୁଁ କୌଣସି
 ସାଧାରଣ ସାଧନ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଶିବଙ୍କ
 ଭୁକୁଟିଆ ଜାତ ହୋଇଛି । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଶକ୍ତି
 ଅଛି ତ ଆମ ମୋର ସାମନା କରନ୍ତୁ ।

ଏସବୁ ଶୁଣି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଏକ ଅଂଶ ନର-
 ନାରାୟଣ ରୂପରେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ
 ହେଲେ । ସେମାନେ ଥିଲେ ଦୁଇ ଜାଆଁଲ
 ଭାଇ । ସହସ୍ରକବଚକୁ ମାରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
 ଦୁହେଁ ଚପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କର ଘୋର ଚପସ୍ୟା ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ର
 ଶବ୍ଦରେ, “ମୋ ଇନ୍ଦ୍ରପଦଟି ଗଲା ।”
 ସେଇ ଭୟରେ ସେ ଦୁଇଟି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ତାଙ୍କ
 ପାଖକୁ ପଠାଇଥା'ନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଧ୍ୟାନ

ଭାଙ୍ଗିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ତାଙ୍କର ଏହି
 ମନୋଭାବ ଦେଖି ନାରାୟଣ କହିଲେ,
 ହସିଲେ ଓ ନିଜ କଂଠ ଦା ଉଡ଼ୁକୁ ମୁଣ୍ଡ
 ଗୋଟିଏ ଅପରୂପ ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା ବାହାରେ
 ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଖକୁ ଉପହାର ପଠାଇଲେ ।
 ସେ ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଅମର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ନରନାରାୟଣଙ୍କ ଚପସ୍ୟା ଓ ଯୁଦ୍ଧ
 ଏକାଦିହମେ ଶୁଣିଥାଏ । ଜଣେ ଚପସ୍ୟା
 କଲେ ଅନ୍ୟଟି ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥାଏ ସହସ୍ରକବଚ
 ସହିତ । ସେହିପରି ହଜାର ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଲା । ଯୁଦ୍ଧରେ ଏମାନେ ସହସ୍ର-
 କବଚର ନ ଶହ ଅନେଶୁତ ହାତ ଓ କବଚ
 କାଟି ପକାଇଲେ । ସେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର କବଚ
 ଧରି ସୂର୍ଯ୍ୟ ମଣ୍ଡଳରେ ଲୁଚି ରହିଲା ।

ତେଣୁ ନାରାୟଣ ଶୁଣି ଯାଇ କହିଲେ,
 “ସ୍ୱାମୀ କେଉଁଠିକାର ! ହାରି ଯାଇ ଲୁଚିଲୁ
 ତ ଲୁଚିଥା, ମୁଁ କୃଷ୍ଣଅବତାରରେ ତତେ
 ଦେଖିନେବି ।”

ଅଯୋଗ୍ୟର ଯୋଗ୍ୟତା

ଦ୍ରବ୍ୟପୁରର ରାଜା ପଦ୍ମଦେବ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ

ଛଦ୍ମବେଶରେ ରାଜ୍ୟ ବୁଲି ଲୋକଙ୍କର
ହାଲ୍‌ଗୁଲ୍‌ ଦେଖୁଥିଲେ । ଥରେ ସେମିତି
ବୁଲୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇ
ପଡ଼ିଲେ ଓ ରାମନାଥ ନାମକ ଜଣେ ଗ୍ରାମ-
ବାସୀଙ୍କ ଘରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ । ସେ ରାଜା
ବୋଲି ବୁଝିବା ରାମନାଥଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ
ନଥିଲା । ତଥାପି ରାମନାଥ ତାଙ୍କର ସେବା
ଶୁଣୁଷାରେ କୌଣସି ଭୁଟି କଲେ ନାହିଁ ।
ରାଜା କ୍ଷମେ ସୁସ୍ଥ ହେଲେ ।

“ଏଥର ମୁଁ ଯାଏଁ !” ରାଜା କହିଲେ ।

“ବାରୁ, ତମେ ସିନା ସୁସ୍ଥ ହେଲଣି, କିନ୍ତୁ ଏ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁତ ଦୁର୍ବଳ ଅଛ । ଆଉ କିଛିଦିନ
ରହିଯାଅ । ତୁମେ ଯଥେଷ୍ଟ ବଳ ଫେରି
ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଗୁଲିଗଲେ ଅତିଥି ସେବାରେ
ମୋର ଭୂଟି ହେବ ।” ରାମନାଥ କହିଲେ ।

ରାଜା ଏହାପରେ ଆଦୁର ଗୁର ପାଞ୍ଚଦିନ
ରହିଲେ ଓ ଶେଷକୁ ବଦାୟ ନେବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ ।

ରାମନାଥର ଘର ଛାଡ଼ି ଯିବା ବେଳକୁ
ରାଜା କହିଲେ, “ରାମନାଥ, ତୁମେ ମୋର
ବହୁତ ଉପକାର କଲ । ତୁମ ରାଣ କିପରି
ପରିଶୋଧ କରିବ ? ରାଜଧାନୀରେ ମୋର
କିଛି ପ୍ରସବ ଅଛି । ଯଦି ତୁମର କୌଣସି
କାମ କରି ପାରିବ, କୁହ ।”

ରାମନାଥ କହିଲେ, “ବାରୁ, ମୋ ପୁଅ
ଶେଖର ପାଇଁ ମୁଁ ବଡ଼ ଚିନ୍ତା । ଅଳ୍ପ
କଷ୍ଟ କରି, ପେଟରୁ କାଟି, ତାକୁ ପାଠ
ପଢ଼ାଇଲି । କିନ୍ତୁ ଲଭ ହେବା ତ ଦୂରର
କଥା, କ୍ଷତିହୀନ ହେଲା । ପାଠ ପଢ଼ି ଆସିବା
ଆଉ କ୍ଷେତ ବାଡ଼ିରେ କାମ କରିବାକୁ
ନୁହେଁ । ତେଣେ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିବା ବାସ୍ତବ

ତା'ଠ କୌଣସି ପ୍ରକାର
କରିବା ମୁହଁଲ ।

ଯାହାହେଉ, ରାଜଧାନୀରେ
ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଅତିଥିଭବନରେ
ନଅରକୁ ଗଲେ । ରାଜାଙ୍କର
ନାମକ ଜଣେ ବଣିଷ୍ଠ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ ।
ତାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ବିଶେଷ ଗୁଣ ଥିଲା, ସେ
ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଠିକ୍ କାମ ଅସୁଲ୍
କରିନାହୁଁଥିଲେ । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ଠିକ୍ କାମ
କଥା କହିଲେ । “ସାମାନ୍ୟତାକୁ ଯଦି ଠିକ୍
ଠିକ୍ କାମରେ ଲଗାଇ ପାରିବ, ତେବେ
ତମେ ବାସ୍ତବିକ ଦକ୍ଷ ବୋଲି ଜାଣିବ ।”
ରାଜା ଜଣାଇ ଦେଲେ ।

କରିବ, ସେ ଆଶା ବ ନାହିଁ । ତା’
ବ୍ୟବହାରରେ କେହି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହନ୍ତି । କାମ-
ଦାମ ମୋଟେ କରିବ ନାହିଁ । କିଏ ତାକୁ
ଗୁଳିଗୁଳିରେ ରଖିବ ?”

“ଓ, ଏପରି କଥା !” ରାଜା ଟିକିଏ
ରାଜବାର ଅଭିନୟ କରି କହିଲେ, “ସେ
ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଗୁଲ୍ । ରାଜାଙ୍କୁ କୁହାକୁହ
କରି ତା’ ପାଇଁ କିଛି ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରିଦେବ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ଶେଖର ରାଜାଙ୍କ ସହ ଗୁଲିଲ । ସହରକୁ
ଯାଉଛି ବୋଲି ତା’ ମନ ବଡ଼ ଖୁସ୍ ।
କିନ୍ତୁ ବାଟରେ ତା’ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁ
କରୁ ରାଜା ବୁଝିଲେ, ସେ ବଡ଼ ଉଦ୍ଦତ ।

ସାମାନ୍ୟତା ଅତିଥିଭବନକୁ ଯାଇ ଶେଖରକୁ
ଭେଟିଲେ ଓ ତାକୁ କେତୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ
ପଚାରିଲେ । ତା’ ଉତ୍ତରରୁ ସେ ବୁଝିଲେ,
ତାକୁ ବିଶେଷ କିଛି ଜଣା ନାହିଁ, ଅଧିକ
ସବୁ ଜାଣିଛି ବୋଲି ଦେଖାଇ ହେବାକୁ
ଇଚ୍ଛା ।

“ବାଃ, ବାଃ, ତମ ଭଳି ଜଣେ ଗୁଣୀ
ଯୁବକକୁ ପାଇ ମୁଁ ବେଶ୍ ଆପ୍ୟାୟିତ ।”
ଏହା କହି ସେ ତାକୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ
କାମରେ ରଖାଇଲେ, ଯେଉଁଥିରେ କାମ
ଅପେକ୍ଷା ଆରାମ ଓ ଅବସର ବେଶି ।

ଅବସର ପାଇ ଶେଖର ସହରର ଭିତ
ଭିତ ବାରିବ ସହର ପରିଚିତ ହେଲା ।

ଭଜାକା, ମନ୍ତ୍ରପାଠ, ଶୋକପୀଠ, ଏସବୁ ତାକୁ ମୃତ୍ୟୁ କଲ ।

“ଆଃ, ସହରରେ ଏତେ ମଜା ଅଛି ବୋଲି ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି ।” ସେ ତା’ ସାଥୀମାନଙ୍କୁ କହିବାର ସ୍ୟମନ୍ତକ ହୋଇଲେ । ସହର ପତ ଶେଷରେ ଆମକୁ ଜନ୍ମ ଗଲାଣି ବୋଲି ସେ ବୁଝିଲେ ।

ପରେ ପରେ ସ୍ୟମନ୍ତକ ତାକୁ କିଛି କାଠିକର କାମ ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ଶେଷରେ ମନଦେଇ କାମ କଲ ନାହିଁ । ତା’ ଉପରେ ଥିବା ହାକିମ ଆସି ସ୍ୟମନ୍ତକକୁ ସେକଥା କହିବାରୁ ସ୍ୟମନ୍ତକ ହାକିମକୁ କହିଲେ, “ଦେଖ ବାବୁ, ତମ ଅଧସ୍ତନ କର୍ମଚାରୀରୁ ତମେ ଯଦି କାମ ଆଦାୟ କରି ନ ପାରୁଛ, କେବେ ହୋଷ ଚାଲେ । ତାହା ତା’ ନିଜ ନ ପାରିଲେ ତା’ କାମ ତାହା କେବେ ହେବ । ବୁଝିଲେ ।”

“ବାବୁ, ରାଜ୍ୟରେ ଯୋଗ୍ୟ ଯୁବକର ଅଭାବ ନାହିଁ । ଆପଣ କହିଲେ ମୁଁ ଜଣକ ଆଣି ଆପଣଙ୍କ ଆଗରେ ହାଜର ଗଢ଼ାଏ । ଆପଣ ଏ ଅଳସୁଆ, ତଗଲ ଟୋକା ଭାବରେ ନୂଆଗାରେ କହିବା କେବେ ହେବ । ହାକିମ ପଚାରିଲେ ।

ସ୍ୟମନ୍ତକ କହିଲେ, “ଅଯୋଗ୍ୟକୁ ଦେଇ କାମ କରାଇନେଲେ ତମର ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣିତ ହେବ । ବୁଝିଲେ ?” ହାକିମ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଚାଲିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଶେଷରେ ହୋଇ କିଛି କାମ ଦେବା ନାହିଁ

ଜାଣି ସେ ତା' କାମ ନିଜେ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏକଥା ରଜା ଜାଣି ସ୍ୟାମନ୍ତକକୁ ଡକାଇ କହିଲେ, “କହୋ, ତମେ ଶେଖର ଦ୍ଵାର କାମ କରାଇ ପାରିଲ ? ମୋତେ କୌଣସି କ୍ଳେଷ୍ଟିୟୁତ ଦେଇ ଲଭ ନାହିଁ । ତମେ ପାରି ନାହିଁ । କ’ଣ କହୁଛ ?”

“ମହାରଜ, ପାରି ନାହିଁ, ଏକଥା ସତ । କିନ୍ତୁ ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି କହୁନାହିଁ । ମୋତେ ଆଉ ଟିକିଏ ସମୟ ଦିଅନ୍ତୁ । ବନ୍ଦୀ ଦ୍ଵାର ମଧ୍ୟ କାମ କରାଇ ନେଇ ଦେବ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ମହୁର୍ତ୍ତରେ ସେ ବନ୍ଦୀଗାଲରୁ ଯିବ, ସେହି ମହୁର୍ତ୍ତରେ କାମ କରିବା ବି ଛାଡ଼ି ଦେବ ।

ଆପଣ ଗୁଡ଼ାନ୍ତୁ ଶେଖର ଯେପରି କାମରେ ମନ ଦେଉ, ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ

“ହଁ । ଠିକ୍ ।”

“ମୁଁ ମେଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛି । କହି ସ୍ୟାମନ୍ତକ ଗୁଲିଗଲେ ।

ଆଉ କେଇଦିନ ଶଲ । ସ୍ୟାମନ୍ତକ ଶେଖରକୁ ଡକାଇଲେ ଓ ଗୁଲିକ କହିଲେ, “କାମଦାମ କିପରି ଗୁଲିଛି ?”

“ମୋ ହାକିମ ସହ ମୋର ପଡ଼ୁନାହିଁ । ଶେଖର କହିଲ ।

“ହଁ । ରଜାକୁ କିନ୍ତୁ କୁହାଯାଇଛି ତମେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଯୋଗ୍ୟ ଓ ମୂର୍ଖ । ମୁଁ ଜାଣେ ତାହା ସତ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ କହିଯିବ କ’ଣ ? ରଜା ତମକୁ ଗୁଲିଗରୁ ବାହାର କରିଦେବେ ବୋଧହୁଏ ।” ସ୍ୟାମନ୍ତକ କହିଲେ ।

ଶେଖର ତମକପଡ଼ି କହିଲ, “କିନ୍ତୁ ଆପଣ ମୋତେ ନିଜେ କୌଣସି କାମ ଦିଅନ୍ତୁ, ଦେଖିବେ ମୁଁ ଠିକ୍ କରୁଛି କି ନାହିଁ !”

“ସେ ଦାୟିତ୍ଵ ମୁଁ କିପରି ନେବି ? ତମେ ଯଦି କାମରେ ଫାଳିଦେବ, ତେବେ ରଜାଙ୍କ ଆଗରେ ମୋର ସାମାନ୍ୟ ଯେତକ ମୁଲ ଅଛି, ସେତକ ଯିବ ।”

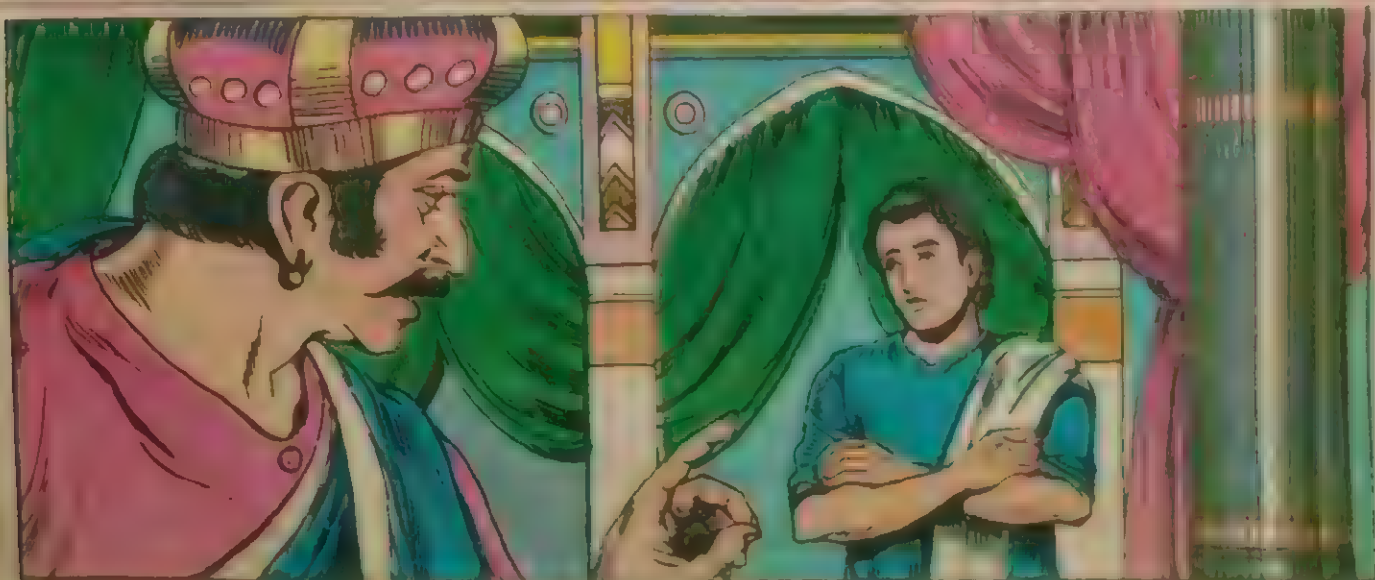
“ଯିବ ନାହିଁ, ଆଜ୍ଞା, ଯିବ ନାହିଁ । ଆପଣ ଥରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖନ୍ତୁ । ହାକିମକୁ ମୋତେ କାମ ଦେବାକୁ ନ କହି ନିଜେ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ଶେଖର ଯୋର ଦେଇ କହିଲ ।

[illegible]

“ବେଣ୍ଟ, ବେଣ୍ଟ, ତମ ଧାରଣା ଠିକ୍
 ବୋଲି ଦିନାଶିକ ହେଉଛି ।” ରାଜା
 ସ୍ୟାମନୁକଙ୍କୁ ଉପହସ୍ତେଇ କହିଲେ ।

ବୋଲି ପ୍ରମୋଦ ଡେଇଁଲା ।” ବଜା
ସମୟକୁ ଉଠି ଦେଇ କହିଲେ ।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉ. ପ ଲେଇ କହିଲେ ।

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ-୫୦

ପୁରସ୍କାର ପରିଚୟୋକ୍ତି କଲେ ୧୯୮୪ ଫାଲ୍‌ଗୁନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା

A. Lakshmana Rao

G. Srinivasa Murthy

- ★ ଭାରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଗୃହ ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବା ★ ମେ ୧୦ ମୁକ୍ତା ପରିଚୟୋକ୍ତି ପଢ଼ାବା କରାଯାଇ ।
- ★ ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତି ।
- ★ ପରିଚୟୋକ୍ତି ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତାହାମାନା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

- ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : କାନ୍ଦନା ବୁନି କାନ୍ଦନା !
- ଦ୍ଵିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : ସେ ପରା ତୋର ବୁନା ନନା !!
- ପୁରସ୍କାର ବିଜୟୀ : ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମଙ୍ଗରାଜ, ଖୋରଧା
- ବିଜୟୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. କବି ବାଣ ଭଞ୍ଜ; ତାଙ୍କ ବହୁ ହେଲା 'ହର୍ଷ ଚରିତ' ଏବଂ 'କାଦମ୍ବରୀ' । ୨. ରବିବିଂ ବାଉନି ଏବଂ ଏଲ୍‌ଜାବେଥ୍ ବାରେଟ୍ ବ୍ରାଉନି । ୩. ଗୁଲ୍‌ସ୍‌ଟ କୋଣ୍ଡେ ଏବଂ ଏମିଲ୍ କୋଣ୍ଡେ । ୪. ହାନ୍ସ୍ ଶ୍ଟ୍ରୀଟ୍ ଆନ୍ ଆଣ୍ଡାର୍‌ସନ୍ । ୫. ଭାରତୀୟ ସେକ୍ସପିଆନ୍ ।

କଳାକାରଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେବା

ଜୟମାମୁଁ କ୍ୟାମେଲ

ରଙ୍ଗ ପ୍ରତିଯୋଗିତା

ପୁରସ୍କାର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ
କ୍ୟାମେଲ

ପ୍ରଥମ ପୁରସ୍କାର ଟ. ୧୦/-
୩ ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରସ୍କାର ଟ. ୧୦/-
୧୦ ତୃତୀୟ ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫/-
୧୦ ସାଙ୍ଗିଆକେଟ

ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ୧୨ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୟସର ପିଲାମାନେ ଭାଗନେଇ ପାରିବେ । କ୍ୟାମେଲ ରଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରଟିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ରଙ୍ଗ କରନ୍ତୁ ଓ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଠିକଣାକୁ ପଠେଇ ଦିଅନ୍ତୁ—ପୋ.ବକ୍ସ ନ.୧୧୫୦୧, ନରୀମାଳା ଯାଏନ୍ସ ପୋଷ୍ଟ ଅଫିସ୍, ବନ୍ଦୋପୁର ୭୨୧ ବିଭାଗୀୟ ମହାନଗର ନିଗମ ରୂପା ଓ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ । ଏ ସଂପର୍କରେ କୌଣସି ବିଚାରକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ନକରି ନାହିଁ । ଅନୁଗ୍ରହ କରି କୁପନକୁ କେବଳ ଇଂରାଜୀରେ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ ।

Age:

CONTEST NO 38

Vision/CPL 84025 Ori,

ମାଲ୍ଟୋଭା ଦଳ - ସବୁବେଳେ ଦୁମଦୁମ, ଜଣା ଯେ କରୁଥିବେ କିଏ ଜାଣେ!

ପ୍ରଭାବିକ
ଭାବେ ପାରିଥିବା
 ସମସ୍ତ ଓ ବାରିକ ମୟ,
 ପଂଜାବରୁ ଆସେ ଚନ୍ଦନ ଓ
 ବାରି ଓ ଚାନ୍ଦା ପୁଣିକର ମୟ,
 ଭାବେ ତିଆରି କରାଯାଏ
 ମାଲ୍ଟୋଭା ପ୍ରାୟରେ ।
 ଅତ୍ୟାଚକ୍ଷଣ ଖଣିତପାରି
 ଓ ଭିଟାମିନ 'B'ରେ

ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ମାଲ୍ଟୋଭା
 ହେଉଛି ପୂର୍ବରୁ
 ପ୍ରାଚୀନ-ଆଦ୍ୟ
 ଓ ଏହା
 ସମ୍ପର୍କରେ
 ଶରୀରରେ
 ମିଶିଯାଏ ।

ବିଶୁଦ୍ଧ, ସନ ଦୁଗୁ
 ମାଲ୍ଟୋଭାରେ
 ଦେଖି ଦୁଗୁ-ଶ
 ଅଛି ତା ଆସେ
 ଅମର ନିକର
 ଦୁଗୁ ସଂଗ୍ରହ
 କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରୁ ।
 ୧୦୦% ବିଶୁଦ୍ଧ,
 ୧୦୦% ପୁଣିକର ।

ଦୁଗୁଦ୍ଧ
 କୋକୋ ପ୍ରାୟ
 ଅମେ ବ୍ୟବହାର କରୁ
 ବିଦେଶରୁ ଆମଦାନି
 ଚାହୁଁ କୋକୋ — ତାର
 ତାଳଣ ଅମେ ଶୁଦ୍ଧ ଅପଣ
 ତରଳ ସ୍ବାଦ ପାନ୍ଦୁ ଓ ଅପଣକୁ
 ପୁଣିକର ଦୁଗୁ ମିଳୁ । କୋକୋ
 ଦୁଗୁଦ୍ଧ ଫେରାଉଥିବେ ଓ
 ବାରି ମେଣ୍ଟାଇବାରେ
 ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ସମ୍ପ୍ରଦର୍ଶକ ଚିନ
 ବିଶୁଦ୍ଧ ଧନା ଚିନି ହେଉଛି
 ଚିନି ଭିତରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଚିନି,
 ପିଲାମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟକ
 ହେଉଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶକ୍ତି ପାଇ
 ଏହା ଅତି ପ୍ରୟୋଜନ ।

ବିଶେଷଭାବେ
ବିଟାମିନରେ ସମୃଦ୍ଧ
 ମାଲ୍ଟୋଭା ହେଉଛି
 ପ୍ରୋଟିନ, କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ,
 ଭିଟାମିନ ଓ ଖଣିତପାରିର
 ଏକ ଅତ୍ୟୁତ ସମିଶ୍ରଣ ।
 ଅତିରିକ୍ତଭାବେ ଭିଟାମିନ A,
 ନିଆସିନ, ଭିଟାମିନ B₁ ଓ
 ଭିଟାମିନ D₂ରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଉନ୍ନତ
 କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ବୃଦ୍ଧିର ସ୍ବାଦ ନାହିଁ ।

ପିଲାମାନଙ୍କର ପଚାଶରୁ କିଛି ସ୍ବାସ୍ୟ, କର ଓ
 ଶକ୍ତି, ଆଉ ଏ ଉନ୍ନତ ତାହା ମିଳେ ମାଲ୍ଟୋଭାକୁ ।
 ଚାହୁଁ ଉନ୍ନତ, ବାରି, ଖାଣି ଦୁଧ, ଉନ୍ନତ
 କୋକୋ ଓ ଶର୍କରା ଉନ୍ନତ ଉନ୍ନତଗୁଡ଼ିକ ମିଶି
 ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଉନ୍ନିତ ମାଲ୍ଟୋଭାରେ ।
 ମାଲ୍ଟୋଭା ପିଲାମାନଙ୍କର ଏ ଉନ୍ନତ ଉପକାର
 କିଛିଯାଏ, ତାହାକି, ଦୁଧରେ ମିଶେଇଲେ
 ଏହା ଏକ ଭଲ ପାନୀୟ ଦ୍ରବ୍ୟ । ଆଉ ତାର
 ସ୍ବାଦ ତି ମେଳିଯାଏ ।

JIL କମ୍ପାନି
ଇଣ୍ଡିଆର ସମ୍ପ୍ରଦର୍ଶକ
 ୧୯୮୧ ଓ ୧୯୮୨ରେ
 ମୋସ୍କୋ (ୟୁ.ଏସ୍.) ଶିଳ୍ପକଳା
 ସର୍ବସମ୍ମତ ଶିଳ୍ପକଳା

ବିଟାମିନରେ ଭରପୁର ମାଲ୍ଟୋଭା: ସ୍ବାସ୍ୟ, କର ଓ ଶାନ୍ତିରାସ୍ତ୍ର

ପିଲାମାନେ !
ବେଳୁ ମତେ ?
ମୁଁ...ମିଶା ମାଉସ୍ !
ମିଳିମିଶି ମଜା କରବା,
ବଡ଼ ବଢ଼ିଆ !

ପ୍ରଥମେ, ଗୋଲ୍ଡ୍ ସ୍ପଟ୍ ଠିପି (ମାଲ ରଙ୍ଗର) ତଳେ ଥିବା
ମୋର ୧୪ଟି ଆକୃତି ଭିତରୁ ୧ଟି ଖୋଜ ଏକାଠି କର ।
ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବେଶ ପଥରେ କପେଇକଥା ଓ
ସେଇଟିକୁ ଦେଇ ତା' ବଦଳରେ ବଢ଼ିଆ ମଜା ଆଉ ଖେଳ
ଥିବା ଡାଲ୍ ଡିକ୍ସ ଆଲବମ୍ ଟିଏ ନେଇ ଆସ...ବାଃ,
କେମିତି ମଜା !

ପ୍ରତି ଦୁଇ ମାସରେ ନୂଆ ଆଲବମ୍ ଟିଏ ବାହାରିବ । ହୁଏତ,
ମୋ ପରେ ତମେ ତୋନାଲିତ ତଳ ଆଉ ଆଜା ମୁକୁଳୁ ମଧ୍ୟ
ଗୋଡ଼େଇ ଖୋଜବ...ତେଣୁ ଏତିକି ବେଳୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହ !

ତମେ କେମିତି ସଦସ୍ୟ ହେବ ?

ଯେ କୌଣସି ୩ଟି ଆଲବମ୍ ସଂଗ୍ରହ କର । ୩ଟି ଆଲବା
ଆଲବା ସଦସ୍ୟତା ପତ୍ର ପୂରଣ କର (ପ୍ରତି ଆଲବମ୍ ଗୋଟିଏ
ପାଇଁ) ଆଉ ତମ ପର ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଲ୍ଡ୍ ସ୍ପଟ୍ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ
ସେଣ୍ଟରକୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଦେଇଦିଅ । ଆଉ ଦେଖୁ ବେଳୁ
ତମେ ମୋ କୁବ'ର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ହୋଇଯିବ !
ତମକୁ ଗୋଟିଏ ଖାସ୍ ମିଶା ମାଉସ୍ ବ୍ୟାଗ୍ ଆଉ କୁଡ଼ିଏ ପଇସା
ପଞ୍ଚ ମିଳିବ, ଯାହାକୁ ଦେଖେଇ କିଏ ତମେ ଖେଳଣା
ବଢ଼ି...ସିନେମା ସକାଶେ କିଛି ଟିକା ଛାଡ଼ି ଦାଉଦାଉ ।
କଥାଟା, ଏଥର ମତେ ଗୋଡ଼େଇ ଧରବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ତ ତମେ ?
ରେଡ଼ି ଡାଲ...ହୁଁ...ଆଁ...ଆଉମ୍ ଏଥର ଦଉଡ଼ାଦଉଡ଼ି !

ବାଃ, ମତେ
ଧରିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ପରେ ?

ମିଠା ଆଉ କୁଣିଆ-ମିଳନ ସତେ ବଢ଼ିଥା ।

କେତୁ ଖଇ ମିଠା କୁଡ଼େ
ଅଉ କେତୁ କୁଣି ।
କିନ୍ତୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପ୍ରାୟେ
ସବୁକିଏ କଣି ॥

କେତୁର ଏହି ପ୍ୟାକରେ ଚିନି ।
କାରଣ, ଅସଲ ବ୍ରାହ୍ମଣ କେତେବେଳେ
ଖୋରା ମିଳେନା । କେତେ କୁଡ଼େ ।

ପାଟଲ କ୍ରାକ୍‌ଜାକ୍ ବିସ୍ମୟ

-କୁଣି-ମିଠା, ମିଠା-କୁଣି, ମୁଣେ ଆଣେ ପାଣି ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍ ଫର ଫୁଡ଼୍